

Boomzorg

HET VAKBLAD VOOR BOOMVERZORGING EN BOOMBEHEER IN DE OPENBARE RUIMTE

BOOMSTUT SYMBOOL voor transformatie plein in Heerlen

Bomen behouden
dankzij de
Bomenmakelaar

Inspiratieboom
Populus x generosa
'Unal'

Klant als matchmaker
Samenwerken
op projectbasis

TREE INDUSTRY PERSONALITY

**Voor al uw rooi- en
snoeiwerkzaamheden**

Kortenhoeft
Tel: 06-21225226
www.robvandenhoek.nl

Van Asch groenvoorziening

T: 030-656 3016
M: 06-54942530
info@vanaschgroenvoorziening.nl
www.vanaschgroenvoorziening.nl

Markelo: 0547-750 900
Dedemsvaart: 0523-611 176
info@boomspecialist.nl
www.boomspecialist.nl

Onderzoek, advies, snoei
ETW, ETT

Laan van Mertersem 15
Breda, 076-520 3909
info@B-vier.nl
www.b-vier.nl

Groeiplaatsverbetering
Pneumatische injectie methode
Snoeien-(ver)planten
Onderzoek & Advies
Inventarisatie/VTA
Taxaties

info@boomtotaalzorg.nl
030-6011880

**Boomtechnisch onderzoek
advies & taxatie**

Venkel 37
8101 DL Raalte
T: 0572-364 400
M: 06-518 904 42
E: info@expedio-arbori.nl

**Inventarisatie | onderzoek
advies | snoeien | Vellen**
info@boomontzorging.com
www.boomontzorging.com

- Robert van Stuyvenberg
06-15699852
- Aernout Theunissen
06-23290014

*Snoeien, rooien, verplanten
VTA controle, advies
Treeworker, Tree Technician*

T: 0525-653695
M: 06-51061686
info@boomtuintechniek.nl
www.boomtuintechniek.nl

Boomadviesdiensten Heusden
Boomtechnisch onderzoek, VTA,
Boomeffectanalyse,
(Picus-) geluidstomografie
T: 06-12330613
info@boomkarwei.nl

Tel: 06-451 855 50
Internet: www.bas-boomverzorging.nl
E-mail: info@bas-boomverzorging.nl

**Boomverzorging en
Groenvoorziening**

Treviso 13
2921 BJ Krimpen aan den IJssel
T: 0180-515844
info@denboergroen.nl
www.denboergroen.nl

**Adviseurs voor: Bomen,
Grootgroen, Flora&Fauna**

Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T: 0314-642 221
info@forestgroenconsult.nl
www.forestgroenconsult.nl

**Boomtechnisch adviseur
European Tree Technician**

Hardewijkstraat 35
3881 ED Putten
T: 0341-370290
M: 06-46206749
info@boomadviesduifhuizen.nl
www.boomadviesduifhuizen.nl

Vestiging Veluwe

Hoorn 2
6713 KR Ede
T: 0318-614 227
info@ablboomverzorging.nl
Vestiging Twente
Lichtenbergerweg 4
7462 PT Rijssen-Holten
T: 0548-621 812

www.ablboomverzorging.nl

ADVIES - UITVOERING - BOOMVERZORGING
www.treeworker.nl

Windhoek 5
7345 EH Wenum Wiesel
T: 055-3121041
F: 055-3120728
bouwmeester@treeworker.nl
www.treeworker.nl

stedelijkgroen.com

Geef groei de ruimte

StedelijkGroen bv

Bosland adviesbureau
Peter Brautigam | Ido Borkent

**VTA-rapportages
FFW-checks**

Waldijk 24
6677 MB
Slijk-Ewijk
0481-482 556
0653-847 171
bosland@planet.nl

**Expert advies voor
bomen in de stad**

25 jaar ervaring
T: 020-411 87 53
couenberg@natura-ingenium.nl
www.natura-ingenium.nl

BOOMVERZORGING • GROENVORZIENING

HEEMSTEDE 06-223-50400-41
www.mensebv.nl

DE GROENE VALLEI

Leendert Jan van Santen

Cozijnsenlaan 25
3772NP Barneveld
T: 06-511 446 87
info@degroenevallei.nl
www.degroenevallei.nl

Tarzan Boomspecialisten

Snoei & Kap - onderzoek,
inventarisatie, aanplant, detachering
T: 0297-582994
f@tarzan.eu
www.tarzan.eu

Bloemendaalseweg 68a
2804 AB Gouda
T: 06-22420943
info@hovenier-boomverzorging.nl
www.hovenier-boomverzorging.nl

Boomverzorging

Dwaziewegen 17
9301 ZR Roden
T: 050-501 53 46
M: 06-53240346
vosgroenverzorging@planet.nl
www.vosroden.nl

AGRO "DE AREND" BV

Agro "De Arend" BV

Tielsestraat 95 tel: 0488 - 483275
4041 CS Kesteren info@agrodearend.com

www.agrodearend.com

Uw partner
met visie voor
de kweker!

16 Prachtige siersoort voor parken, maar ook geschikt voor lucifers

Voor de zevende editie van de Boom Innovatie Dag in oktober 2017 brengt collectie-beheerder Huub Olde Loohuis als boomambassadeur zijn inspiratieboom onder de aandacht: *Populus x generosa* 'Unal'. Deze ultieme snelgroeier, ooit massaal aangeplant voor de luciferindustrie, belandde als stek van de moederboom aller 'Unal's in 1982 in arboretum Poort Bulten en was na vijftien jaar al dertig meter hoog.

COLOFON

Boomzorg wordt 8 keer per jaar in een gemiddelde oplage van 2.250 exemplaren verspreid onder boomverzorgers en boombeheerders in dienst van gespecialiseerde bedrijven en gemeentes.

Redactie & commercie

NWST NeWSTories bv
Fransestraat 41
6524 HT Nijmegen
T 024-3602454
I www.boomzorg.nl

Hoofdredacteur: Hein van Iersel (hein@nwst.nl)
Operationeelmanager: Peter Jansen (peter@nwst.nl)
Redacteurs: Kelly Kuenen (kelly@nwst.nl)
Guus van Rijswijk (guus@nwst.nl)
Nino Stuivenberg
Vormgeving: Marie Cecile Oosterhout
en Tessa Benders (StudioBont)
Advertenties: Alberto Palsgraaf
(alberto@nwst.nl)
Rik Groenewegen
(rik@nwst.nl)
Sales support: Lieke van der Weijde
(lieke@nwst.nl)

Abonnementen

€77,- per jaar. De abonnementsperiode loopt van 1 januari tot en met 31 december van ieder jaar en uw abonnement zal jaarlijks automatisch worden verlengd, tenzij uw schriftelijke wederopzegging uiterlijk 31 oktober voorafgaand aan de nieuwe abonnementsperiode in ons bezit is. Op alle abonnementen zijn onze leveringsvoorwaarden van toepassing. Deze vindt u op www.boomzorg.nl/abonnement

ISSN: 2211-9892

Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van (de inhoud van) deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Deze berusten bij Boomzorg c.q. de betreffende auteur. Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming van de uitgever worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, scan, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook. Boomzorg wordt tevens elektronisch opgeslagen en geëxploiteerd. Alle auteurs van tekstbijdragen in de vorm van artikelen of ingezonden brieven en/of makers van beeldmateriaal worden geacht daarvan op de hoogte te zijn en daarmee in te stemmen e.e.a. overeenkomstig de publicatie- en/of inkoopvoorwaarden. Deze zijn bij de redactie ter inzage of op te vragen.

Celtis

Binnen de systematische indeling van het *Regnum Vegetabile* – het Plantenrijk – behoort het geslacht *Celtis* tot de orde van de *Urticales*, de netelachtigen, en daarbinnen tot de familie van de *Ulmaceae*, de iepachtigen. Het geslacht *Ulmus* is verreweg de meest bekende vertegenwoordiger binnen deze familie. Andere geslachten zijn naast *Celtis*, in een reeks van bekend tot volstrekt onbekend: *Zelkova*, *Planera*, *Hemiptelea*, *Parasponia*, *Phyllostylon* etc., om er slechts enkele te noemen. Het geslacht *Celtis* bestaat uit ca. 80 soorten, hybriden, vars en andere kruisingen en verschijningsvormen.

Boomstut symbool voor transformatie plein in Heerlen

Boomstutten worden over het algemeen gezien als functioneel, maar niet erg mooi. In Heerlen staat sinds kort echter een boomstut die een positieve uitzondering op die regel vormt. De boomstut werd afgelopen december geplaatst ter bescherming van een monumentale boom, de grote trompetboom (*Catalpa bignonioides*), in het centrum van Heerlen. Terra Nostra bracht het advies uit bij dit bijzondere project; Kuppen Boomverzorging zorgde voor de uitvoering.

Het ETW-examen is de stip aan de horizon

In april volgden studenten van Helicon Eindhoven drie achtereenvolgende dagen een examentraining. Deze was bedoeld ter voorbereiding op het schoolexamen. Niet alle studenten deden hieraan mee, maar iedereen wil uiteindelijk European tree worker worden.

38

66

Bomen over boomprojecten

De mooiste projecten van de afgelopen periode in the spotlights

EN VERDER

- 6 Nieuws
- 14 De grondradar
- 22 21 bomen voor futuristisch project
- 24 De klant als matchmaker
- 34 'Ik ben nu een soort spin in het web'
- 42 Overhangende takken
- 49 Er moet een lont in het kruitvat, voor het te laat is
- 52 Veelzijdige Wellink Caesar Multitoolkraan nagenoeg overal inzetbaar
- 59 De PvB
- 60 Bomen behouden en herplanten dankzij de Bomenmakelaar
- 65 De BEA
- 70 Hoofdredactioneel

VOLG ONS

twitter.com/boomzorg

facebook.com/bladboomzorg

MIX
Papier van
verantwoorde harkomst
FSC® C092667

Evert-Johan van der Meulen naar Pius Floris

Per 1 mei is Evert-Johan van der Meulen toegevoegd aan het team van Pius Floris Boomverzorging Assen, Bergum en Groningen. Evert-Johan is geen onbekende in het vakgebied van de boomverzorging. Jarenlang was hij verkoopadviseur bij Boomkwekerij Ebben voor de regio's Noord- en Oost-Nederland. Met de overstap neemt hij een brok kennis en ervaring mee naar Pius Floris Boomverzorging.

Vanuit de Pius Floris Boomverzorging-vestigingen te Assen, Bergum en Groningen worden diverse specialistische werkzaamheden uitgevoerd. Naast een team van ervaren boomverzorgers met het opleidingsniveau European tree worker heeft de vestiging verschillende specialisten met het diploma European tree technician en beëdigd boomtaxateur binnen haar geledingen.

Bestrijding EPR laat door koud voorjaar

De Nationale Bomenbank is afgelopen week gestart met spuitwerkzaamheden ter bestrijding van de eikenprocessierups. Dit is later dan verwacht en komt door het koude voorjaar, aldus Dirk Doornenbal van de Nationale Bomenbank. Door de relatief koude voorjaarsperiode verliep de bladontplooiing van eiken traag. Op 31 maart kropen de eerste eikenprocessierupsen uit de eitjes in het insectenproefstation van Terra Nostra in Mill. Het blad vormt de voedselbron van de rups. Door de relatief koude aprilperiode en daarmee samenhangende trage bladontplooiing waren de rupsen

tot nu toe verstoken van bladeren, hun voedselbron', vertelt Dirk Doornenbal. 'Het ligt daarom in de lijn der verwachting dat het moment van de derde vervelling, wanneer brandharen worden ontwikkeld, zal opschuiven naar het einde van de maand mei.' Eerder was dit volgens Doornenbal nog voorspeld voor halverwege de meimaand. 'Na deze periode ontstaat er overlast voor mensen en is spuiten niet meer effectief.'

Het bestrijden van de eikenprocessierups door middel van het spuiten van een bacteriepreparaat wordt pas effectief bij een bladbezetting van veertig tot vijftig procent. Hiervoor gebruikt de Nationale Bomenbank het biologische middel Xen Tari WG, dat alleen effectief is bij rupsen. 'Dit middel wordt met behulp van een bomennevelspuit met luchtondersteuning op de bladeren aangebracht. Deze bomennevelspuit geeft een elektrostatische negatieve lading aan de vloeistof, waardoor verspreiding in de gehele kroon van de boom met een minimale drift plaatsvindt en de spuitvloeistof tijdens de behandeling goed wordt verdeeld over het blad. Het middel komt door vraat in de rups terecht en vormt in het maag-darmkanaal een toxine, die door de darmwand breekt en de rups doodt.'

Husqvarna presenteert nieuwe accu's

Husqvarna introduceert drie nieuwe accu's: BLi100, BLi200 en BLi300. Ten opzichte van de vorige versies is de werktijd per accu verlengd tot 80%. De accu's zijn weerbestendig en hermetisch gesloten, zodat water en vuil niet kunnen binnendringen. Ze zijn te gebruiken op alle bestaande Husqvarna-accugereedschappen. De nieuwe accu's kenmer-

ken zich door een groot vermogen, compact formaat en laag gewicht. Een geïntegreerde koeling voorkomt oververhitting, wat resulteert in een langere levensduur. Ledlampjes geven de laadstatus aan. Met een volle BLi100-accu (vermogen 2,6 Ah, gewicht 0,9 kg) kan met een heggenschaar ongeveer 1 uur gewerkt worden. Met een BLi200 (5,2 Ah, 1,3 kg) en een BLi300 (9,4 Ah, 1,8 kg) is dat respectievelijk 2 en 3,5 uur. Dit voorjaar presenteert Husqvarna ook een nieuwe accustokheggenschaar, de 536LiHE3, voor de professionele gebruiker. De nieuwe accustokheggenschaar heeft verschillende functies die de productiviteit verbeteren. Met 4.000 sneden per minuut behaalt de schaar hetzelfde niveau als het vergelijkbare benzinemodel, maar zonder schadelijke uitstootgassen, en hij is lawaai- en trillingsarm. Het knippen van hagen kost daarvoor minder inspanning.

Met de lange steel kan een bereik tot 3,5 meter gecreëerd worden. Daarnaast beschikt de stokheggenschaar over een uniek antiblokkeersysteem, dat voorkomt dat de messen vast komen te zitten bij het snoeien van dikke takken. Het snijblad (55 cm) is in acht vaste standen te zetten in stappen van 15 graden. De heggenschaar is compact op te bergen of te vervoeren; het complete snijblad kan langs de steel worden ingeklapt.

Sander Boom op het podium bij Carving Cup

Dolmar-carver Sander Boom heeft twee prijzen in de wacht gesleept tijdens de Boomkroonpad Carving Cup 2017. Op 6 en 7 mei maakten 25 houtzaagkunstenaren gedurende twee dagen een

fraai kunstwerk uit een robuuste boomstam. Boom werd derde bij de vakjury en de publieksjury met een kunstwerk gebaseerd op de natuurlijke omgeving: een kunstwerk met een zitje en een havik, eekhoorn en uil. Zijn broer Rik Boom viel met zijn kunstwerk van varkens net buiten de prijzen. De deelnemers deden ook mee aan een wedstrijd speedcarven, waarbij ze een halfuur de tijd kregen om een beeld te zagen uit een boomstam. Bij dit onderdeel kende de publieksjury Sander Boom de eerste prijs toe voor zijn imposante uilen. Na afloop van de wedstrijd werden alle kunstwerken verkocht.

Voor deze wedstrijd maakte Sander Boom voor het eerst gebruik van een kettingzaag op accu van Makita. De DUC353 is een kettingzaag die wordt gevoed door twee 18 V, 5,0 Ah-accu's. Makita heeft in deze zaag een OR-60-motor toegepast. Het bijzondere hieraan is dat niet het anker ronddraait, maar dat het veld zorgt voor de aandrijving van de ketting. Deze techniek maakt het mogelijk om een hoog constant vermogen te leveren.

Boom komt uit Vaassen en is sinds 2007 actief in het carven van zowel ijs als hout. Dolmar sponsort hem sinds 2008 tijdens wedstrijden in zowel wood als icecarving. Sinds 2010 sponsort het bedrijf ook Rik Boom. Het complete carvingteam kan beschikken over alle gewenste motorzagen, zaagbladen en benodigde accessoires van de merken Dolmar en Makita.

Nederland heeft zijn eerste twitterende boom

Een boom volgen op social media? Het kan! Een boom op de campus van de Wageningen University & Research laat binnenkort via twitter weten hoe het met hem gaat, meldt Resource. Aan de boom worden dendrometers en meetapparatuur voor de sapstroom bevestigd. Data over de groei en vochtbehouding worden vervolgens gecommuniceerd in de vorm van twitterberichten. In Europa staan al dertien bomen die op deze manier gevolgd worden. De boom is te volgen via dit account. Overigens is het nog even wachten op de eerste tweet van de populier.

Mier natuurlijke vijand van jonge eikenprocessierups

Uit onderzoek van Biocontrole blijkt dat mieren een natuurlijke vijand kunnen vormen voor jonge eikenprocessierupsen. Dat meldt *Nature Today*. De eikenprocessierups is deze periode extra kwetsbaar door de aanhoudend koude temperaturen gedurende de maand april. De eiken ontwikkelden hun bladeren traag en de rupsen hebben lang op voedsel moeten wachten. Natuurlijke vijanden hebben zodoende langer de tijd om zich te voeden met jonge en kleine eikenprocessierupsen. Naast vogels en roofvliegen blijken nu ook mieren een natuurlijke vijand van de eikenprocessierups, zo blijkt uit observaties van Biocontrole. Mieren vangen de rupsen in de bomen en nemen ze daarna mee naar hun nest, waar ze als voeding kunnen dienen voor larven.

Nazaten Anne Frankboom beschikbaar

In augustus 2010 bezweek in de tuin van het Achterhuis aan de Prinsengracht in Amsterdam de kastanjeboom waarover Anne Frank in haar dagboek schrijft. Vrijwilligers van de stichtingen Elementree en Wereldboom verzamelden de kastanjes, die nu zijn uitgegroeid tot flinke bomen.

In samenwerking met Van den Berk Boomkwekerijen uit Sint-Oedenrode worden deze Anne Frankbomen vanaf dit voorjaar aangeboden. Een aantal scholen in binnen- en buitenland heeft, om de nagedachtenis aan Anne Frank levend te houden, al bomen besteld en geplant. Naar verwachting zullen ook verzamelaars van bomen, arboreta en instellingen zich als belangstellenden melden. Van den Berk Boomkwekerijen heeft op zich genomen de bomen te vermeerderen en ze onder de noemer 'Bomen met historie' in het assortiment op te nemen. Hierdoor zijn rechtstreekse nazaten van de échte Anne Frankboom blijvend beschikbaar. Wel moet men voldoen aan een aantal criteria, o. a. een goede plantlocatie en zichtbaarheid voor het publiek. De bomen zijn te vinden op de site van Van den Berk. Van iedere geleverde boom gaat een bedrag naar de ideële stichtingen Elementree en Wereldboom. De bomen worden geleverd met een certificaat van echtheid.

Zorgvuldig kiezen bij bouwen rond bomen

De Bomeneffectanalyse 2.0 is in voorbereiding. De BEA vormt de standaardmethode om bij bouw en herinrichting vooraf de effecten van het werk op de bomen op en rond de bouwlocatie in kaart te brengen. Professionals in de bomenwereld gebruiken dit instrument al sinds 2003. De Bomenstichting werkt samen met CROW en een aantal gemeenten aan een geactualiseerde versie. Naar verwachting zal deze eind 2017 uitkomen. Over de voortgang vertellen de partijen: 'In de BEA 2.0 wordt aandacht besteed aan het

VRAGEN OVER GROEN?

Voor onafhankelijk 'groen' advies op maat

Probleemanalyse:

Parkrenovatie - Groeistoornis - Aantastingen - Stabiliteit bomen

Groenbeheer:

Inventarisatie - Inmeten - Beoordeling onderhoud - Boomveiligheid (VTA)

Projecten:

Vooronderzoek/advies - Boomeffectanalyse (BEA) - Groeiplaatsinrichting
Projectbegeleiding/-toezicht - Grondbemonstering/Bodemanalyse

Ecologie

Quicksan - Monitoring - Ontheffing

Overig

Boomtaxatie (NVTB en VRT) - Omegam Boomtrekproef©

www.groenadviesamsterdam.nl
info@groenadviesamsterdam.nl
06-50523935

**BETROKKEN
FLEXIBEL
DOELGERICHT
BETROUWBAAR**

NATIONALE BOMENBANK

Boomverplanting • Verzorging • Onderzoek

Voor de uitbreiding van ons team zijn wij op zoek naar een: Calculator met ambitie (m/v)

**De Nationale Bomenbank B.V. is sinds
1972 actief op het gebied van boomver-
planting, boomverzorging en onder-
zoek in de breedste zin van het woord.**

De functie:

Als calculator ben je onderdeel van een enthousiast team dat bestaat uit accountmanagers, verkoop binnendienst en werkvoorbereiding. De werkzaamheden die je uitvoert bestaan voornamelijk uit:

- Het opstellen van voor- en nacalculaties;
- Het opstellen van offertes;
- Het opstellen van plannen van aanpak in het kader van EMVI aanbestedingen;
- Het ondersteunen van de accountmanagers, verkoop binnendienst en werkvoorbereiding.

Je profiel:

Voor de functie van Calculator verwachten we dat je beschikt over een HBO-diploma.

Kijk voor meer informatie over deze vacature op www.nationalebomenbank.nl/vacatures

Reactie:

Denk je dat je profiel past bij deze functie? Stuur dan een e-mail met CV naar:

info@nationalebomenbank.nl t.a.v. de heer D. Doornenbal.

www.nationalebomenbank.nl
Abbekesdoel 22A • Bleskensgraaf

LooHorst
Landscaping

LooHorst

Bomen & Boomverzorging

Openbare ruimte | Bedrijven & instellingen | Particulieren
Bedenken & Maken | Terreinzorg & Service | Dak- & Gevelgroen

LooHorst Ermelo
Buitenbrinkweg 51
3853 LV Ermelo
T 0341 49 47 69
F 0341 49 47 98
ermelo@loohorst.com

www.LooHorst.com

LooHorst Ede
Bruinehorst 36
6744 PB Edeveen (Ede)
T 0318 57 5577
F 0318 63 8728
ede@loohorst.com

werken met bomen op projecten, worden begrippen duidelijker gedefinieerd, wordt ingegaan op het belang van een uniforme opzet en op de juridische aspecten anno 2017. Er is tevens naar gestreefd om een model te ontwikkelen dat door zo veel mogelijk partijen kan worden gebruikt. Uiteraard ligt er een accent op het belang om bomen waar mogelijk in te passen in ontwerpen, maar wel op basis van een realistische afweging. Met behulp van de BEA 2.0 wordt de waarde van deze asset zo objectief mogelijk bepaald, en wel zo dat die past in de huidige systematiek van *asset-management*. Gemeenten maken veel gebruik van de mogelijkheden die de BEA biedt. Door toepassing van de BEA worden op uniforme, onderbouwde wijze keuzen gemaakt bij bouwactiviteiten en bij plannen voor de herinrichting van de openbare ruimte. Het op verantwoorde manier inpassen van bomen in ontwerpen heeft op veel plaatsen tot aanzienlijke meerwaarde van een project geleid. Ook met het oog op de bijdragen van bomen aan klimaatbeheersing is dat een belangrijk resultaat.'

Boomveiligheids-onderzoek bij risicobomen in Sittard

Pius Floris Boomverzorging Bunde voert de komende week in de gemeente Sittard-Geleen werkzaamheden uit bij 62 bomen. Naar aanleiding van de visuele boomveiligheidscontrole van vorig jaar werden deze bomen als risicoboom aangemerkt. Bij de risicobomen zijn verschillende afwijkingen geconstateerd. Het gaat voornamelijk om

afwijkingen die een stambreukrisico of instabiliteitsrisico veroorzaken, vertelt Jan Willem de Groot van Pius Floris Boomverzorging. 'Bij een stambreukrisico kun je denken aan bijvoorbeeld inrottende snoeiwonden en holten, waardoor de stam een verhoogde kans op breuk heeft. Maar ook windworp is mogelijk, waarbij de boom kans heeft om te waaien bij harde wind. Dit kan gebeuren als er bijvoorbeeld sprake is van een zwamaantasting in de stabiliteitswortel.' De werkzaamheden vinden plaats in het kader van de algemene zorgplicht en vinden nog de hele komende week plaats.

Treeparker ontvangt NL Greenlabel

Boombunkersysteem Treeparker van Greenmax heeft het NL Greenlabel A+ ontvangen in de categorie materialen en producten, de hoogste trede op de schaal. Het label wordt afgegeven op basis van de door bedrijven of overheden aangeleverde duurzaamheidsgegevens in combinatie met de beoordeling van deskundigen van diverse ingenieursbureaus. Treeparker werd beoordeeld op afstand en transportwijze, samenstelling, bedrijfsvoering, gebruiksduur, onderhoudsniveau, duurzame neveneffecten, eindverwerking en energie. Het boombunkersysteem werd door Greenmax ontwikkeld om de kosten te verlagen. Volgens het bedrijf zouden de kosten effectiever zijn dan bij de aanschaf van bomengranulaat, maar met het systeem zou ook bezuinigd worden op installatietijd.

Stihl: recordomzet en sterke groei accu

De omzet van de Stihl-groep steeg in 2016 met 6,6 procent tot 3,46 miljard euro. Met de wisselkoers van vorig jaar steeg de omzet met 9,5%. Een

recordomzet, zo liet Bertram Kandziora, voorzitter van de raad van bestuur, weten tijdens een persconferentie naar aanleiding van de jaarcijfers. De omzetgroei steunde op een duidelijke stijging van de verkoop. De belangrijkste groeimotor was opnieuw de Noord-Amerikaanse markt. Ook in West-Europa steeg de vraag sterk, wat onder andere te danken was aan de succesvolle marktintroductie van het Compact Accusysteem. In 2018 zal Stihl nieuwe technologieën en in netwerken geïntegreerde producten voorstellen, zogenaamde *connected products*. Onder de slogan Smart Connected lopen bij Stihl ontwikkelingsprojecten om de producten in een netwerk te integreren. De robotmaaier Viking iMow bijvoorbeeld kan al via een app aangestuurd worden.

De nieuwe projecten gaan nog verder, in de richting van de *smart garden*. Gebruikers van de machines kunnen bijvoorbeeld in real time op hun smartphone informatie over de gebruiksduur, het verbruik en de optimale toepassing krijgen. Ook de centrale registratie van de geografische positie van afzonderlijke machines is mogelijk. Bovendien worden de mogelijkheden van digitalisering niet alleen steeds vaker in de producten geïntegreerd, ze komen ook de service in de vakhandel ten goede, stelt Stihl. Afgelopen voorjaar bracht Stihl enkele nieuwe producten op de markt, zoals twee professionele accuheggenscharen, een trimmachine en een professionele bosmaaier. Het modulaire accusysteem voor professioneel gebruik omvat nu ruim twintig machines. Kandziora: 'We versnellen onze inspanningen op het vlak van accumachines, zodat we een steeds groter assortiment kunnen aanbieden, en dat zonder dat we bij onze benzineproducten ook maar één millimeter terrein verliezen.' In 2017 verwacht Stihl nog een duidelijk grotere vraag dan in het voorbije jaar, vooral naar accumachines. Daarnaast plant het bedrijf aanzienlijke investeringen, in het bijzonder in het Duitse moederbedrijf, om de groei te blijven ondersteunen. De omzet van het moederbedrijf Adreas Stihl steeg vorig jaar met 2,4%.

Kunnen gemeenten ook samengaan met behoud van hun zelfstandigheid? Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk leveren het bewijs. Als BAR-gemeenten hebben we sinds 2014 onze ambtelijke organisaties gebundeld. De bedrijfsvoering is geïntegreerd, de autonomie per gemeente is gehandhaafd. In de praktijk is het een ideaal model om inwoners van de drie plaatsen optimaal van dienst te zijn. Dat vraagt een groot vertrouwen in elkaar. Dat vraagt ook ruimte voor diversiteit. En dat vraagt vooral om gezamenlijk aanpakken van vraagstukken. Precies de factoren die het werken bij de BAR-gemeenten nét wat inspirerender maken dan elders.

Heb jij "groene vingers"? Voor de afdeling Bovenwijkenbeheer zijn we op zoek naar 2 boomverzorgers.

Boomverzorger (2.0 fte) (36 uur)

Wat ga je doen?

Voor de afdeling Bovenwijkenbeheer zorg je als boomverzorger samen met je collega boomverzorgers voor het bomenbestand in de BAR-gemeenten. Je houdt je bezig met planmatig onderhoud en verricht, zowel klimmend als vanuit een hoogwerker, vel en/of sloopwerkzaamheden van bomen. Het planten en her-planten van bomen behoort ook tot je werkzaamheden. Daarnaast kan je worden ingezet bij de wachtdienst en gladheidbestrijding.

Wat vragen wij van je?

Wij vragen een gedegen kennis van bomen, boomsoorten, boomplagen, groeiverwachtingen en groeiomstandigheden. Als je beschikt over algemene plantenkennis is dat een pré. Je werkt nauwkeurig en je kunt goed in teamverband werken. Zowel naar collega's als naar bewoners ben je sociaal en klantvriendelijk.

Verder:

- Heb je een (cultuur)technische opleiding op VMBO niveau of MBO Groen niveau 2 of 3 afgerond;
- Ben je ETW gecertificeerd (Climbing of Platform);
- Beschik je over een hoogwerker certificaat of ben je bereid dit te halen;
- Beschik je over een BHV;
- Ben je in het bezit van de rijbewijzen B, BE en ben je bereid om rijbewijs C te halen;

- Beschik je over praktische kennis m.b.t. onderhoud en gebruik van machines;
- Ben je bereid tot het volgen van relevante cursussen.

Wat hebben wij jou te bieden?

Het salaris is ingeschaald in schaal 5 van de CAR-UWO bij een 36-urige werkweek.

We hebben uitstekende secundaire arbeidsvoorwaarden, waaronder deelname aan het individueel keuzebudget, ABP-pensioenregeling, reiskostenvergoeding woon-werkverkeer, ouderschapsverlof-regeling en flexibele werktijden.

Interesse?

Als je jezelf herkent in bovenstaand profiel en de functie spreekt je aan, stuur dan je sollicitatie met begeleidend CV uiterlijk 10 mei 2017 via de site www.werkenbijbarorganisatie.nl en solliciteer direct.

Meer informatie?

Voor meer informatie over de functie kun je contact opnemen met Alex Hollemans (coördinator Bovenwijkenbeheer) per e-mail a.hollemans@bar-organisatie.nl of met John van Dorst (waarnemend afdelingshoofd Bovenwijkenbeheer) per e-mail j.v.dorst@bar-organisatie.nl

Boomgranulaat ECO

- ✓ Ideaal voor bomen in stedelijk gebied.
- ✓ Dankzij hoge draagkracht bestand tegen zware verkeersbelasting.
- ✓ Duurzaam product: gerecyclede grondstoffen.

*Hoge draagkracht
i.c.m. organische stof
en lutum.*

Op goede gronden een gezonde groei

Broekeroordsweg 3b
8095 RM 't Loo - Oldebroek
0525 - 63 08 89

NIEUW!

Nu ook een locatie
in Utrecht!

Eerste meikevers gesignaleerd

Onlangs zijn de eerste meikevers (*Melolontha melolontha*) van het jaar weer gesignaleerd in het zuiden van het land. De eerste massale vlucht is iets later dan afgelopen jaar. Vluchten kunnen worden waargenomen tot medio juni. In deze periode wordt er gepaard en worden er eitjes gelegd. De eerste eitjes worden meestal afgezet in het uitvlieggaat, de tweede eiafzet is elders. De vlucht van onder andere de rozenkever wordt zeer binnenkort verwacht. Door de vlucht van de kevers goed in de gaten te houden, kan eenvoudig de juiste plaats voor bestrijding worden bepaald. Feromoonvallen zijn hierbij het aangewezen hulpmiddel, zo adviseert Vos Capelle. Het beste tijdstip om met bestrijding te starten, is zo'n zes weken nadat de eieren zijn afgezet, naar verwachting dus eind juni, begin juli. Dit geldt zowel voor de chemische aanpak (Merit Turf) als voor de biologische aanpak met nematoden/aaltjes (Terranem of Larvanem).

Boomonderhoud aan Sloterpark in Amsterdam

Het Sloterpark in Amsterdam Nieuw-West wordt de komende tijd flink vernieuwd. Het achterstalig onderhoud wordt aangepakt en het aan de Sloterplas gelegen park wordt weer in ere hersteld. In opdracht van de gemeente Amsterdam, stadsdeel Nieuw-West, verzorgt Aannemingsbedrijf Jos Scholman er momenteel het diverse boomonderhoud. Er is veel wildgroei en de bomen staan vaak te dicht op elkaar, waardoor de kwaliteit van de bomen verslechterd is. Door de hoge grondwaterstand staan bovendien veel bomen in natte grond, waardoor ze dreigen om te vallen. De bomen die

niet vitaal zijn of voor gevaarlijke situaties zorgen, worden daarom door Jos Scholman verwijderd. De gezonde en veilige bomen krijgen zo meer groei-ruimte en kunnen hun kronen verder ontwikkelen. Op deze manier ontstaat er een mooi én veilig bos in Sloterpark.

Zieke bomen Breda gekapt omdat ze 'niet in profiel passen'

Hoewel veel bomen in de Bredase Baronielaan ziek zijn, is dit niet de belangrijkste reden om ze neer te halen. Ze worden gekapt omdat ze niet passen in het nieuwe profiel dat voor de straat is ontwikkeld. Dit heeft een woordvoerder van de gemeente Breda laten weten in een reactie aan BN De Stem op de geplande kap van min of meer alle bomen in de Baronielaan. De enige bomen die gespaard blijven, zijn vier grote monumentale kastanjes. Hoewel ook deze ziek waren, konden ze na een speciale warmtebehandeling weer gezond worden verklaard. Een flink aantal kastanjes is geveld door een bloedingsziekte. Hoewel de kans volgens de gemeente bestaat dat ook de overige bomen ziek worden, is dit niet de hoofdreden voor de kap. Een woordvoerder van de gemeente zegt dat de Baronielaan in het verleden meerdere inrichtingen heeft gekend. Hij geeft als voorbeeld dat er ooit bomen in het midden hebben gestaan in een zogenaamd 'boulevardprofiel'. De gemeente wil nu weer een profiel inrichten dat past bij het beschermd stadsgezicht. Dit houdt in dat de bomen niet kunnen blijven staan en dat de gemeente ze vervangt door bomen met een omtrek van 25 tot 30 centimeter. Breda streeft ernaar een groene gemeente te zijn. Dit roept de vraag op hoe zich dit verhoudt tot de kap van de

bomen in de Baronielaan, maar ook tot het neerhalen van bomen in de Bavelse laan. Een woordvoerder stelt dat de gemeente regelmatig bomen en planten vervangt om de duurzame groenstructuren in de stad te behouden. De gemeente heeft de afgelopen jaren nagelaten hierin te investeren en wil straten nu weer goed en groen herinrichten. Daardoor krijgen nieuwe bomen ook de kans om oud en groot te worden, wat past bij de ambities van de stad.

NK voor boomverzorgers in Rotterdam

Het Park bij de Euromast in Rotterdam is het toneel van de Nationale Kampioenschappen voor boomverzorgers. Professionals uit het hele land gaan de strijd aan om de beste boomklimmer van Nederland te worden. Kinderen die de kunst van het boomklimmen willen afkijken, kunnen onder begeleiding de boom in. Alle wedstrijden gaan over bomen, boomveiligheid en -bescherming en het delen en meten van kennis en kunde. De winnaar van het NK mag naar het Wereldkampioenschap in de Verenigde Staten. De beste vijf worden afgevaardigd naar het Europees Kampioenschap.

Boomverzorgers uit het hele land laten hun klimkunsten zien tijdens verschillende onderdelen; de *speedclimb*, waarbij de deelnemers zo snel mogelijk via een parcours tot boven in de boom moeten klimmen, en de *workclimb*, waarbij ze allerlei opdrachten in de boom doen. De Kring Praktiserende Boomverzorgers organiseert dit evenement in samenwerking met de gemeente Rotterdam.

boom

Kenniscentrum voor Bomen

2- daagse cursus **Controleur Handboek Bomen**

GECEERTIFICEERD
CONTROLEUR
HANDBOEK BOMEN

www.boom-kcb.nl/cursusaanbod

"METEN IS WETEN"

meer info en demofilm op onze website

www.boom-kcb.nl/boom-trekproef

www.boom-kcb.nl +31 (0) 516-441765 info@boom-kcb.nl Grindweg 11 8422 DM Nijeberkoop

BOOMTOTAALZORG

Advies

- Boombeleid
- Boombeheer
- Onderzoek & Advies
- Boomveiligheidscontrole
- Begeleiding Groen-projecten
- Bomen Effect Analyse
- Directievoering/toezicht houden
- Taxatie

Uitvoering

- Snoeien
- Planten
- Verplanten
- Groeiplaatsverbetering
- Vellen
- Rooien

Al ruim 25 jaar de ideale partner voor verzorging van bomen in de openbare ruimte!

www.boomtotaalzorg.nl
030 - 601 18 80 info@boomtotaalzorg.nl

Groenkeur boomverzorging

Betrouwbaar en veilig

Vakmanschap, duurzaamheid, kwaliteit en garantie.

'Garantie voor inzet vakkundig personeel en veilige werksituaties.'

Stichting Groenkeur
info@groenkeur.nl
www.groenkeur.nl
@groenkeur

TreeParker

Slim combineren van **groen**, **grijs** en **blauw**

Bio-retentie gecombineerd met 2e maaiveld constructie

Duurzaam groen begint met een goede basisinrichting van het plantvak

Bomen maken onze stedelijke omgeving leefbaar. Een gezonde groene infrastructuur in de stad is daarom onmisbaar. GreenMax is gespecialiseerd in duurzame innovatieve producten voor de inrichting van de plantplaats boven en ondergronds, zodat groen, water en infrastructuur samengaan.

GreenMax | Tel: 0413 29 44 47 | www.greenmax.eu

Groene bedrijven in de race voor Has Awards

Tijdens het jaarlijkse Has Year Event op 15 juni worden voor de zesde keer de Has Awards uitgereikt. Dit jaar worden prijzen uitgereikt in vier categorieën. Kanshebbers zijn De Enk Groen en Golf, Agro Fair Benelux BV, Gipmans Planten (Duurzame Samenwerking MKB), Natuurmonumenten, Stichting Herenboeren en Agro As de Peel (Duurzame Samenwerking Non-Profit), studenten Tijmen Vink, Giel van der Leest en Thomas Groot (Jong & Ondernemend) en Plus Retail, Rademaker BV en Rijk Zwaan (Duurzame Samenwerking Grootbedrijf). Stemmen kan in aanloop naar het evenement via deze site. Hier zijn ook de promotiefilmpjes van alle genomineerden te bekijken. In 2016 waren de winnaars student Joshua van Wersch (Jong Talent) en de bedrijven Texplor (Beroepsopdracht) en kwekerij Lucassen (Duurzame Samenwerking).

Samenwerking De Hoge Veluwe en Husqvarna

Anton de Jong, commercieel directeur van Husqvarna Benelux, en Harald de Boer, adjunct-directeur fondsenwerving van Het Nationale Park De Hoge Veluwe, tekenen een meerjarige sponsorovereenkomst. De samenwerking behelst onder meer eventmarketing, communicatie, productintroductions en trainingen. Het park werkt al decennialang met Husqvarna-gereedschappen, maar gaat nu een formeel partnership aan. De Jong: 'Deze samenwerking past perfect in de filosofie van Husqvarna om een duurzame bijdrage te leveren aan het onderhouden van de natuur. Er wordt in het park hoofdzakelijk gewerkt met onze accugereedschappen, zodat bezoekers en het wild zo min mogelijk overlast ervaren met betrekking tot geluid en CO2-uitstoot. Het park heeft daarnaast prachtige locaties, onder meer voor productintroductions voor ons dealernetwerk.' In de bosbouw op het park werken dagelijks twintig mensen. Het machinepark wordt geleverd en onderhouden door Husqvarna-dealer Wolfswinkel uit Hoenderloo. Het Nationale Park De Hoge Veluwe is het grootste aaneengesloten natuurgebied in Nederland in particulier bezit dat actief beheerd wordt. Het natuurpark is 5.400 hectare groot en heeft zes verschillende landschapstypen. Jaarlijks kan het rekenen op zo'n 600.000 bezoekers. De Boer: 'Wij zijn een nationaal park en een stichting, maar ontvangen niet of nauwelijks subsidie van de overheid. We hebben vernieuwende ideeën om beleving, natuur, recreatie en ondernemerschap met elkaar te combineren. Daarom is het van belang om samen te werken met organisaties als Husqvarna. Niet alleen omdat wij hechten aan kwalitatief hoogwaardig gereedschap, maar ook omdat wij nu ook gebruik gaan maken van elkaars krachten.'

Grondweg 1a Zwartewaal

0181 820275

info@scheer-machines.nl

www.smzmachinery.com

Grijpers voor machines van 1 tot 30 ton zware draaikrans en 1 tot 4 motoren

aanbouwmogelijkheid van zaag (tot 100 cm) en knipper (45 cm)

- Groeiplaatsverbetering
- Bodemverbetering (mycorrhiza)
- Beluchting bij bomen (ploffers)
- Bodemanalyse met advies

www.terra-fit.nl info@terra-fit.nl

+31 (0)544 481 444

De grondradar

Deze technologie kan nu goed toegepast worden in het boomonderzoek

Een grondradar is een innovatieve techniek in het boomtechnisch onderzoek die kan worden ingezet om de beworteling van bomen te bestuderen. Het grote voordeel is dat het een non-destructieve methode is waarbij de bodem niet wordt verstoord, en er dus geen schade optreedt aan het wortelgestel, kabels of leidingen.

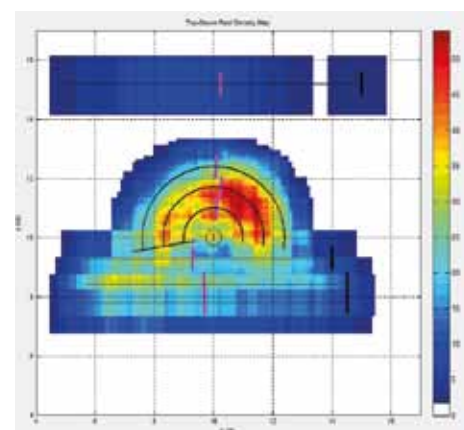
Auteur: Dr. Wendy Batenburg, wetenschappelijk onderzoeker bij Terra Nostra

Al jaren geleden werd de grondradar in het boomonderzoek geïntroduceerd. Doordat er een gebrek was aan makkelijk te begrijpen meetresultaten, is de hoopvolle techniek altijd in de proefsfeer blijven hangen. Doordat de data-analyse van de grondradar is verfijnd én de geproduceerde weergaves begrijpelijk zijn geworden, kan deze technologie nu goed toegepast worden in het boomonderzoek. Het inzichtelijk maken van het wortelgestel van een boom is de meest gebruikte toepassing.

De grondradar is een geofysische techniek, die doorgaans gebruikt wordt om op een niet-destructieve manier ondergrondse objecten te vinden. Het apparaat wordt veel toegepast in de civiele techniek, maar ook in de archeologie en het leger. Het gebruikt elektromagnetische golven om objecten zichtbaar te maken. De grondradar zendt hoogfrequente radiogolven uit; deze worden gereflecteerd door water, wortels en metalen. Een antenne ontvangt deze gereflecteerde signalen en ze

worden geregistreerd door het meetprogramma. Hierdoor kan de exacte locatie en diepte van wortels worden vastgesteld. Wortels bevatten veel vocht waardoor de radarpulsen worden gereflecteerd; vervolgens worden ze opgepikt door de grondradar. Op dezelfde manier kunnen de verschillende lagen in een bodemprofiel zichtbaar gemaakt worden. Het voordeel van deze techniek is dat de bodem niet wordt verstoord en er geen schade optreedt aan het wortelgestel, kabels of leidingen. Daarnaast geeft de grondradar een completer beeld van het wortelgestel dan een proefsleuf of boring, aangezien de grondradar een continu profiel van de bodem vastlegt.

De grondradar is bevestigd onder een soort buggy en maakt direct contact met het oppervlak van de meetlocatie. Via een tablet wordt de grondradar bediend. Afhankelijk van het oppervlak waarop gemeten wordt, de bodemsoort en het vochtgehalte wordt een specifieke instelling gekozen.

Weergave van het wortelgestel van bovenstaande boom. T geeft de locatie van de boom aan. Het rode gebied geeft intensieve beworteling aan.

Het wortelgestel van een boom kan geheel of gedeeltelijk in kaart worden gebracht aan de hand van lijnvormige scans, boogvormige scans of cirkelvormige scans. De scans worden zorgvuldig uitgezet en in kaart gebracht, zodat de resultaten zo nauwkeurig mogelijk kunnen worden geanalyseerd en matchen met de exacte locatie van de wortels. Onder elk soort oppervlak kan gemeten worden, of het nu verharding, asfalt of gras is; de instellingen worden hierop afgestemd. Er bestaan verschillende zendantennes voor de grondradar: hoe hoger de frequentie, hoe kleiner de wortels die de grond-radar detecteert. Bij een hogere frequentie wordt de scandiepte wel beperkt. De gangbare grondradarantennes zijn de 400 MHz- en 900 MHz-antenne. Terra Nostra heeft beide antennes in haar bezit. De 400 MHz-antenne heeft een bereik tot maximaal 2,0 à 2,5 meter diepte; voor de 900 MHz-antenne is dit 1,0 meter diepte. De 400 MHz-antenne detecteert wortels vanaf circa 1,5-2,0 centimeter; de 900 MHz-antenne heeft een

hogere resolutie en detecteert wortels met een diameter vanaf circa 1,0 centimeter.

Sinds begin 2016 is er software beschikbaar die de in het veld opgenomen ruwe data analyseert en filtert op de aanwezigheid van wortels. Brokken klei en metalen reflecteren anders dan wortels en worden handmatig geselecteerd en verwijderd uit de dataset. Per locatie worden er meerdere scans uitgevoerd, waarna de resultaten kunnen worden gevisualiseerd in 2D figuren. Van de gezamenlijke scans worden de gedetecteerde wortels weergegeven in een bovenaanzicht met onderverdeling in drie dieptezones, waarin zowel de locatie van de wortels als de dichtheid van het wortelgestel kan worden weergegeven. Meerdere boogvormige of cirkelvormige scans kunnen worden vertaald naar een 3D visualisatie. Verder kan de locatie van wortels worden gevisualiseerd in een virtuele lijn, waarin de locatie van wortels vanaf het startpunt van de lijn is ingetekend. De wortellocaties met scanlijnen kunnen worden gebruikt in CAD-tekeningen en GIS-kaarten.

Het testen van de grondradar

De grondradar is uitvoerig getest door Terra Nostra. In samenwerking met Sharon Hosegood Associates uit Engeland en de ontwikkelaar van de grondradar voor boomwortels uit Amerika is de grondradar op twee locaties in Nederland getest. Sharon Hosegood Associates is een boomtechnisch adviesbureau, dat veel ervaring heeft met het gebruik van de grondradar bij boomtechnisch onderzoek. In Engeland werd het adviesbureau bekend door zijn grondradaronderzoek bij een van de Burghley-eiken van 440 jaar oud, in een uitzending van het BBC-programma *Britain beneath your feet*.

Een van de doelen van de testen was om te kijken of de resultaten van de grondradar overeen-

komen met de aanwezigheid van boomwortels in de bodem. Daarnaast worden de resultaten van de testen gebruikt om de software verder te ontwikkelen, zodat in de toekomst ook worteldikte geanalyseerd kan worden.

Tijdens de proef werden eerst cirkelvormige of lijnvormige scans uitgevoerd, afhankelijk van wat de locatie toeliet. Vervolgens werden op een aantal locaties van de scanlijnen proefsleuven gemaakt door een zuigwagen in combinatie met de air spade, om het wortelgestel zo min mogelijk te beschadigen. De locatie en dikte van de aanwezige wortels in de proefsleuven werden nauwkeurig opgemeten en vastgelegd en gecorreleerd aan de resultaten van de scans met de grondradar.

In februari 2016 werd de eerste proef uitgevoerd in Uden bij een Amerikaanse eik. In augustus 2016 werd de tweede proef uitgevoerd in Utrecht bij meerdere bomen, waaronder een zilversdoorn als solitaire boom in een gazon, twee vleugelnoten als boomgroep in een gazon en een iep ter hoogte van een trottoir. Uit beide testen bleek dat de grondradar de locatie en diepte van de beworteling zeer nauwkeurig weergeeft. De resultaten zijn zeer belangrijk voor de verdere ontwikkeling van de software, waarbij nu hard gewerkt wordt om worteldikte inzichtelijk te maken. De resultaten van een van de testen zijn gepresenteerd op het internationale congres 'Trees, People and the Built Environment III' in Engeland in april 2017.

Toepassing

De grondradar is breed inzetbaar bij de voorbereiding van projecten waarbij de exacte ligging van wortels van belang is. De analyse van de radarbeelden kan worden gebruikt om de mogelijkheden en beperkingen van een project weer te geven. Dit is bijvoorbeeld een bewortelingsonderzoek, wanneer opdruk van de verharding optreedt

of wanneer de beworteling in boomsubstraat, doorgaans niet goed doordringbaar, onderzocht moet worden. Ook bij bomeneffectanalyses (BEA) kan de grondradar van grote waarde zijn, omdat in korte tijd bij een groot aantal bomen de beworteling bekeken kan worden. Dit in tegenstelling tot de proefsleuf, die meestal alleen steekproefsgewijs ingezet wordt bij een BEA. Daarnaast is de grondradar ook inzetbaar bij een verplantbaarheidsonderzoek, schadetaxatie en het monitoren van wortelgroei. Het is duidelijk dat de grondradar voor vele soorten wortelonderzoeken ingezet kan worden en dat de techniek eindelijk in staat is gebleken om een eenvoudige weergave te produceren die voor iedereen begrijpelijk is.

Be social

Scan of ga naar:

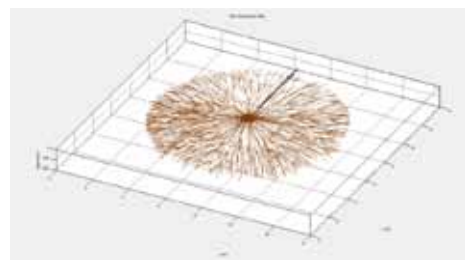
www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6708

Locatie en worteldimensies werden nauwkeurig vastgelegd tijdens de grondradarproef in Utrecht.

Het maken van de validatiesleuven tijdens de grondradarproef in Utrecht.

3D weergave van een circulaire grondradarmeting.

Prachtige siersoort voor parken, maar ook geschikt voor lucifers

'Populus x generosa 'Unal' heeft de wauw-factor: kaarsrecht en gigantisch

Voor de zevende editie van de Boom Innovatie Dag in oktober 2017 brengt collectiebeheerder Huub Olde Loohuis als boomambassadeur zijn inspiratieboom onder de aandacht: *Populus x generosa 'Unal'*. Deze ultieme snelgroeier, ooit massaal aangeplant voor de luciferindustrie, belandde als stek van de moederboom aller *'Unal's* in 1982 in arboretum Poort Bulten en was na vijftien jaar al dertig meter hoog.

Auteur: Santi Raats

6 min. leestijd

INSPIRATIEBOOM

In het Twentse arboretum Poort Bulten, met een verzameling van 2500 bijzondere bomen en struiken verdeeld over zo'n duizend soorten, staat Huub Olde Loohuis vakblad Boomzorg op te wachten, als een kaarsrechte conservator met map in de hand. De collectiebeheerder Natuur en landschap werkt al sinds 1980 in het arboretum aan de instandhouding en uitbreiding van de vele verschillende collecties, waaronder populieren. Tegenwoordig doet hij dat voor de huidige eigenaar: Stichting Natuurmonumenten.

Kroonjuweel

Omdat 2017 het 'Jaar van de Botanische Tuinen' is, presenteren alle botanische tuinen in Nederland dit jaar de tien meest bijzondere planten of bomen uit hun collectie, de 'Kroonjuwelen' genoemd. Zij stemmen dat onderling wel af, zodat er geen overlap is. Een van de Kroonjuwelen van arboretum Poort Bulten is *Populus x generosa* 'Unal'. Olde Loohuis glimlacht: 'Wij hebben hem al tot Kroonjuweel benoemd, maar hopelijk brengt het publiek van de Boom Innovatie Dag ook zo veel mogelijk stemmen op hem uit!'

Alle 'Unal's waren gekloonde cv's, echte klonen dus, via weefselkweek

'Unal'-klonen

'Unal'-klonen zijn een groep zeer snel groeiende populieren, die geteeld werden om lucifers van te maken. De naam 'Unal' is afgeleid van Union Alumettiëre, een luciferfabriek in België. De selecties waren klonen van zowel *Populus nigra* x *Populus deltoïdes*, *Populus trichocarpa* x *Populus deltoïdes* als zuivere *Populus trichocarpa* (bron: Dendroflora nr. 52, 'sortimentsonderzoek populieren'). In elk geval waren het allemaal cv's die gekloond waren, echte klonen dus via weefselkweek.

Wauw-factor

Olde Loohuis steekt de beek over naar waar de verzameling populieren zich bevindt in de natte ondergrond van het beekdal. Hij waadt door de brandnetels. Populierenblad verteert makkelijk en levert veel extra humus op, waardoor stikstof vrijkomt, wat weer brandnetelgroei tot gevolg heeft). Door het hoge gras loopt de beheerder naar zijn inspiratieboom: *Populus x generosa* 'Unal', afkomstig

van de moederboom van alle 'Unal's. De populier was allang in zijn geheel zichtbaar vanaf de andere kant van de beek, op zo'n honderd meter afstand. Maar van dichtbij heeft hij ongetwijfeld de wauw-factor: kaarsrecht en gigantisch. Als een groenkenner aan een volwassen populier denkt, dan zou die populier er zo uitzien. 'Hieruit kan men genoeg lucifers halen', zo refereert Olde Loohuis aan het feit dat 'Unal' in de productietijd het meest geschikt werd geacht voor lucifers.

Geschenk van bosbouwstation De Dorschkamp

'In 1982 zijn we begonnen met de aanleg van deze populierenverzameling', vertelt Olde Loohuis. 'Harry van Haaren, populierspecialist bij het toenmalige bosbouwproefstation in Wageningen, heeft een deel van de populierencollectie die daar stond aan arboretum Poort Bulten geschonken, toen deze werd opgeheven in 1982. De deskundigen van Wageningen beschouwden de ondergrond hier in Twente als ideaal voor de populieren. Het was oude afzetting uit de laatste ijstijd, uit de tertiaire periode, met daarin keileem en klei; heel

voedzame grond voor populieren. En *Populus x generosa* 'Unal' is redelijk windbestendig, maar de windkracht hier in oost-Nederland scheelt toch aanzienlijk met het westen. Wanneer het aan de kust windkracht 8 stormt, is het hier windkracht 6. Dat komt door het bos- en heuvelachtige landschap.'

In 1992 kwam de Nationale Plantencommissie langs voor een keuring en kregen de door Wageningen overgedragen populieren een certificaat. Daarop kon het arboretum beginnen met zijn populierenverzameling.

Boompje groot, plantertje níét dood

'*Populus x generosa* 'Unal' is een van de hardst groeiende populierensoorten. Populieren vormen jaarlijks een schot van 1,5 tot wel 2 meter. 'Unal' doet dat ook. Hij was dan ook binnen vijftien jaar 30 meter hoog', zegt Olde Loohuis trots.

Deze boom is in 1982 als driejarige stek door hemzelf geplant en nu dus 38 jaar oud.

Direct aan de beek: *Populus x generosa* 'Unal'

Stamvoet begroeid met mossen

Groen Techniek Holland 2017

12 | 13 | 14 sept

Drie demodagen lang hét vakevenement
voor professionals in de openbare ruimte

Walibi-Biddinghuizen

www.groentechniekholland.nl

- ruim 450 merken op 125.000 m² beursterrein
- groot aanbod exposities én demonstraties van machines en gereedschappen
- op centrale locatie, goed bereikbaar en dichtbij parkeren

De bast van Populus x generosa 'Unal'

Het water spoot in fonteintjes van 15 tot 20 centimeter door de houtvaten naar boven

De stamdoorsnede is zo'n 80 centimeter. Dat is al veel te dik voor de oogst. In de tijd van de massale inzet van *Populus x generosa* 'Unal' voor de lucifer-industrie werden ze waarschijnlijk na twintig jaar gekapt. De boom moest immers nog goed oogstbaar en weg te slepen zijn. Olde Loohuis: 'Als dit exemplaar nu gekapt zou worden, zouden we een kraan nodig hebben om de stukken stam hiervandaan te lieren. Bovendien moeten boomstammen op de zaagmachine in de fabriek passen. Ik denk niet dat een stam van meer dan 50 cm doorsnede daarop past.'

Gigantische worteldruk

Oorspronkelijk kreeg het arboretum twee exemplaren *Populus x generosa* 'Unal' van Wageningen, maar eind jaren 90 werd er een gekapt om ruimte te scheppen voor de omliggende bomen. Het hout

ging naar de klompenmaker. Olde Loohuis: 'Toen de populier in maart/april werd gekapt, werd ik gebeld door de professionele houtvellers, want zij zagen iets wat ze nog nooit hadden gezien: het water spoot in fonteintjes van 15 tot 20 centimeter door de houtvaten naar boven door de worteldruk. Geweldig om te zien.'

Wortelstelsel als een grote platte pannenkoek

Populus x generosa 'Unal' is niet geschikt voor verhardingen; hij drukt wortels op. 'Hij kan het beste in een groot park staan, het liefste op laaggelegen gronden met in elk geval water in de buurt. Een berk drinkt 300 liter water per dag, *Populus x generosa* 'Unal' 500 liter', aldus de collectiebeheerder. Rond de boom, op een afstand van zo'n vijf tot tien meter, is goed voelbaar dat de populier oppervlakkig wortelt: de bodem voelt hobbelig en hier en daar harder aan. 'Ja, dat klopt', beaamt Olde Loohuis. '*Populus x generosa* 'Unal' heeft doorgaans een oppervlakkig wortelstelsel met diepteworteltjes van een tot twee meter diep. De wortels zitten tot wel 20 tot 30 meter van de stam af. Zeker in kleigrond, waar hij niet diep kan wortelen, vormt het wortelstelsel een enorm plakkaat. Daarom is het van belang dat men bij aanplant zorgt dat er genoeg ruimte om de boom heen is.'

Siersoort

Olde Loohuis wrijft over de stam. 'De bast is onderaan sterk geruwd en naar boven toe mooi glad en zachtgrijs van kleur, met hier en daar littekens waar takken zaten. Ook krijgt hij meer korstmossen naarmate hij ouder wordt.' Het is goed zichtbaar dat het mos van onder bij de stamvoet, waar de grond vochtig is, naar boven kruipt.

'Nu hebben de bladeren nog een normale doorsnede, maar ze staan op het punt van een groeispurt. Ze kunnen in mei/juni wel 15 centimeter lang zijn. Het is eigenlijk een heel mooie siersoort voor in parken; jammer dat de populier niet zo'n goede naam heeft. Boomkwekers kunnen de reputatie van de populier verbeteren door er na een paar jaar takken uit te halen, zodat de kroon breed of meerstammig wordt of bepaalde zijtakken harder gaan groeien. In de natuur gebeurt dat ook: daar zijn populieren vaak krom, hebben ze een uitgewaaide kop en zijtakken die harder zijn gegroeid dan de rest. De populier wordt vast geliefder als ze niet meer allemaal zo kaarsrecht zijn.'

In tegenstelling tot wat men altijd beweerde, is het hout van *Populus x generosa* 'Unal' prima voor klompen

Keien uit de ijstijd

Huub Olde Loohuis

Waarom neemt u geen super-abonnement?

Blijf op de hoogte van al het nieuws
en informatie uit de groensector!

Met een superabonnement
mist u niks meer!

IN 2017
SLECHTS
€ 215,-

Ook alle groene vakbladen van NWST tot eind 2017
ontvangen? Stuur dan een mail naar
Lieke van der Weijde lieke@nwst.nl en het word geregeld.
Natuurlijk kunt u ook uw huidige abonnement
omzetten in een **superabonnement**.

6 uitgaven €77,-

8 uitgaven €77,-

8 uitgaven €77,-

8 uitgaven €77,-

8 uitgaven €99,-

'Hopelijk verkiest het publiek onze 'Kroonjuweel' op de Boom Innovatie Dag tot dé Inspiratieboom 2017'

Wél geschikt voor klompen

Lang niet alle mythes over populieren kloppen, zo blijkt. 'Grappig is dat in de productie-industrie altijd werd geroepen dat hout van de zeer snel groeiende *Populus x generosa* 'Unal' niet geschikt was om klompen van te maken vanwege zijn vezelige structuur en grove poriën, waar veel water doorheen loopt. Maar de lokale klompenmaker, die het hout van onze *Populus x generosa* 'Unal' heeft verwerkt tot klompen, zei dat dit prima ging!

Beekdal gevormd in de ijstijd

Na het tonen van zijn inspiratieboom loopt Olde

Loohuis door de weide waarin de andere – hybride – balsempopulieren staan. Het geurt er heerlijk. Na deze weide te hebben doorkruist, langs reusachtige exemplaren van *Populus alba*, *Populus tremula* en *Populus nigra* met een paar honderd vierkante meter wortelopschot naast het wandelpad, doemt een romantische landschapssrivier op met grote keien aan de rand. 'Het oorspronkelijke park is vormgegeven door Leonard Springer in 1910', vertelt Olde Loohuis. 'Dat is gebeurd tot aan de beek. Het hele gedeelte waar we nu lopen, is later aangelegd. Ik heb daar zelf de hand in gehad en gezorgd dat het is vormgegeven in de geest

van Springer, de Engelse Landschapsstijl! De langgerekte vijvers zijn een mooi voorbeeld: terug naar de oorspronkelijke landschapssituatie, met natuurlijk verval, inheemse plantensoorten en hier en daar zelfs ijstijdrelicten: planten en bomen die hier voorkwamen vóór de laatste ijstijd. Olde Loohuis heeft er een *Taxodium distichum* (moerascypres) staan, een *Ailanthus altissima* (hemelboom) en een *Corylus colurna* (boomhazelaar). In juni springen vele orchideeën de grond uit, omdat er een zaadvoorraad in de grond bleek te zitten. De keien die aan de vijverranden liggen, zijn overigens tijdens de laatste glaciële periode van 60 miljoen jaar geleden door de wallen opstuwende ijstongen in Twente terechtgekomen en achtergebleven omdat het begon te dooien. 'Met de langgerekte vijvers heb ik in het klein willen laten zien hoe West-Europa er aan de zuidkant van de gletsjertongen uitzag na de ijstijd: smeltdalen met vlechten rivieren.'

Geurende hybrides

Olde Loohuis naast de vijver die hij zelf heeft ontworpen

'De populier wordt vast geliefder als ze niet meer allemaal zo kaarsrecht zijn'

Toepassing

Na de rondleiding concludeert Olde Loohuis: '*Populus x generosa* 'Unal' is weinig aangeplant in Nederland. De ideale omstandigheden waren aanwezig in de Belgische bevoeiingsweilanden, waar *Populus x generosa* 'Unal' rij aan rij werd aangeplant voor de luciferindustrie. Maar zoals ik al zei, zijn er in Nederland ook genoeg parken die hij kan sieren! We zorgen altijd voor stekken van *Populus x generosa* 'Unal', voor onze eigen moerhoek, een reservevoorraad en voor andere locaties. Ik zou graag zien dat we hem veel meer aanplanten, op geschikte plekken. En natuurlijk: hopelijk verkiest het publiek onze 'Kroonjuweel' op de Boom Innovatie Dag in oktober dit jaar tot de meest bijzondere boom voor de openbare ruimte, tot dé Inspiratieboom 2017.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6710

21 bomen voor futuristisch project

In Amsterdam wordt geëxperimenteerd met lichtgevende bomen

Het Greennest Park in Amsterdam Zuid-Oost werkt aan een project met 21 lichtgevende bomen. Energiezuinige led-lampen belichten de bomen enkele minuten, waarna ze zelf subtiel licht geven.

Auteur: Guus van Rijswijk/ Kelly Kuenen

Op initiatief van Stichting Innovatie Glastuinbouw (Sign) werken Spot On lichtontwerp, aannemer Van der Tol en Boomkwekerij M. van den Oever & Zonen mee aan het project. Volgens de deelnemende partijen verwijzen de bomen naar de toekomst. Bedoeling achter het initiatief is dat ooit de natuur, met haar lichtgevendende organismen, de mens zal helpen aan oriëntatielicht. Om ervoor te zorgen dat de bomen oplichten worden ze ingesmeerd met een oplaadbare olie met milieuvriendelijk fluorescerend pigment dat licht geeft. De bomen worden geplaatst in een bak met ledverlichting en vijf minuten opgeladen. Vervolgens geven de bomen licht af, dat na één uur in intensiteit afzwakt. Het preparaat is niet schadelijk of giftig voor bomen of hun omgeving, omdat het op gemaakt op natuurlijke basis.

Boomsoorten

Het aanlichten van bomen is een vak apart. De keuze voor boomsoort is ook een belangrijke, vertelt Bert van Gils van boomkwekerij M. van den Oever, die er ook hobbymatig ervaring mee opdeed en de taak op zich namen bomen te selecteren. 'Ik heb destijds drie soorten geadviseerd. Betula ermanii Holland met zijn prachtige crèmewitte afschilferende bast. Het wit absorbeert en reflecteert bepaalde kleuren, blauw licht bijvoorbeeld geeft een sprookjesachtig atmosfeer. De slanke kroonvorm geeft een prachtig silhouet in het donker. Prunus maackii Amber Beauty heeft een gele bast en is eveneens enigszins afschilferend - maar niet zo heftig als Betula. De gele bast gedraagt zich weer heel anders tijdens belichting dan bijvoorbeeld het wit van de Betula. De kroon is piramidaal.'

'De derde boomsoort is de Carpinus betulus. Deze boom heeft een heel gladde grijze bast, waardoor spiegeling ontstaat. Grijs is een neutrale kleur, dus daar reageren kleuren weer totaal anders op. Vooral met de kleur lila (zie foto in kader, red.) krijg je een heel warm effect. De kroon is wat meer driehoekig en wordt later eirond.'

Sfeer- en oriëntatielicht

Het project is er een in een reeks waarbij steeds meer wordt geëxperimenteerd met alternatieve verlichtingsmogelijkheden in de openbare ruimte, zoals milieuvriendelijk opgewekte energie of alternatieve lichtbronnen. Volgens Dewi Hartkamp van Sign snijdt het mes bij het project aan twee kanten. Enerzijds bieden de bomen oriëntatielicht in parken en fietspaden. Anderzijds kunnen voorbijgangers en wandelaars zich verwonderen over de schoonheid van het licht en genieten van de interactie met de natuur. Het Greennest Park bevindt zich in Amsterdam-Zuidoost. Sign, Stichting Innovatie Recreatie en Ruimte (Stirr) en de gemeente realiseren op het terrein innovatieve concepten.

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6711

De klant als matchmaker

Concurrerende machinebouwers werken op projectbasis samen

‘In deze markt doe je er als ondernemer goed aan om met concurrenten samen te werken’, zegt Harm-Jan Hissink van machinebedrijf Hissink en Zonen in het Gelderse Oeken. Hij maakt deel uit van een driemanschap dat elkaar heeft gevonden in de productie van een op maat gemaakte kiepwagen met hakselaar voor groenbedrijf Wolterinck in Beltrum. Bijzonder aan de samenwerking is vooral dat de klant de partijen in het project bijeen heeft gebracht. Auteur: Paul van der Sneppen

5 min. leestijd

ACTUEEL

‘Wij, als concurrenten, hadden elkaar nooit gevonden in een samenwerkingsproject, denk ik’, bekent salesvertegenwoordiger Dries Hogeboom van Jan Veenhuis Machinefabriek uit Raalte over de samenwerking met Hissink. De concurrerende machinebouwers zitten bij groenvoorziener Wolterinck in Beltrum aan de koffie en daar is allang geen spoortje ongemak meer bij te bekennen.

Voor de voeten

De gedachte dat de bedrijven eigenlijk meer reden hebben om elkaar uit de weg te gaan, ligt niet-temin voor de hand. Beide bouwen machines voor de landbouw en de groenvoorziening. Beide zijn bovendien gevestigd in het oosten van het land, op nog geen veertig kilometer van elkaar. Wie niet beter weet, zou denken dat ze elkaar eerder voor de voeten lopen dan omarmen.

Maar Ivo de Groot van groenbedrijf Wolterinck in Beltrum laat zich daar niet door weerhouden om de machinebouwers aan één tafel te krijgen. De Groot worstelt medio 2015 met een dilemma. Hij staat dan voor een grote aankoop, een hakselaar in combinatie met een kiepwagen. Hij heeft zijn oog laten vallen op een hakselaar van Hissink, een Heizohack HM 6-300. Hissink kan die leveren op een kiepwagen, maar die combinatie vindt De Groot te kostbaar en ze voldoet ook niet aan alle eisen die de groenondernemer stelt. Hij heeft eigenlijk zijn zinnen gezet op een kiepwagen van machinefabriek Jan Veenhuis. In plaats van te kiezen voor de opties die de leveranciers hem aanbieden, legt De Groot zijn probleem aan hen voor. Hij fungeert daarmee als wegbereider voor een samenwerking tussen de beide machinebouwers.

Ervaringen

De Heizohack is een machine waarmee het bedrijf Wolterinck dan al goede ervaringen heeft. Het is niet de grootste machine uit het aanbod van professionele hakselaars; hij kan stammen tot 35

centimeter verwerken. Daarmee blijkt dit apparaat uitstekend geschikt voor het werk in de boomverzorging, een van de twee hoofdtaken waarop het Gelderse groenbedrijf zich toelegt.

‘Wij vinden het belangrijk dat we niet al het onderhoud hoeven uit te besteden’, zegt De Groot over zijn keuze voor de Heizohack. ‘Veel machines in zijn soort moeten voor het slijpen van de messen helemaal opengemaakt worden. Dat is veel werk en vaak moet de machine daarvoor zelfs terug naar de leverancier of een gespecialiseerde werkplaats. De Heizohack niet. Een van de grote voordelen van de hakselaar is dat de messen goed bereikbaar zijn. We hoeven maar twee bouten los te maken en we hebben toegang tot de messen. Als het nodig is, zetten we er even een accuslijper op.’

Grof

Een andere eigenschap van de Heizohack is dat de machine mooie, groffe snippers maakt, vertelt De Groot. Dit is niet onbelangrijk in het totale kosten- en batenplaatje van de machine. Dat eindproduct levert Wolterinck namelijk een hogere prijs op bij verkoop. ‘Kleine houtsnippers gaan sneller broeien tijdens de opslag. Daarom hebben de afnemers graag wat groffere snippers’, vertelt De Groot. ‘Dat zijn zeker afwegingen die ik meeneem bij de aanschaf van zo’n machine, want uiteindelijk weegt dat allemaal mee bij wat de machine me onder de streep kost.’

En zo heeft de directeur van Wolterinck ook een wensenlijstje voor de kiepwagen die de hakselaar moet dragen. Wolterinck zet de combinatie in op veel verschillende werklocaties. Daarom moeten ze relatief veel met de machinecombinatie de weg op. ‘De kiepwagen van Jan Veenhuis leent zich daar goed voor. Die laat zich heel makkelijk en veilig door het verkeer sturen. De wagen heeft meesturende achterwielen en ook de afmetingen maken de wagen handelbaar. Daar hebben we zowel in

Groffere snippers hebben een hogere opbrengst

‘Met het delen begint het vermenigvuldigen’

Alles over Groenbeheer ondersteunt beleidsmakers en groenbeheerders bij het bereiken van een kwalitatief hoogwaardige buitenruimte tegen acceptabele beheerkosten.

- Inventarisaties
- Bestandsbeheer
- Opstellen RAW-bestekken
- Directievoering en Toezicht
- Bomen Effect Analyses
- Planmatig beheer

Waarom kiest u voor Alles over Groenbeheer?

- Flexibele inzet en projectondersteuning op maat
- Gedegen vakkennis van een combinatie van European Tree Technicians, GIS specialisten, bestekschrijvers, kenners van RAW/UAV, European Tree Workers en bosbouwdeskundigen.
- Een klantgericht aanpak met afstemming op uw werksituatie

www.allesovergroenbeheer.nl

Zorg voor bomen...

Kies een opleiding!

- **European Treeworker**
- **European Treetechnician**

Wij bieden je diverse opleidingstrajecten

- Modulaire cursussen
- BBL-trajecten
- In-company trainingen
- Diverse korte trainingen voor boomverzorgers

Informatie over opleidingen en andere cursusmogelijkheden:

Helicon MB0 Apeldoorn
André Hilbrand, 06 24 67 51 22
a.hillebrand@helicon.nl

Helicon MB0 Eindhoven
Corik Geurts, 06 30 67 88 08
c.geurts@helicon.nl

helicon.nl

lang leven de bomen

www.piusfloris.nl

Dries Hogeboom

Ivo de Groot

Harm-Jan Hissink

'Ik sta zeker open voor samenwerking met concurrenten, maar ik ga niet over één nacht ijs'

het verkeer als op de werklocaties veel profijt van, zeker ook in stedelijk gebied.'

Prijs

Prijstechnisch is de door De Groot gedroomde combinatie ook gunstig. 'We konden op de aankoop van de combinatie ongeveer 15.000 euro besparen ten opzichte van de opties die ons door de verschillende leveranciers werden aangeboden, heb ik becijferd.'

Maar dan moeten de twee leveranciers nog wel bereid gevonden worden om De Groots droommachine in elkaar te schroeven. 'Zo'n samenwerking tussen leveranciers is op zich niet uniek', vertelt Dries Hogeboom daarover. Veenhuis Machines doet al langer projecten samen met andere machinebouwers.

V.l.n.r. Harm-Jan Hissink, Dries Hogeboom en Ivo de Groot

Terughoudend

Toch is dat geen vanzelfsprekendheid, weten beide machinebouwers uit eigen ervaring. Ondernemers in de machinebouw zijn in eerste instantie terughoudend als het gaat om het delen van kennis. 'Elke bouwtekening is feitelijk bedrijfsgevoelige informatie', legt Hissink uit. 'Ik sta zeker open voor samenwerking met concurrenten, maar ook ik ga niet over één nacht ijs. Er is vooral veel vertrouwen nodig om tot cocreatie te komen.'

Toch verdient de advocatuur geen dikke boterham aan de machinebouwsector. Die werkt vooralsnog vooral samen op basis van herenakkoorden. 'De afspraken worden weliswaar vastgelegd, maar het is toch vooral op basis van vertrouwen dat we met elkaar samenwerken en onze kennis delen', zegt Hogeboom daarover. 'Wij hebben met Jan Veenhuis wel wat afspraken op papier gezet over dit project', voegt Hissink daaraan toe. 'Maar daar zijn heus geen dure gespecialiseerde juristen aan te pas gekomen. Dat hebben we gewoon zelf aan de keukentafel geregeld, ook weer vooral op basis van goed vertrouwen. Het belangrijkste doel van zo'n papier is dan ook dat we tegenover elkaar helder formuleren wat onze afspraken en intenties zijn.'

Initiatief

Bijzonder aan de samenwerking met Wolterinck en Hissink is volgens Hogeboom dat Wolterinck de initiatiefnemer is. 'Dat hebben wij nog niet meegeemaakt, dat een klant ons naar de tekentafel stuurt om samen een combinatie te bouwen.'

Als het aan Hissink ligt, gaat dat in de toekomst vaker gebeuren. Gespecialiseerde machinebouwers hebben het in de huidige markt moeilijk, zegt hij. Toch heeft het volgens hem geen zin om al het werk en alle klanten angstvallig aan de borst te houden. 'Je kunt alles naar je toe trekken en zelf de grootste willen worden in de markt. Dan deel je geen werk met anderen. Dat lijkt veilig, maar ik geloof daar niet in.'

Cocreatie

Hissink gelooft veel meer in cocreatie, een trend

waarin kleinere bedrijven van hun flexibiliteit gebruikmaken om projectmatig samen te werken met concurrenten in dezelfde markt. Hij ziet daarin een nieuwe ontwikkeling. 'Ik zie het ook bij andere kleine maakbedrijven. Onlangs las ik over een onderneming die zijn hele werkproces opnieuw heeft ingericht voor het delen van opdrachten. Onderdelen van het productieproces worden uitbesteed aan concurrenten. Ieder doet waarin hij het beste is. Daardoor kan het bedrijf nu makkelijker opdrachten aannemen en sneller en goedkoper leveren.'

Precies dezelfde ontwikkeling ontwaart Hissink in de samenwerking met Jan Veenhuis en Wolterinck. 'Zoals we hier nu aan tafel zitten, hebben we korte communicatielijnen. We kunnen elkaar in de ogen kijken. We vertrouwen elkaar en we kunnen zo, zonder veel omhaal, flexibel zakendoen. Dat is onze kracht. Grote bedrijven hebben daar veel meer moeite mee. Daardoor is het lastiger voor hen om de individuele klant op zijn wenken te bedienen.'

De Groot valt Hissink bij. 'Als klant ben ik met deze samenwerking ook beter geholpen dan wanneer ik een product van de plank had gekocht. Ik ben goedkoper uit en ik heb een product op maat. Ik geloof dat deze vorm van cocreatie voor onze sector veel kan betekenen. Er is veel vraag naar maatwerk van groenbedrijven als Wolterinck. Door goed naar klanten te luisteren en vervolgens met concurrenten op projectbasis samen te werken, kunnen machinebouwers in de groensector nog heel wat werk losschudden. Wat mij betreft begint met het delen pas het vermenigvuldigen. Dat hebben we in dit project alle drie goed ervaren.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6712

Hofdendroloog Jan P. Mauritz toont zich bij deze uitgave van zijn bomenfeuilleton andermaal als een traditionalist. Veel dendrologen plaatsen *Celtis* in de hennepfamilie. Mauritz gaat daar niet in mee en houdt vast aan de oude indeling. U mag daar van denken wat u wilt. Zo lang u deze mooie en zeer bruikbare bomen maar in uw beplantingsplannen blijft opnemen.

Auteur: Jan P. Mauritz VRT

Een netelige kwestie: *Celtis*: bij de iepen of bij de hennepachtigen?

Meer in te ontdekken als alleen de Oosterse netelboom of de zwepenboom

Kenmerken

De meeste species van dit geslacht komen van nature voor in de tropische gebieden rondom de evenaar en een groot aantal op het zuidelijk halfrond, o.a. in Zuidelijk Afrika, Australië, Nieuw-Caledonië, Polynesië en die kanten op. De meeste daarvan zijn hier in Nederland niet winterhard, dus minder interessant om aan u voor te stellen en daarom doet uw schrijver dat dan ook niet. Het verspreidingsgebied van de ca. 17 soorten en 8 variëteiten van de in ons land bruikbare species strekt zich over vrijwel het gehele noordelijk halfrond uit, in de gematigde en de Mediterrane zone tot tegen de tropische klimaat-zone aan. De natuurlijke verspreiding van de tot zeer winterharde species ligt voor het grootste deel in Oost-Azië en in verschillende delen van Noord-Amerika. Slechts twee soorten komen voor in Zuid-Europa, Noord-Afrika en het gebied rond de Middellandse Zee, tot verder oostelijk in Klein-Azië; de rest verder oostwaarts in West-Azië, China, Korea, Japan en Mantsjoerije.

De meeste species van dit geslacht komen van nature voor in de tropische gebieden rondom de evenaar

Gloeïende, gloeiende.... het is weer zo ver... De familie van de iepachtigen is volgens de 'APG III- grappenmakers' ingedeeld in de orde van de *Rosales*, de rozenclub. Volgens mijn 'vrienden' is ook meer dan de helft van de geslachten verhuisd naar de familie *Canabaceae*. U begrijpt het al, JP gaat daar volstrekt niet in mee! Zoals altijd blijft uw schrijver de enige echte indeling van de dendrologische grootmeesters hanteren.

De niet-tropische makkers van het geslacht *Celtis* zijn allemaal bladverliezende bomen of grote struiken, al naargelang de soort. De struikvormers worden 2 tot 10 meter hoog, de grote boomvormers worden tot 30-35 meter hoog en alles wat ertussenin zit. De grootste makkers vallen geheel terecht in de jopper-categorie. Van een aantal struikvormers zijn trouwens ook prima hoogstambomen te kweken. In cultuur geldt ook voor de

species de inmiddels bekende 25%-minusregel van JPM voor de afmetingen van de bomen, zoals vaak beschreven in boekwerken en brochures. De bomen vormen ronde tot schermvormige machtige kronen met een grote hoeveelheid takken en twijgen, opgebouwd uit een imposante, zware stam, grote, zware gesteltakken en dan de rest van de kroontakken tot de twijgen aan toe. De stamschors is eerst glad, grijs tot zilvergrijs van kleur en op latere leeftijd wat afschilferend in kleine dunne plaatjes. Bij enkele soorten is de schors op oudere exemplaren diep en onregelmatig verticaal gegroefd. De twijgen zijn dun en erg buigzaam, in de jeugdfase vaak sterk behaard en later kaal en grijs tot grijsbruin van kleur. De twijgen en takken hebben vaak geladderd merg, maar dat geldt weer niet voor alle soorten en verschijningsvormen. Helaas, dus... Weg met die prachtige determineersleutel. De twijgen bezitten wel of niet een eindknop, afhankelijk van de soort. Helaas, dus; weg met weer een prachtige determineersleutel... Alle makkers bezitten wel een niervormig bladmerk met drie sporen. De knoppen van *Celtis* zijn bruin, eivormig en spits, min of meer driehoekig met behaarde knopschubben.

Celtis heeft een afwisselende bladstand met enkelvoudige bladeren. Het blad is handnervig met drie hoofdnerven vanuit de bladvoet. De nerven lopen niet tot in de bladrand door. Het blad is, afhankelijk van de soort, lang eirond of omgekeerd eirond met een spitse of lang toegespitste top. De bladvoet is meestal scheef en afgerond tot breed wigvormig. Hoppa, een belangrijke determinatiesleutel voor *Ulmaceae*! De bladrand is scherp, enkel, dubbel of onregelmatig gezaagd in de richting van de top van het blad en vaak gaaf-randig in de richting van de bladsteel. Kleur en de aanwezigheid van beharing zijn sterk afhankelijk van de soort, evenals de bladgrootte en de bladsteel, wel of geen steunblaadjes enz. De herfstkleur van alle species is schitterend goudgeel tot geel. De boom is eenhuizig met onopvallende, meestal eenslachtige groenachtige bloemen, waarbij de mannen in bundeltjes bijeen zitten aan de basis van de jonge scheuten, en de vrouwelijke bloemen meestal alleenstaand of met twee of drie bijeen in de bovenste bladoksels van dezelfde twijg als de mannetjes. Soms zijn er ook exemplaren met tweeslachtige bloemen aan dezelfde boom en ook wel aan dezelfde tak.

De manlijke bloem is een diepe vijfdelige kelk-bloem, waarbij de vijf meeldraden tegenover de kelkbladen staan. De vrouwelijke bloem bestaat uit een kort eenhokkig vruchtbeginsel, waarop twee

Binnen de systematische indeling van het *Regnum Vegetabile* – het Plantenrijk – behoort het geslacht *Celtis* tot de orde van de *Urticales*, de netelachtigen, en daarbinnen tot de familie van de *Ulmaceae*, de iepachtigen. Het geslacht *Ulmus* is verreweg de meest bekende vertegenwoordiger binnen deze familie. Andere geslachten zijn naast *Celtis*, in een reeks van bekend tot volstrekt onbekend: *Zelkova*, *Planera*, *Hemiptelea*, *Parasponia*, *Phyllostylon* etc., om er slechts enkele te noemen. Het geslacht *Celtis* bestaat uit ca. 80 soorten, hybriden, vars en andere kruisingen en verschijningsvormen.

grote stempels staan die zich openvouwen als het bloempje opengaat. De stempels zitten op een zeer korte stijl met omlaaghangende gekromde lobben. Bij de tweeslachtige bloemen zitten er drie tot vijf meeldraden aan deze vrouwelijke bloemvorm, met twee grote gespleten stempels op een vruchtbeginsel. De vruchten van *Celtis* zijn kogelvormige tot ronde besvormige steenvruchten. Het vruchtvlees is bij rijping zacht en zoet van smaak. De steenvrucht is hard, met een dikwandige en meestal gegroefde schaal. De rijpe vruchten blijven lang hangen en zijn voedsel voor vogels. Het hout van deze bomen is kostbaar en wordt in de VS benut voor allerlei zaken zoals meubels, fineerhout, speelgoed, gebruiksvorwerpen, keukengerei en natuurlijk zwepen. *Celtis* is niet geheel resistent tegen iepenziekte, maar de ziekte komt slechts heel beperkt voor. Het sap zal niet zo smaken als dat van de iep, dus laten de iepenspintkevers ze redelijk met rust; gelukkig wel.

Het sortiment

Zoals u gewend bent, stelt uw schrijver u een aantal species voor in alfabetische volgorde, en wel de makkers die de moeite waard zijn om aan u voor te stellen. Deze keuze is dus geheel ondemocratisch door mij samengesteld. En zo hoort dat ook. Mocht u toch een onbedwingbare behoefte hebben aan een specifieke plantbeschrijving, dan kunt u dat altijd melden en zal uw verzoek welwillend in overweging worden genomen.

Celtis australis

De Nederlandse naam voor deze makker is oosterse netelboom. Het natuurlijk verspreidingsgebied van deze makker ligt in de landen rondom de Middellandse Zee, Noord-Afrika, West-Azië tot aan Kashmir, een deelstaat van India. De boom is in 1796 in Engeland geïntroduceerd en vandaar verder verspreid over Europa, via de geëigende kanalen van botanische tuinen van welgestelden

Celtis sinensis 'Green Cascades'

Celtis australis f. *variegata* bont blad

Deze boom is helaas niet of nauwelijks in cultuur in ons landje en directe omgeving

en adellijke families en zelfs koningshuizen met eigen botanische collecties. In het genoemde verspreidingsgebied komt de boom uitsluitend voor in gemengde loofhoutbossen. Er zijn voor zover uw schrijver weet nergens zuivere *Celtis*-bestanden bekend. Het worden echt heel grote bomen, tot wel 30 meter hoog in hun optimum, meestal meerstammig, met een geweldige, breed ronde tot schermvormige kroon op een vrij korte, dikke, massieve stam. De stamschors is in de jeugdfase glad, grijs van kleur, à la *Fagus*, op latere leeftijd afschilferend in dunne onregelmatig gevormde schorsplaatjes.

De jonge, eenjarige twijgen zijn lang, dun en aanvankelijk behaard. Later verdwijnt de beharing en is de twijg glad en grijsbruin van kleur. De knoppen zijn klein, driehoekig op een kort knooppussen en spits. De zijknoppen zijn aanliggend met drie à vier behaarde knopschubben. Het blad is langwerpig ovaal tot lang eirond, 7 tot 15 cm lang en 2 tot 5 cm breed, met een zeer lang toegespitste bladtop die wat gebogen is. De bladvoet is wigvormig, heel weinig scheef met een dichtbehaarde bladsteel van ca. 1,5 cm lang, en de plek waar de drie hoofdnerfen ontspringen. Deze nerfen en de zijnerfen lopen niet door tot in de scherp en onregelmatig gezaagde bladrand. Het blad is glanzend donkergroen van kleur en voelt ruw aan door de stugge, korte beharing. De bladonderzijde is blauwgroen van kleur en dicht, maar zacht behaard met witte beharing. De bloei is onopvallend met kleine, groene, meestal eenslachtige bloemetjes. De vruchten zijn zoete, donkerrode tot bijna zwarte smakelijke steenvruchten, ca. 1

cm in doorsnede en hangend aan een 2 cm lange behaarde bladsteel. Deze boom is vrijwel overal aan te planten en is zeer droogteresistent. Het is een enorm sterke boom en een harde groeier. In Zuid-Europa zie je de boom vaak in steden aangeplant met de verharding, vaak zelfs asfalt, tot tegen de stam aan; deze makker groeit echter gewoon door. In de jeugdfase is de boom niet geheel winterhard en kan er in de winter lichte schade aan de jonge twijgen ontstaan. De boom herstelt zich daar wel weer heel snel van, dus aanplanten die species. Er bestaat ten minste één *forma* van deze soort; dat wordt dan *Celtis australis* f. *variegata*, die witte vlekjes op het blad heeft en/of wat bonte bladrandjes. Lang niet elk blad heeft deze bonte vlekjes of randjes, vergelijkbaar met de fraaie bonte bladeren van *Acer pseudoplatanus* 'Leopoldii', waardoor er een bijzonder speels uiterlijk ontstaat. Helaas is deze *forma* weinig tot niet in cultuur, en dat geldt eigenlijk ook voor de soort, hoewel deze steeds meer terrein wint. Zoals al zo vaak in dit feuilleton genoemd: onbekend maakt onbemind; jammer! De boom is weinig tot niet gevoelig voor ziekten en plagen, dus ook niet voor de iepenziekte, waarvan enkele jaren geleden een paar meldingen waren; maar sindsdien is het gelukkig stil.

Celtis caucasica

De Nederlandse naam is Kaukasische netelboom en deze species is nauw verwant aan *Celtis australis*. De verschillen zitten met name in de afmetingen, die bij *Celtis caucasica* aanzienlijk kleiner zijn. Het verspreidingsgebied is ook veel beperkter qua omvang, deels overlappend of, anders gezegd, slechts een onderdeel van het bovenstaande

verspreidingsgebied van broertje *australis*, met als optimum rondom het Kaukasusgebergte, een hooggebergte in Eurazië tussen de Zwarte Zee en de Kaspische Zee. Deze boom is in 1884 via Kew Gardens in Europa geïntroduceerd.

Het is een middelgrote boom, tot 15-16 meter hoog, in de natuur altijd meerstammig met een brede, dicht bossige onregelmatig ronde kroon met grijzige, gladde schors en donzig behaarde twijgen, die later de donshaartjes verliezen en dan bruin van kleur worden. Het blad van deze makker is scheef eivormig ovaal tot meer lancetvormig, en dan 5 tot 10 cm lang met een slank toegespitste of gepunte bladtop en een scheve en breed wigvormige bladvoet. De bladrand is grof getand en het donkergroene bladoppervlak is bij uitloop bedekt met korte, witte, borstelige haren, die niet helemaal verdwijnen. De bladonderzijde is grijsgroen van kleur als gevolg van de zachte donsachtige beharing, die lang aanblijft en langs de nerfen permanent aanwezig blijft. De bladsteel is tot wel 12 mm lang en ook donzig behaard. De bloemetjes van deze species zijn hetzelfde als van zijn bovenstaande broer. De vruchten zijn geel tot roodbruin van kleur, 8 mm in doorsnede aan een lange steel, met een gegroefde steenvrucht binnenin.

Deze boom is helaas niet of nauwelijks in cultuur in ons landje en directe omgeving. In Zuid-Frankrijk heeft uw schrijver deze makkers wel zien staan op verschillende kwekerijen, naast heel veel andere *Celtis*-vertegenwoordigers, en dan geteeld in een 30 liter-container aan de druppelaar. Telen of opkweken van bomen is eigenlijk niet de goede

Celtis laevigata

omschrijving van wat daar gebeurt. De bomen in maten van 10-12 tot 30-40 staan daar in containers met respectievelijk 10 tot 30 liter inhoud, vastgezet aan draden om omvallen te voorkomen, bijna tegen elkaar aan te groeien. Alle takken vanaf ca. 1,40 m stamhoogte zijn tot ca. 30 cm ingekort.

Langs de onderste draad hangt een zwarte kunststof waterleiding met 4 tot 10 druppelaars in de container; het aantal is afhankelijk van de maat van de boom. Bij temperaturen van meer dan 35 °C staan de bomen daar als *zwaar verslaafde makkers* te wachten op de toekomst. Onvoorstelbaar!

Celtis julianae

Deze schitterende 'Chinese netelaar' is afkomstig uit Centraal-China en in 1907 daar ontdekt door de Duitse dendroloog en botanicus Camillo Karl Schneider (1876-1951), die enkele reizen door Centraal- en Oost-Azië maakte om onbekende bomen en struiken te zoeken. En dat lukte hem vrij aardig. De soortnaam *julianae* is vernoemd naar zijn oudste dochter Juliana. Velen van u, waarde lezers, kennen *Berberis julianae*, inderdaad, van dezelfde vinder. U weet wel, die kindvriendelijke heester met zijn zeer grote en vlijmscherpe driedelige doorns. Takdoorns in dit geval, mocht u gaan voor het detail.

Celtis julianae is een snelgroeiende, grote boom met een kaarsrechte stam, tot wel 18-20 meter hoog in cultuur en boven 30 meter hoogte in zijn optimum, gelegen in de Chinese provincie Guizhou aan de oevers van de rivieren daar. De boom heeft een tamelijk losse piramidale kroon in zijn jeugdfase, die uiteindelijk schermvormig rond wordt. De zeer lange, uitstaande en overhangende eenjarige twijgen met variabele bladeren, dof groen aan de bovenzijde en oranjegeel aan de onderzijde, geven de boom zowel een chic als elegant uiterlijk. De bladeren zijn elliptisch tot omgekeerd eirond, 8 tot 13 cm lang en 8 cm breed met een toegespitste top.

De bloeiwijze is zoals bij alle species van de *Celtis*-clan onopvallend en de vruchten kleuren van oranje tot purperrood, met een zoete schil om de gegroefde steenvrucht. De boom verdraagt luchtverontreiniging en ook droogte zeer goed. Het is een sterke boom en krachtige groeier, die helaas slechts bij enkele kwekers in cultuur is.

Celtis koraiensis

De Nederlandse naam voor deze schoonheid is Koreaanse netelboom. Het is een kleine tot middelgrote boom, tot ca. 13 meter hoog, in zijn natuurlijk verspreidingsgebied vaak meerstammig of als een grote struik met meerdere gesteltakken uit de grond komend. De boom komt van nature voor in Korea (wie had dát kunnen bedenken), Mantsjoerije en Noord-China. De boom groeit daar in gemengde loofhoutbossen van eiken en essen, meestal als onderbegroeiing. De boom is in 1923 in Kew Gardens in Europa geïntroduceerd en daarna door Europa en de VS verspreid. De boom bezit een brede ronde kroon met sterk overhangende takken. Die morfologische eigenschap maakt de boom zo waardevol: werkelijk een schitterende parkboom of een beauty op een begraafplaats. De schors van de boom is donkergrijs met prachtige grillige kerklijsten, die diepgegroefde structuren vormen. De twijgen zijn bruin van kleur, glad, beperkt behaard en snel geheel kaal. De twijg bezit geladderd merg en de knoppen zijn eivormig, spits, bruin van kleur, met zes behaarde knop-schubben. Naast de prachtige schors op stam en gesteltakken is ook het blad heel fraai. Het is breed ovaal tot omgekeerd eirond, groot, tot 15 cm lang en 8-9 cm breed, met een brede bladtop met toegespitste scherpe en lange tanden. Volgens uw schrijver lijkt het of het bovenstukje van het blad eraf gerukt is; zo ziet het blad eruit. De bladrand is aan het bovenste gedeelte van het blad scherp gezaagd en aan de onderzijde tot aan de wigvormige voet vrijwel gaafrandig. Bijzonder, deze verschillende bladranden aan één blad. Het blad is dof donkergroen aan de bovenzijde en lichtgroen aan de onderzijde, met behaarde nerven daar. Beide

zijden van het blad voelen ruw aan. De bladsteel is 1 tot 2 cm lang en behaard. De bloeiwijze is als het geslacht en dus weinig opvallend. De vruchten zijn ovaalronde en gegroefde steenvruchten, dof oranje van kleur, 1,2 cm lang en 1 cm in doorsnede. Een schitterende boom, geheel winterhard hier, waarvan uw schrijver in Nederland slechts twee exemplaren kent: de door hemzelf, midden jaren 80 van de vorige eeuw, in Hilversum aangeplante makkers. Wat een beauty's!

Celtis laevigata

De boom heeft geen Nederlandse naam; gelukkig niet. Op basis van de soortnaam *laevigata* = 'glad gemaakt' zou je voorzichtig met de Nederlandse naam 'gladde netelboom' kunnen weggomen, toch?

Wat is het dan toch een verschrikkelijke armoe, vrienden, als je op een internationaal bomencongres in gesprek met een Japanse professor meldt: *'I think the gladde netelboom is a very, very beautiful tree, don't you think?'* en die man kijkt je dan met verbijstering in de ogen aan... Een nare droom! Een soort van hele nare droom denkt uw schrijver dan! Snel terug naar *Mississippi Hackberry*, en dan weet u direct dat we het over een Amerikaanse makker hebben, uit de oostelijke staten van Noord-Amerika: Illinois, Missouri, Florida en Texas en dan op de drogere, hoge gronden in die staten. Het wordt daar een heel grote boom, tot wel 30 meter hoog, met een gigantische, brede ronde kroon met overhangende takken op een enorme zware stam, die tot ca. 3 meter omtrek kan uitgroeien. Een jopper, dus!

De schors van deze boom is eerst glad (*laevigata*) en lichtgrijs van kleur, op oudere leeftijd donkerder grijs met ruwe, wratachtige kerklijsten. De overhangende jonge takken en helemaal de twijgen zijn dun en buigzaam, eerst donsachtig behaard en later kaal en glad met een bruine kleur. Het blad is afwisselend langwerpig tot lang-eivormig van vorm, 6 tot 10 cm lang en tot 3 cm breed,

Celtis caucasica volwassen boom

met een lang toegespitste bladtop. De bladvoet is scheef en wigvormig of wat afgerond, met aan de bladaanzet drie ongelijke bladnerven, die niet tot in de bladrand doorlopen. Deze bladrand is meestal gaaf of met enkele vage tanden. Het blad van deze species is heel dun en zelfs wat doorschijnend, donkergroen van kleur en glad. De onderzijde van het blad is lichtergroen met enige beharing op de nerven en nerfoksels. De bloeiwijze is gelijk aan die van de bovenstaande makkers; de vruchten zijn wat groter, tot ca. 6 mm lang en 4 mm in doorsnede, rijpend van groen naar oranje tot aan purperzwart met een gegroefde steenvrucht in het binnenste.

Celtis occidentalis

De Nederlandse naam 'zweepenboom' dankt de boom aan het feit dat met name in de zuidoostelijke staten van de VS, maar ook na de herintroductie in de Camargue, het paardengebied in de Rhône-delta in Zuid-Frankrijk, deze bomen tot stobben worden geknot, waardoor er zeer lange, dunne,

eenjarige, onvertakte takken ontstaan, die zeer buigzaam zijn en als zweepstok gebruikt worden om paarden en ander vee mee te drijven. In dure paardenzweepen van dit moment zit binnen in het vlechtwerk van leer nog vaak een dunne buigzame twijg van deze zweepenboom. Het natuurlijk verspreidingsgebied van deze schitterende en goed toepasbare boom bevindt zich in de oostelijke en de centrale staten van Noord-Amerika. Daar worden de bomen tussen 10 en 15 meter hoog. In het optimum van deze species, het Mississippi-bassin, worden de bomen wel ruim 25 meter hoog. Door het enorm grote verspreidingsgebied komen er nogal wat verschijningsvormen in kroonvorm, bladeren en vruchtkleuren voor. In cultuur in Europa wordt hij tot 10-14 meter hoog, met een breed ronde kroon met sterk overhangende takken en twijgen. In de natuur vertakt de stam snel, maar er is ook een prima hoogstamstraatboom van te kweken. De schors op de stam en de gesteltakken is grijs van kleur, met diep gevoorde, onregelmatige, dikke, grillige en wrattige kurklijsten. De

De boom is spijkerhard en een fantastische boom, die luchtverontreiniging en andere stedelijke aanslagen op zijn gezondheid glansrijk doorstaat

zigzaggende twijgen zijn, net als bij de iep, bruin van kleur, eerst behaard en later kaal, dun, lang en slank; vandaar dat ze zo goed toepasbaar zijn als zweep. De eindknop ontbreekt vaak en de zijknoppen zijn vaak groot, driehoekig van vorm; een afbuigende top van de twijg hoort erbij en de knoppen hebben vier knopschubben. Het blad is breed eivormig tot langwerpige eivormig, 6 tot 12 cm lang en 3 tot 7 cm breed met een lang toegespitste bladtop. De bladvoet is scheef hartvormig. De bladrand is in het onderste deel gaafrandig en in het bovenste gedeelte juist scherp gezaagd of grof gezaagd, met enkele bladtanden. Het bladoppervlak is aan de bovenzijde glanzend groen en voor het gevoel ruw. De onderzijde van het blad is dof groen en op de nerven zit een lichte donsachtige beharing. De bladsteel is 0,7 tot 2 cm lang en behaard. De herfstkleur is opvallend goudgeel. De bloei is vanaf half april tot half mei, voor of tijdens de bladontluiking. De tweeslachtige bloemetjes hebben elk vijf meeldraden en de twee grote stempels staan op een klein en puntig vruchtbeginsel. De vruchten zijn besvrucht met daarin een steenvrucht met gegroefde ribben, eerst oranje van kleur, later purperrood tot bijna zwart aan toe. Er zijn meerdere cv's van deze makker voorhanden, maar uw schrijver stelt er slechts één aan u voor: *Celtis occidentalis* 'Prairie Pride'.

Deze Amerikaanse selectie uit de staat Illinois is in 1975 geselecteerd door bosbouwers, die naast gebruikshout ook bomen met een sterke schaduwwerking zochten. De boom wordt ca. 15 meter hoog en ook breed, met een breed opgaande eivormige en compacte kroon. De boom heeft een sterk ontwikkelde doorgaande spil, de zogenaamde *central leader*. Het blad is glanzend diepgroen, zelfs wat leerachtig, qua formaat en vorm als de soort, met ook een schitterende goudgele herfstkleur. De schors, twijgen, bloemen en vruchten zijn

als de soort, maar deze makker groeit sneller en mooier en vormt een zeer fraaie en evenwichtig opgebouwde kroon. De boom verdraagt luchtvervuiling en verharding en is ook droogteresistent. In Amerika wordt deze boom veelvuldig als straat- en laanboom toegepast vanwege de opgaande kroonvorm.

Celtis sinensis

De Chinese netelboom komt van nature voor in grote delen van China, en verder op een aantal eilanden van Japan en in Korea. De boom komt daar zowel in de laagvlakten als in de heuvels zeer algemeen voor in de daar aanwezige gemengde loofhoutbossen. Door het enorme verspreidingsgebied komen er meerdere verschijningsvormen van deze species voor. In de 'Flora of Japan' (1965) beschrijft professor Jisabura Ohri een *Celtis sinensis* var. *japonica* die in een aantal specifieke morfologische kenmerken afwijkend is van de soort. De 'geleerden' zijn daar na 50 jaar praten nog altijd niet uit. Onbegrijpelijk en ook onbehoorlijk, om zo met de materie om te gaan. Als er verschillen zijn, beschrijf die. En vallen de afwijkingen buiten een vastgestelde variatiebreedte, honoreer dan de var en blijf daar niet decennialang over doorpraten. De soort is sinds 1892 in cultuur in Europa. Het is een middelgrote boom, tot 18-20 meter hoog (hier dus weer minus 25% – JPM), met een brede ronde kroon. De takken en twijgen van deze boom zijn overhangend in grote en kleinere bogen. De kroonopbouw is bijzonder fraai en mag zelfs kunstig genoemd worden. De stamschors is grijs van kleur en glad, ook op oudere leeftijd. De twijgen zijn dun en slank, lang en grijs bruin, tot later roodbruin. Eerst zijn de twijgen met haren bezet, later kaal, waardoor de vele kleine, wittige lenticellen zichtbaar worden. De knoppen zijn bruin van kleur, klein met behaarde knopschubben. De bloeiwijze is zoals bij al die makkers weinig opvallend. Het blad is variabel van grootte en vorm, 6 tot 10 cm lang en 3 tot 6 cm breed, ovaal tot eivormig elliptisch van vorm met een korte toegespitste bladtop. De bladrand is onregelmatig en stomp gezaagd en aan de onderzijde in de richting van de bladsteel gaafrandig. De bovenzijde van het blad is dof donkergroen, leerachtig en dik, kaal en ruw. De onderzijde is lichtergroen, eerst zacht geelbruin behaard, daarna kaal en met drie aan de basis ontspringende hoofdnerf. De bladsteel is behaard en 8 tot 10 mm lang. De bloeiwijze is als die van alle leden van de *Celtis*-clan, dus vrij onopvallend en hierboven al omschreven. De vruchten zijn breed elliptische steenvruchten met gegroefde en geribde nootjes in een donkeroranje tot roodbruin zoet vruchtje.

Celtis occidentalis opgebouwde kurkachtige schorsrillen

De boom is spijkerhard en een fantastische boom, die luchtverontreiniging en andere stedelijke aanslagen op zijn gezondheid glansrijk doorstaat. Bijna niemand kent deze species en dat is onvoorstelbaar jammer. Er zijn meerdere cv's van deze mooie soort, nog onbekender dan de soort. *Celtis sinensis* 'Green Cascade' is een schitterende treurvorm, die zijn naam 'groene waterval' eer aandoet. De sterk neerhangende takken en twijgen, als lange gordijnen tot aan de grond toe, geven deze boom een fraai uiterlijk. Helemaal voor deze cv geldt: onbekend maakt onbemind, en daar moet maar eens een eind aan komen! Gloeiende, gloeiende.....

Epiloog

Het geslacht *Celtis* levert bijzondere en heel goede bomen aan voor toepassing in openbare en private ruimten. Voor elk wat wils, eigenlijk, deze mooie bomen, en ze verdragen vrijwel alles: verdichting, verharding, luchtverontreiniging, hitte en droogte. Toch zie je ze zelden toegepast en dat komt, waarde vrienden, door onwetendheid en onkunde. Helaas moet uw schrijver deze harde woorden de wereld in slingeren. De boodschap van diversiteit in het bomensortiment moet maar weer eens klinken en u allen, boombeheerders en boomkwekers,

kunt daar een bijdrage aan leveren. Gewoon doen is hierbij het motto!

Groet,

J.A.P.

DGA Mauritz Adviseurs & Taxateurs BV.

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6713

Jan Willem de Groot en de vestigingsmanagers

‘Ik ben nu een soort spin in het web’

Met een franchisemanager zal alles veel gestroomlijnder en adequater verlopen

Pius Floris Boomverzorging Nederland heeft sinds 1 mei een nieuwe franchisemanager: Jan Willem de Groot. Door de snel veranderende markt op het gebied van onder meer boomtechnisch advies, ICT en innovaties, was een centraal aanspreekpunt nodig om dit alles te faciliteren. ‘Hiervoor zien we Jan Willem de Groot als de perfecte persoon’, vindt Mart Hoppenbrouwers van Pius Floris Boomverzorging namens de vestiging Dolmans Landscaping.

Auteur: Sylvia de Witt

5 min. leestijd

ACTUEEL

‘Door de franchiseraad houden we onze kwaliteit’

Jan Willem de Groot en Pius Floris Boomverzorging Nederland waren geen onbekenden voor elkaar. Eenentwintig jaar geleden, toen de franchise-formule van Pius Floris Boomverzorging net zo'n twee jaar bestond, begon hij bij de vestiging Veenendaal als boomverzorgers. Het boomverzorgingsvak begon zich in die jaren steeds verder te professionaliseren en De Groot ontwikkelde zich met veel verve mee in de branche, waar hij de overgang meemaakte van boomchirurgie naar boomverzorging. ‘Het waren mooie tijden, waarin veel nieuwe ontwikkelingen plaatsvonden en er een andere manier van kijken ontstond, zoals:

hoe snoei je bomen, hoe ga je met snoeiwonden om? De boom stond in alles centraal. In deze dynamische tijden liep Pius Floris Boomverzorging hierbij behoorlijk voorop.’

Na verloop van tijd richtte De Groot zich bij Pius Floris Boomverzorging meer en meer op onderzoek en advies. Van alle boomverzorgers bij de vestiging waar hij werkte, was hij de enige onderzoeker, en hij vond het jammer dat er een strikte scheiding bestond tussen uitvoering en onderzoek. ‘Als je bijvoorbeeld snoeiwerkzaamheden uitvoerde voor een gemeente, dan mocht er geen onderzoek worden gedaan, en als je onderzoek deed, mocht je geen snoeiwerkzaamheden uitvoeren.’

Eigen boomadviesbureau

Zijn passie bleek uiteindelijk toch echt bij onderzoek te liggen. In 2005 startte De Groot daarom zijn eigen bedrijf: Boomadviesbureau De Groot, dit alles in goede harmonie met zijn eerdere werkgever. In Veenendaal waren zijn adviesbureau en Pius Floris Boomverzorging praktisch buren en voor de vestigingen Veenendaal, Leiderdorp en Deventer bleef De Groot vanuit zijn eigen bureau het advies doen. Dit deed hij met veel plezier. Met zijn adviesbureau wilde De Groot vooral een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkelingen binnen het vakgebied. Uiteindelijk was hij met zijn bureau en team van enthousiaste specialisten ruim twaalf jaar betrokken bij vele mooie boomprojecten.

De Groot: ‘Ik kreeg echt energie van deze nieuwe ontwikkelingen in onze branche; ik kon echt met mijn vak bezig zijn. Tot december 2016 dacht ik ook echt dat ik dit tot mijn pensioen zou blijven doen. Maar ik kreeg steeds minder energie van alle andere zaken die ook bij een eigen bedrijf komen kijken. Totdat ik in de wandelgangen hoorde van deze functie. Ik dacht: als ik dan toch die stap wil zetten om mijn bedrijf te verkopen en weer ergens anders aan de slag te gaan, durf ik dat met een gerust hart bij Pius Floris te gaan doen. Ik ken de organisatie met haar filosofie en gedachtegoed en sta daar ook helemaal achter.’

Andere inrichting franchiseraad

Boomadviesbureau De Groot werd overgenomen door Boomadviesbureau Duifhuizen uit Putten en De Groot zelf werd aangenomen bij Pius Floris Boomverzorging. Hij gaat zich nu volledig focussen op zijn nieuwe functie als franchisemanager, waarin hij de spil wordt van de franchiseraad, een raad waarvan vorig jaar werd besloten om die heel anders in te richten.

‘Ik durfde met een gerust hart die stap te zetten, omdat ik de organisatie met haar filosofie en gedachtegoed nog redelijk kende’

‘De input in deze raad moest van de aandeelhouders Dolmans Landscaping, Frisia hoveniers en Koninklijke Ginkel Groep komen’, vertelt Mart Hoppenbrouwers van Dolmans Landscaping, die tevens in de deelgroep sales & marketing van de franchiseraad zit. ‘Eerder was deze functie totaal anders ingericht. Toen was er weliswaar ook een franchiseraad, maar waren er nog geen commissies. Alles ging via de franchisemanager, waarbij de franchiseraad een meer ondergeschikte rol had en er een wat grotere eilandvorming was tussen de verschillende aandeelhouders.’

De huidige franchiseraad bestaat uit een commissie kennisplatform, waarin gekeken wordt naar boomtechnisch advies, innovaties, onderzoeken en allerlei ontwikkelingen op boomgebied, sales & marketing en de opleidingscommissie. Hoppenbrouwers: ‘Wij hebben ook besloten dat er in de franchiseraad gerouleerd wordt, zodat iedere aandeelhouder er een keer in zit en er sterk bij betrokkenheid blijft. De gedachte is dat Pius Floris Boomverzorging door de franchiseraad zijn kwaliteit behoudt. Er wordt veelvuldig overlegd hoe bepaalde zaken aangepakt moeten worden en er is een landelijke opleidingsdag. Er gebeurt dus heel veel centraal, maar uiteraard kan een vestiging van Pius Floris Boomverzorging in Noord-Nederland totaal anders zijn dan een vestiging in Limburg, Brabant of België. Iedere vestiging heeft zijn eigen lokale markt.’

Pius Floris Boomverzorging heeft altijd verder gekeken

De Groot vindt het mooi dat Pius Floris Boomverzorging altijd verder heeft gekeken dan Nederland en hier de goede dingen uit het buitenland introduceerde. ‘In 1978 volgde Pius Floris al avondcolleges bij Dr. Alex Shigo in

Gebruiksvriendelijke krachtpatser

Vraag een demo aan en laat u overtuigen!

Dé expert in houtversnipperaars en alleshakselaars.
Met voor elk werk de juiste machine, aftakas of motor aangedreven,
met 2 verkleiningssystemen, een unieke invoerband en een
CO₂ reductie systeem.

Pols Groep Stationsweg 36 Zuidland T 0181 - 45 88 45 www.pols.nl www.ts-industrie.nl

Groeneveldt Grijpers BV

NIEUW! TYPE 800 Low WEIGHT SERIE!

Nieuw! De Type 800 Low Weight Serie, speciaal voor Machines met een Gewicht klasse van 13 tot 16 ton. Bestaand uit een Lichte Bomen Grijper met een openingsdiameter van 180cm, een Lichte Zaagkast met een Zaagdiameter van 60cm en een Lichte Knipschaar met een Knipdiameter van 35cm.

www.ggbv.nl / info@ggbv.nl / T: 0184-601545

Mart Hoppenbrouwers en Jan Willem de Groot

Amerika, die een heel andere kijk op bomen had. En dan de introductie van VTA, de methode die is ontwikkeld door Claus Mattheck; een van zijn eerste boeken is door Pius Floris vertaald in het Nederlands. Of als het ging om bodembioïologie en mycorrhiza; de eerste artikelen in het Nederlands zijn ook geschreven door Pius Floris. Dit alles gaf ons vakgebied een enorme dynamiek.'

Als franchisemanager is hij faciliterend voor de dertien vestigingen van Pius Floris Boomverzorging. 'Ik zorg ervoor dat de uitstraling uniform is, verzorg alle communicatie en pr, leg verbindingen en bouw bruggen. Door dit behoorlijke takenpakket zou je mij de spil van de franchiseraad kunnen noemen.'

'We zijn met ons kennisplatform nog lang niet verzadigd'

Gemeentes hebben behoefte aan totaalconcept

Hoppenbrouwers acht het noodzakelijk om kennis te bundelen, wil Pius Floris voorop blijven lopen. Door de snel veranderende markt op het gebied van onder meer boomtechnisch advies, ICT en innovaties was een centraal aanspreekpunt nodig om dit alles te faciliteren.

'Hiervoor zien we in Jan Willem de perfecte persoon. Voorheen was er een duidelijke scheiding

tussen uitvoering en advies. Nu komen deze twee begrippen dicht bij elkaar. Bij gemeentes ontstaat steeds meer behoefte aan een totaalconcept. Totaalbeheer van A tot Z, waarin ook klachten en meldingen van burgers worden meegenomen en dat ook online gevolgd kan worden. Daarvoor heb je iemand nodig die niet alleen verstand heeft van het bomenvak, maar ook van ICT.

Hij weet hoe hij dit binnen onze organisatie moet oppakken. We hebben een paar belangrijke pijlers: zo willen we de markt nog beter benaderen door het aanbieden van het totaalconcept BoomCompleet, waarin advies en uitvoering gebundeld zijn. Daarnaast willen we de commercie en acquisitie intensiveren. Er zijn namelijk nog veel gemeentes waarvoor we niet vanzelfsprekend al het boomwerk doen. Ook zijn we met het kennisplatform nog lang niet verzadigd. Ik denk dat er niet alleen met betrekking tot ICT en innovatie nog heel wat te halen valt, maar ook op het gebied van ziekten en plagen en bepaalde methoden van verplanten of groeiplaatsinrichtingen. Met een franchisemanager gaat dat gestroomlijnder en adequater.'

Koploper in het boombeheer

Bij Pius Floris Boomverzorging werken meer dan 90 boomverzorgers, verdeeld over dertien vestigingen in het hele land. Hiertussen zitten zo'n 20 tree technicians en dit is echt uniek. 'Het is dus mooi om de bestaande kennis samen te benutten', vult de kersverse franchisemanager aan. 'Dit wordt ook

een van de belangrijkste doelstellingen: samen nóg beter bomen beheren.'

'Daarnaast willen we ons op korte termijn meer laten zien op social media, in vakbladen, via de roadshows die altijd al georganiseerd werden, en in de toekomst misschien ook tijdens congressen en symposia. Dit om iedereen duidelijk te maken dat wij Pius Floris Boomverzorging zijn en verstand van bomen hebben. Pius Floris zei vijftien jaar geleden al: "Als ik alles weg moest geven wat ik van een ander had, had ik niet eens een naam." Ik ben nu een soort spin in het web; het is een heel mooie uitdaging.'

Zijn vaste standplaats is Amsterdam. De Groot zal echter ook vaak aanwezig zijn op andere, lokale vestigingen, om optimaal contact met alle franchisenemers te krijgen. 'Wij willen koploper zijn in het boombeheer in de breedste zin van het woord, van advies tot en met uitvoering. Als je kijkt naar de ontwikkelingen van de afgelopen twintig jaar op bomengebied, merk je dat er veel is gebeurd. Maar ik denk dat er in de komende vijf jaar nog minstens zo veel gaat gebeuren. We moeten dus meer bundelen en nog meer investeren in mensen.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6714

Het ETW-examen is de stip aan de horizon

In april volgden studenten van Helicon Eindhoven drie achtereenvolgende dagen een examentraining. Deze was bedoeld ter voorbereiding op het schoolexamen. Niet alle studenten deden hieraan mee, maar iedereen wil uiteindelijk *European tree worker* worden.

Auteur: Sylvia de Witt

7 min. leestijd

ACTUEEL

VTA-controle moeilijk onderdeel

De eerste dag kregen ze uitleg over het examen en over de eisen waaraan de gereedschappen, die ze zelf meebrachten, moesten voldoen. Daarnaast werd de theorie over klimmen en het vellen van bomen besproken. De tweede dag stond vooral in het teken van het planten van bomen en de kwaliteitseisen. Maar ook de begeleidingssnoei kwam aan bod.

Het moeilijkste onderdeel van deze drie dagen vond Kay Schepers de VTA-controles, die op de laatste dag werden behandeld. 'Het is lastig om tot een goede conclusie te komen. Er zijn namelijk veel verschillende inzichten. De één ziet het zo en de ander ziet het weer heel anders.'

Ook Hendrik Witzier vond de VTA-controles moeilijk. Hiervoor werd uitgegaan van twee bomen. 'Je moet echt je ogen openhouden en de boom als het ware kunnen lezen, wil je de gebreken goed op een rijtje krijgen. Een van de bomen die we hiervoor moesten controleren was goed; er zat geen risicofactor in. Maar een kleine els had een sterk verminderde conditie. Dat was ook te zien aan de bladmassa; die was flink aan het afnemen.'

'Je moet echt je ogen openhouden en de boom als het ware kunnen lezen, wil je de gebreken goed op een rijtje krijgen'

Kay Schepers heeft de drie dagen durende examentraining net achter de rug. Met zijn negentien jaar is hij de jongste van de klas. Hij was helemaal niet van plan om boomverzorgers te worden, maar wilde eigenlijk de metaaltechniek of de horeca in. Soms beslist het lot echter anders en tijdens een scoutingweekend nam zijn beroepsleven een heel andere wending. 'Mijn huidige baas van Van Hoogstraten Boomverzorging in Gemert was er ook tijdens dat weekend. Hij vroeg me of ik nog werk zocht en of ik zin had om af en toe een keer mee te gaan. Dit beviel mij goed en zo ben ik het bomenvak in gerold.'

Volgens Kay Schepers had deze els misschien nog maar een levensverwachting van vijf jaar. 'Maar we zaten allemaal wel een beetje op dezelfde lijn: die boom was niet gezond.'

'En er zitten wel kosten aan om die boom gezond te maken', vult klasgenoot Hendrik Witzier aan. 'Dat moet je ook meenemen in je conclusie.'

Belangrijk om mee te doen

De 22-jarige Martijn Aarts, werkzaam bij Pius Floris Boomverzorging Vught, vond deze drie dagen zeer interessant. 'Juist ook om inzicht te krijgen in hoe

de examens zullen verlopen en wat er van je verwacht wordt. De examentraining is niet verplicht en het is aan jezelf of je wel of niet meedoet. Nu deden er zestien van de twintig leerlingen mee. Voor mij was het belangrijk om wél aan de examentraining mee te doen. Mezelf kennende vind ik het best spannend om zo'n examen in te gaan als ik niet weet wat er verwacht wordt, wat ze beoordelen en hoe ze beoordelen. Nu weet ik wat er op het programma staat, wat er van mij verwacht wordt en hoe zo'n dag eruitziet. Het examen is een mix van theorie en praktijk. Je bent vooral buiten bezig en je wordt beoordeeld op de theorie die je eraan koppelt.'

Twee simulaties

Luc Mennen, werkzaam bij Zoontjens Boomverzorging in Eindhoven, vond de examentraining heel leerzaam. 'Je krijgt een goed beeld van het examen en de twee simulaties voor het ETW-examen. De eerste simulatie die we krijgen gaat over begeleidingssnoei. Dat gaat over hoe jong aangeplante bomen langs de kant van de weg zodanig gestuurd en gesnoeid kunnen worden, dat ze goed kunnen groeien, maar geen belemmering vormen voor de omgeving. Bij de tweede simulatie gaat het om de keuze tussen een zware velling, het verplanten van een grote boom en een VTA-controle. Bij een zware velling moet je uitleggen met welke materialen en technieken je een grote boom veilig neer kan leggen. Bij een zware velling hoeft je niet te klimmen; je kunt de boom gewoon onderaan afzagen. Het ligt aan de situatie. Als de boom maar voor de helft kan vallen in een bepaalde omgeving, zul je hem eerst voor de helft moeten afbreken. Bij het verplanten van een grote boom word je over alle facetten van die klus bevraagd.'

Niet uit een boekje te leren

Sommige onderdelen, zoals sortimentskennis, kun je leren door daar zelf veel tijd in te steken, vindt Luc Mennen. Als je de stof goed bestudeerd hebt, dan zit het wel goed met de kennis. 'Maar zojuist hadden we het onderdeel boombeoordeling, en dan komt het toch meer op ervaring aan. Dat kun je niet uit een boekje leren; je moet alles goed beredeneren en terugvallen op eerdere ervaringen. Sommigen doen dat vaker in hun eigen werkomgeving, anderen minder vaak. Dan ga je kijken: wat heb ik eerder geleerd en wat niet? Dan kun je de vraag minder vaak met zekerheid beantwoorden, omdat je dit niet een-op-een uit een boekje hebt geleerd. We zijn nu twee jaar verder en dan is de ervaring eigenlijk nog maar minimaal.'

Corik Geurts

Mooie titel

Alle vier gaan ze na het schoolexamen ook op voor het ETW-examen, 'omdat dit door veel gemeentes en grote opdrachtgevers toch gevraagd wordt', meent Kai Schepers. 'De stof voor het schoolexamen en het ETW-examen is in grote lijnen hetzelfde. Het enige verschil is dat je bij het ETW-examen twee van de vier simulaties krijgt en bij het school-examen krijg je ze alle vier.'

Martijn Aarts gaat straks om dezelfde reden op voor het ETW-examen. Daarnaast vindt hij 'European tree worker' ook een mooie titel. 'Je bent dan toch iets wat het hoogst haalbare is op dit moment. Het ETW-examen wordt denk ik ook strenger beoordeeld dan het schoolexamen, omdat het op Europees niveau gehandhaafd moet worden.'

Is ergens anders in Europa werken ook iets wat trekt?

Martijn Aarts: 'Ik woon vlak bij de Belgische grens, dus voor mij is de stap naar het buitenland niet heel groot. Maar ik durf op dit moment nog niet te zeggen of ik ooit in het buitenland ga werken.'

Luc Mennen: Wij hebben al verschillende collega's die in Duitsland werken, bij Dortmund in de buurt. Voor mij is dat uiteindelijk ook de bedoeling. Niet dat ik permanent in Duitsland wil verblijven, maar af en toe een week zou mooi zijn. De bomen zijn daar veel groter en het bomenbestand is diverser. Een andere collega werkt momenteel in Hamburg en ik ben nu eigen contacten aan het opbouwen.'

Van het asfalt naar het groen

Het ETW-examen is voor Hendrik Witzier weliswaar het einddoel, maar hij heeft niet de behoefte om straks elders in Europa te gaan werken. 'Ik blijf het liefst in Nederland. Ik ben internationaal chauffeur geweest, dus ik heb al genoeg van het buitenland gezien. Ik wil lekker in de thuisomgeving blijven werken. Ik was toen nog vrijgezel en kon leuk geld verdienen, maar later kreeg ik een vrouw en kinderen en die wil ik toch vaker zien.'

Van het asfalt naar het groen, dat is nog eens een andere weg inslaan!

'Ja, inderdaad. Ik beschikte over de papieren om vrachtwagens te mogen besturen en bij de Nationale Bomenbank zochten ze een chauffeur. Zo ben ik daar ingestroomd. Ik had eerst niet zo

veel met bomen, maar het sloop er wel een beetje in. Nu ben ik boomverzorger/chauffeur. Ik bestuur af en toe nog wel eens een vrachtwagen, maar dan meer bij het inzetten van machines bij groeiplaatsverbeteringen.'

Schoolexamen in zonder training

Twan Joosten werkt, net als Martijn Aarts, bij Pius Floris Boomverzorging Vught in Haren. Hij heeft deze drie dagen echter niet meegedaan aan de examentraining. Dit had voornamelijk te maken met de kosten. 'Die waren zo hoog dat ik dacht: ik kan beter een keer zakken voor mijn ETW, dat is goedkoper.'

Het schoolexamen durft hij ook zonder training wel in te gaan, maar van het ETW-examen hoorde hij dat dit toch wel zwaar is.

Voordat hij als boomverzorger aan de slag ging, studeerde hij politicologie. Hij ging tijdens zijn studie werken bij Schouten & Nelissen, rondde tussentijds zijn studie af en bleef bij dat kantoor hangen. Door de crisis in 2009 nam de werkdruk daar echter zodanig toe, dat hij uiteindelijk besloot iets heel anders te gaan doen.

Twan Joosten

‘Nu weet ik wat er op het programma staat, wat er verwacht wordt en hoe zo’n examendag eruitziet’

SRT-klimtechniek

‘Ik denk veel na en dit werk vraagt volledige concentratie, waardoor er geen ruimte is om aan andere dingen te denken.’ Daarnaast werkte ook een vriend als boomverzorgster. Die leerde hem spelenderwijs klimmen en zo rolde hij dit vak in. Maar omdat hij toch veel kennis en ervaring miste, begon hij aan de Helicon-opleiding. ‘Een goede opleiding, hoewel ik vind dat de gastdocenten uit het veld nét wat actueler zijn. Ook mag er van mij nog meer worden aangeboden; zo leren wij bijvoorbeeld geen bomen afbreken met behulp van een telescoopkraan, wat nu veel wordt gedaan. Dat geldt eveneens voor de SRT-klimtechniek, die ergonomischer is. Ook gaan sommige dingen er in de praktijk vaak wat anders aan toe. Zo leer je op school dat je je netjes aan de regels moet houden, maar in de praktijk werkt het vaak toch net iets anders. Een collega van mij heeft zijn opleiding in België gevolgd en daar is het aanbod diverser. Er is meer aandacht voor de praktijk, ook met andere vakken, zoals het afbreken met kranen. Dat heeft ongetwijfeld te maken met de opleidingskosten. Maar ik ben nog niks in de praktijk tegengekomen

Kay Schepers

dat ik niet op de opleiding heb gehad. Ik heb dus nog nooit voor verrassingen gestaan.’

Generale repetitie

Drie dagen examentraining, dan het schoolexamen en uiteindelijk het ETW-examen. Zo verloopt voor de meesten het traject. Het schoolexamen is ook echt een generale repetitie voor het ETW-examen, want inhoudelijk lijken de twee examens op elkaar. ‘En dat doen we niet voor niks’, zegt projectleider boomverzorging en boomtechnisch adviseur van Helicon Corik Geurts, ‘want dan kunnen de jongens zich daar al goed op focussen.’

De meeste bbl-trajecten leiden breed op, met een brede in- en uitstroom, zodat de jongens alle kanten op kunnen. Ook gaan ze één dag per week naar school. Helicon Eindhoven clustert de dagen echter in weken. ‘En dan hebben ze eens per vier, vijf weken een hele week opleiding. Dan zijn ze de rest van de weken volledig inzetbaar op de bedrijven.’

Helicon Apeldoorn doet dit anders. Die opleiding werkt sinds kort wél met een dag in de week school.

Getoetst op vakvaardigheid en veiligheids-aspecten

Maar beide Helicon-opleidingen zien het ETW-examen als stip aan de horizon: ‘Daar loodsen wij de jongens naartoe wat betreft kennis, benodigde certificering en achterliggende theorie. De opleiding heet ‘vakbekwaam boomverzorgster niveau 3’, maar ETW is waar we ons eigenlijk op richten. Deze examentraining is dus ook gericht op het examen ETW; de inrichting van het schoolexamen mbo-3 lijkt al veel op het ETW-examen. Klimmend dan wel met een hoogwerker snoeien in bomen, fungeren als grondman, je eigen werktuigen en gereedschap meebrengen en verzorgen, simulaties, VTA-controle, bomen afbreken, een plantenkennistoets: alles lijkt veel op wat ze ook voor het ETW-examen moeten doen. In die zin was

Martijn Aarts

Luc Mennen

deze examentraining belangrijk. Ik denk dat het voor het vakgebied belangrijk is om te zien hoe wij daarmee omgaan. De jongens worden ook daadwerkelijk getoetst op vakvaardigheid en kennis van veiligheidsaspecten. Natuurlijk is de achterliggende theorie belangrijk, maar het gaat toch vooral om de praktische toepassingen; een stuk vakmanschap waarmee ze in de praktijk vooruit kunnen en waarvan het werkveld de kwaliteit kent.’

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6715

Overhangende takken

Bomenverordening/APV en Omgevingswet

Af en toe is er een rechterlijke uitspraak waar je allang op zit te wachten. Eindelijk eens een harde uitspraak over misbruik van het snoeirecht van gemeentebomen. En verder is er overlast/overhang door gemeenteboom, landjepik/schadevergoeding, bomen/fauna, openbaarheid van weg/ onderhoud en glasvezel/NVTB. De juridische piketpaaltjes zijn weer eens goed rechtgezet. En er is ook nog goed nieuws over de Bomenverordening/APV en de Omgevingswet.

Auteur: mr. A.V.K. Goudzwaard

De Omgevingswet (Ow) komt eraan. Naar het zich laat aanzien, komen de Bomenverordening (BVO) en vergelijkbare onderdelen van de APV, net als andere gemeentelijke verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving, samen met onder andere het bestemmingsplan in één Omgevingsplan terecht. Bij inwerkingtreding van de Ow zijn de huidige bestemmingsplannen voortaan van rechtswege (automatisch) 'Omgevingsplan'. Naast de introductie van het 'Omgevingsplan van rechtswege' zullen in een periode van tien jaar ook op reguliere wijze Omgevingsplannen ontstaan.

Autonome gemeentelijke verordeningen vallen echter niet automatisch van rechtswege onder het Omgevingsplan (22.4 Ow). Gemeenteraden

krijgen gedurende de overgangsfase van waarschijnlijk tien jaar (tijdstip vast te stellen bij Koninklijk Besluit) de tijd om de gemeentelijke verordeningen zoals BVO/onderdeel APV in het Omgevingsplan op te nemen. Er ontstaat dan ook geen vacuüm door het wegvallen van regelgeving. Gemeenten met een recente Groene Kaart met daarop aangewezen zones of structuren met bijzondere vergunningsplichtige houtopstanden, hebben het bovendien niet lastig. Die kunnen deze aangewezen functies voor locaties opnemen in het Omgevingsplan. Wel is de gemeenteraad het bestuursorgaan dat het nieuwe Omgevingsplan de eerste keer vaststelt, en dus ook de Groene Kaart-onderdelen. Nu is vaak het college van B&W de vaststeller van de Groene Kaart of vergelijkbare kaarten met aangewezen gebieden. In het

Omgevingsplan kan de gemeenteraad het vaststellen van de Groene Kaart vervolgens wel delegeren aan het college.

Hoe gaat het verder met de beruchte dubbeling van (kap)regels? Veel gemeenteraden schuiven vandaag de dag het velverbod in de BVO/onderdeel APV terzijde, als voor de houtopstand in het bestemmingsplan al een omgevingsvergunningstelsel voor 'aanleg' geldt. Het gaat dan om de 'uitvoer van werkzaamheden' die in het bestemmingsplan verboden zijn, zoals het vellen van bomen. In dat geval is een omgevingsvergunning voor aanleg nodig. Maar het kan zijn dat tegelijkertijd ook een omgevingsvergunningstelsel voor het vellen van houtopstanden op grond van de BVO/onderdeel APV geldt. Artikel 22.5 lid 2 Ow bepaalt

dat bij het besluit tot vaststelling van een nieuw Omgevingsplan rekening wordt gehouden met regels in o.a. (Bomen)verordeningen. Regels over bijzondere boomstructuren kunnen in de toekomst toebedeeld worden aan functies voor locaties. Dat lijkt veel op de bestemmingen in bestemmingsplannen met aanlegstelsels. Maar dan is nog niet geregeld dat er een verbod geldt voor overige bomen (soorten, maat etc., zoals nu vaak in de BVO/onderdeel APV). Zou met de vaststelling van het Omgevingsplan de BVO/onderdeel APV automatisch vervallen, dan zouden die bomen dus niet beschermd zijn. Vandaar dat in artikel 22.5 lid 1 Ow staat dat bij vaststelling van een Omgevingsplan wordt vermeld welke onderdelen wel of niet van rechtswege worden vervangen. Gemeentelijke verordeningen vervallen gedurende de overgangsfase überhaupt niet van rechtswege bij vaststelling van het Omgevingsplan. Het is dus wel zaak deze waar goed uit elkaar te houden en zich bewust te zijn van de mogelijke dubbeling van regels of juist het verval van regels.

Nieuw onder de Ow is dat de belanghebbende tegen het Omgevingsplan in zijn geheel rechtsbescherming kan inzetten. Hij kan dus in beroep tegen het onderdeel dat regels geeft over de bescherming van bomen. Dat onderdeel (voorheen BVO/onderdeel APV) moet dan wel correct opgesteld worden.

Nog een bijzonderheid: de gemeenteraad kan er voortaan voor kiezen dat voor bouwactiviteiten geen omgevingsvergunning meer nodig is. Wel blijft de verplichting bestaan om aan technische eisen rond bouwen te voldoen. Vaak hanteert een college het beleid dat een omgevingsvergunning voor vellen alleen kan worden afgegeven, als er ook een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is verstrekt. Kiest de gemeenteraad echter voor overbodigheid van een omgevingsvergunning voor bouwen, dan is dat geen bruikbaar beleid meer.

Landjepik én schadevergoeding?

Een uitspraak van de Hoge Raad van 24 februari 2017 (ECLI:NL:HR:2017:309). Een aanwonende neemt een strook grond van de gemeente in bezit. Hij is te kwader trouw, want hij weet dat het niet zijn grond is. Door verkrijgende verjaring (20 jaar) wordt hij eigenaar van de grond. De Hoge Raad wijst de vordering van de nieuwe eigenaar toe, namelijk inschrijving van het eigendom van de strook in de openbare registers. De Hoge Raad stelt dat een afweging van het verschil in belangen tussen de gemeente en de verkrijger niet aan de

orde is. Kort gezegd: na afloop van de verjaringstermijn van het onder zich hebben van de strook is het eigendom gewoon een feit. De Hoge Raad stelt echter wel dat de partij die de grond door de verjaring heeft verloren (de gemeente), daarvoor schadevergoeding zou kunnen eisen op grond van de onrechtmatige daad van de inbezitnemer. Die schadevergoeding zou dan zelfs kunnen bestaan uit het moeten terugleveren van de strook grond. Kortom: gemeente, pak diefstal ook eens op die manier aan!

Openbare weg? Maaionderhoud door gemeente

Een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) van 15 maart 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:700). Nog even doorgaand op de verjaring: een particulier terrein kan openbare weg worden. Een voorwaarde is dan dat de weg gedurende tien jaar openbaar wordt gebruikt. Tweede voorwaarde is onderhoud door de gemeente. In deze casus heeft de eigenaar, die de grond had aangekocht van de gemeente, na verloop van tijd zijn terrein afgesloten. Een belanghebbende vraagt aan het college van B&W om hiertegen handhavend op te treden. Het speelterrein is na afsluiting namelijk niet meer bereikbaar. De ABRvS wijst de genoemde openbare status van de weg af. Wel is het gebruik – door een ieder – gedurende tien jaar bewezen, maar het onderhoud door de gemeente niet. Het pad staat niet in het onderhoudssysteem van de gemeente. Een medewerker kan bovendien verklaren dat het onderhoud slechts bestond uit het maaien en snoeien van groen. Let dus op: onderhoud van particuliere terreinen kan gevolgen hebben.

Beschermde flora/fauna en bestemmingsplan

Een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 8 maart 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:600). Het vaststellen van een bestemmingsplan is een enorme klus. Ook een klein plan vaststellen is geen sinecure. Dat blijkt wel uit deze uitspraak. De ABRvS oordeelt dat de vraag of voor de bouw van woningen mogelijk een ontheffing in het kader van beschermde soorten (toen Flora- en faunawet) moet worden aangevraagd, bij vaststelling van het bestemmingsplan niet aan de orde is. Het feit dat niet duidelijk is of het bestemmingsplan niet uitvoerbaar is, kan echter niet worden gepasseerd. Uit de flora- en faunacheck blijkt namelijk dat niet het gehele plangebied is onderzocht, maar slechts het gebied met bestemming 'wonen'. Vergeten is de andere (groene) bestemmingen te onderzoeken. Voor de bestemming 'wonen' blijken soorten te verdwijnen door de velling van bomen. Het is weliswaar nog niet duidelijk

of op de andere gronden werkzaamheden worden uitgevoerd; toch had ook daar onderzoek naar de aanwezigheid van soorten moeten plaatsvinden, want de aanliggende geplande woningbouw kan voor die soorten gevolgen hebben. Oftewel: de kip met opgetrokken pootjes boven de pan laten vliegen geeft geen goede soep. Het plan is niet zorgvuldig voorbereid en er volgt vernietiging door de ABRvS.

Hoe gaat het verder met de beruchte dubbeling van (kap)regels?

NVTB en Telecommunicatiewet

In Nederland wordt schade aan bomen veelal getaxeerd met behulp van de Richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (NVTB). In die Richtlijn komen meerdere rekenmethodes voor. De meest 'abstracte' taxatiemethode is het Rekenmodel Boomwaarde: een prima methode om afwaardering van bomen te berekenen, als het berekenen van economische vervangingswaarden of herplantwaarde niet voldoet. Rechtspraak omtrent deze rekenmethode is lastig te vinden, deels omdat lang niet alle boomschadezaken bij de rechter belanden. Maar er is goed nieuws (niet gepubliceerd): het Hof erkent bij een zeer grote graafschade door Telecommunicatienetwerken, dat in de werkafspraken tussen gemeente en netwerkbeheerder de Richtlijnen van de NVTB als taxatiemethodiek zijn overeengekomen. De – zeer beperkte – schaderegeling voor openbare gronden als in het kader van de Telecommunicatiewet geldt dan duidelijk niet.

Tracébesluit en kap

Een uitspraak van de ABRvS van 5 april 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:912). De afweging of bomen verwijderd moeten worden, is al in een Tracébesluit

MORE THAN RELIABLE

Door onze kennis bij uw keuze voor de juiste boom, kunnen wij maatwerk aanbieden. Wij denken met u mee en geven eerlijk advies. U wordt ontzorgd op het hele traject. Van afroep tot levering. De juiste boom, op de juiste plek, op het juiste moment.

Op deze manier kunnen we samen met u mooie projecten opleveren.

**BOOMKWEKERIJ
UDENHOUT**
MORE THAN EXCELLENT TREES

Bezoekadres Schoorstraat 23 - 5071 RA Udenhout

WWW.UDENHOUT-TREES.NL

Boomplantsubstraten op maat
Substraten voor berijdbaar gazon
Plant-Aardige voegvullingen
Bodemverbeteraars
Bezoek onze stand op DOR Maastricht !!

Gremelsloweg 1026 te 3680 Maaseik
T +32 (0)9 220 60 84 • E info@terraviva.be

BODEMBEDENKERS

Het plan is niet zorgvuldig voorbereid en er volgt vernietiging door de ABRvS

Mr. A.V.K. Goudzwaard is als boomjurist/juridisch adviseur groen, natuur en landschap werkzaam bij Cobra groenjuristen, onderdeel van Cobra adviseurs. Cobra adviseurs adviseert over alle aspecten met betrekking tot stedelijke natuur.

genomen. Tegen die afweging had men in het beroep tegen het Tracébesluit moeten opkomen. Nu nog beroep aantekenen tegen de daarmee in verband staande omgevingsvergunning voor velling kan niet. Op het aanliggende werkterrein staan echter bomen die niet in het Tracébesluit staan, en de daarvoor verleende omgevingsvergunning voor velling komt wel in aanmerking voor beroep. Het college heeft de velvergunning verleend op grond van een gedegen motivering, maar levert bij de ABRvS een andere motivering. Daaruit blijkt dat velling niet noodzakelijk is. Het oordeel luidt: onvoldoende voorbereid besluit.

Overlast/overhang gemeenteboom

Een uitspraak van het Hof 's-Hertogenbosch (niet gepubliceerd). De burger mag de gemeente sommen overhang weg te nemen op grond van artikel 5:42 lid 1 Burgerlijk Wetboek. De meeste gemeenten reageren dan met een stevige en goed onderbouwde brief. De burger wordt dan op de hoogte gesteld van het algemeen belang van de 'bijzondere' boom en van het feit dat snoei van overhang niet tot de mogelijkheden behoort. Een burger zal dan niet snel het tweede deel van het snoeirecht in gang zetten, namelijk zelf de overhang wegnemen of laten wegnemen. Soms gaat het om grote bomen, en de gemiddelde boomverzorgers zit ook niet te wachten op een dergelijke – juridisch gezien onduidelijke – klus.

De burger kan dan het zekere voor het onzekere nemen door niet zelf te gaan snoeien, maar naar de civiele rechter te stappen. Een keiharde uitspraak in het voordeel van een gemeente is daarover tot 2017 nooit gedaan. Met de uitspraak van 7 februari van het Hof is daar verandering in gekomen. Cobra groenjuristen is als adviseur voor de gemeente bij deze casus betrokken. Hier sommeerde de burger de gemeente meermaals tot het wegnemen van overhang. Hij claimt ernstige overlast te hebben. Uiteindelijk komt de rechter de zaak ter plekke in ogenschouw nemen. In beginsel gaat de rechter echter slechts over tot het geven van een snoeibevel indien er bijzondere omstandigheden zijn, zoals onrechtmatige hinder. Die onrechtmatige hinder is volgens de rechtbank niet aanwezig. Vervolgens komt de zaak in hoger beroep bij het Hof 's-Hertogenbosch. Het Hof oordeelt dat er geen sprake kan zijn van een bevel tot snoei, omdat de burger met het snoeirecht misbruik van recht maakt. De gemeente heeft namelijk zeer gemotiveerd gesteld wat het bomenbeleid is en welke belangen daarmee worden gediend. Tevens is er een deskundigenadvies dat aantoonde dat de bomen, nu zij in volle wasdom zijn, niet op

een boomtechnisch verantwoorde wijze gesnoeid kunnen worden. De gemeente heeft in haar beslissing bovendien niet willekeurig gehandeld. Dat andere bomen in de straat wel gesnoeid zijn, heeft te maken met de onveiligheid van die bomen. Ook dit toont de gemeente aan met een deskundigenrapport. De gemeente heeft verder aangetoond dat de verzoeker onvoldoende belang heeft bij snoei van de overhang. Ook kan de bewoner niet gedegen aantonen waarom overhang voor hem zo bezwaarlijk is. Er is dan ook geen sprake van onrechtmatige hinder; dit is door de verzoeker onvoldoende onderbouwd. Deze had daarin echter wel de stel- en bewijsplicht. Het Hof ziet verder een wanverhouding tussen het algemeen belang, dat door de snoei zou worden geschaad, en de belangen van de bewoner. Het Hof acht dan misbruik van recht aanwezig indien de verzoeker het snoeirecht uitoefent zoals door hem is gevorderd. De belangenafweging valt uit in het voordeel van de gemeente, mede omdat de verzoeker de woning in 1997 heeft betrokken.

Conclusie: de gemeente wint de zaak omdat zij haar Bomenbeleid op orde heeft, een boomdeskundigenrapport heeft en de onrechtmatige hinder op ieder onderdeel zeer goed gemotiveerd onderuit haalt. In de procedure heeft de gemeente bovendien zeer gedegen verweer gevoerd. Het recht op snoei van overhangende takken is dus niet een recht dat altijd uitgeoefend kan worden, maar dat wel degelijk als misbruik kan worden betiteld. Dat is zeer goed nieuws voor gemeente-bomen!

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6716

Boomstut symbool voor transformatie plein in Heerlen

Creatieve boomstut ondersteunt monumentale boom in Geleenstraat

Boomstutten worden over het algemeen gezien als functioneel, maar niet erg mooi. In Heerlen staat sinds kort echter een boomstut die een positieve uitzondering op die regel vormt. De boomstut werd afgelopen december geplaatst ter bescherming van een monumentale boom, de grote trompet-boom (*Catalpa bignonioides*), in het centrum van Heerlen. Terra Nostra bracht het advies uit bij dit bijzondere project; Kuppen Boomverzorging zorgde voor de uitvoering.

Auteur: Nino Stuivenberg

4 min. leestijd

ACTUEEL

De volledige projectgroep.

melbank, en anderzijds door te vergroenen met het aanbrengen van gras. Het idee van de schommelbank kwam in eerste instantie van omwonenden, legt Geerits uit. 'De boomstut bestond uit het plaatsen van twee palen, en bewoners mochten meedenken hoe we daar het best invulling aan konden geven. Zo is het idee van klimplanten besproken, maar de omwonenden wilden graag een bank. De vraag is dan natuurlijk of zoiets haalbaar is.' De schommel is er uiteindelijk gekomen, waardoor de boomstut een dubbelfunctie heeft.

Unieke groeiplaats

De primaire functie van de boomstut is natuurlijk het ondersteunen van de trompetboom (*Catalpa bignonioides*) op het plein. Geerits: 'Met het aanbrengen van de boomstut hopen we het leven van deze monumentale boom aanzienlijk te verlengen. In de oude situatie was het zo dat de boom ieder jaar een centimeter verder kwam te verhangen, en dat kunnen we nu voorkomen. Er is berekend dat de boom zo'n vijftien jaar langer kan blijven leven met deze constructie.' Een ander voordeel van de herinrichting van het plein is de extra ruimte die de boom heeft gekregen. 'De groeiplaats van de boom is ten opzichte van de oude situatie sterk verbeterd. De boom staat in een open boomspiegel, wat eigenlijk wel uniek is in deze stedelijke omgeving.'

Dat de oude groeiplaats eigenlijk niet voldeed, bleek uit onderzoek van Terra Nostra. Henry

Kuppen van Terra Nostra bracht advies uit bij dit project. Kuppen vertelt: 'Het advies dat we bij deze boom uitgebracht hebben, bestond uit twee delen. Enerzijds bleek dat er een oplossing moest komen om de boom te stabiliseren, anderzijds dat de groeiplaats uitgebreid moest worden. We monitoren deze *Catalpa* al enkele jaren en zagen dat de boom steeds verder aan het doorzakken was. We hebben in eerste instantie met een trekproef gemeten hoe het met de stabiliteit van de boom gesteld was. Toen kwamen we erachter dat de stabiliteit inderdaad sterk verminderd was, iets dat vaker te zien is bij *Catalpa*'s die op leeftijd zijn.' De *Catalpa* in Heerlen wordt geschat op 90 tot 100 jaar oud.

Creatieve oplossing

Om de verzakking van de boom tegen te gaan, zou het volume van de *Catalpa* teruggebracht kunnen worden. Het zou het echter onzeker zijn of de monumentale boom die aanpassing wel zou overleven. Daarom werd er gekozen voor een andere optie: het plaatsen van een boomstut. Die oplossing werd echter niet direct met gejuich ontvangen, geeft Kuppen toe. 'Toen ik André Geerits van de gemeente Heerlen op de hoogte bracht van dit idee, vond hij de boomstut eruitzien als een aftandse rollator.' De gemeente kwam dan ook met een creatieve oplossing: ze wilden de boomstut de vorm geven van de letter 'H' van Heerlen. Aan Kuppen de taak om te kijken of die vorm ook realistisch was. Kuppen: 'De belangrijkste vraag

De geplaatste boomstut was onderdeel van een groter plan van de gemeente Heerlen om het plein bij het raadhuis, gelegen aan de Geleenstraat, te vernieuwen. 'Voorheen had het plein een gesloten karakter en lag het van gevel tot gevel vol met stenen. Hier wilden we graag een verandering in brengen', aldus André Geerits, landschapsarchitect van de gemeente Heerlen. 'Het plein ligt aan de publieksingang van het raadhuis, waar dagelijks mensen langskomen voor burger- en publiekszaken. We vonden het daarom belangrijk om er een aangename verblijfsruimte van te maken.'

Dat heeft de gemeente uiteindelijk op verschillende manieren gedaan. Enerzijds door het plaatsen van de boomstut, die nu ook dienstdoet als schom-

De oude situatie op het plein...

hierbij was of de aangepaste vorm ook voldoende stabiliteit zou geven aan de boom. Het is allemaal leuk en aardig om de stut een andere vorm te geven, maar de functionaliteit staat natuurlijk voorop. Na onderzoek in het veld hebben we geconcludeerd dat de nieuwe vorm inderdaad voldoende ondersteunend was. Zo hebben we voor een creatieve oplossing kunnen zorgen.' Kuppen is dan ook erg tevreden over het resultaat. 'Het is bijzonder dat een lelijke maatregel, want

dat is een boomstut eigenlijk, is veranderd in een echte toevoeging voor de openbare ruimte.'

Nadat het advies helemaal op orde was, werd Kuppen Boomverzorging ingeschakeld voor de realisatie van dit project. Namens dit bedrijf was Twan Verhoeven betrokken bij het project in Heerlen. Verhoeven: 'Wij bedienen een groot deel van Limburg en hebben in het verleden al vaker boomstutten geplaatst, dus zo kwamen ze bij ons

uit. Voor de realisatie hebben we samengewerkt met Geurts Techniek Mill. De uitdaging bij het plaatsen van deze boomstut was de fundering. Je ziet in de praktijk vaak dat boomstutten verkeerd geplaatst worden. De constructies zijn dan te licht of zakken weg in de grond, waardoor de boom alsnog gaat verhangen. Om dit te voorkomen, hebben we betonnen platen aangebracht onder de stut. In die betonnen plaat hebben we vervolgens gaten gemaakt, zodat de mogelijkheid

André Geerits

Henry Kuppen

Twan Verhoeven

...en het plein na de 'metamorfose'

ontstond om klimplanten langs de stut omhoog te laten lopen.'

Leuke uitdaging

Omdat de stut op enige afstand van de stam werd geplaatst, zat de betonnen plaat de groei van de boom verder niet in de weg. Het hele proces is sowieso zorgvuldig uitgevoerd, vertelt Verhoeven. 'Bij een dergelijk project probeer je de schade aan het wortelstelsel natuurlijk zo veel mogelijk te

beperken. Het is volgens mij dan ook een voordeel dat de realisatie in dit geval door boomverzorgers werd uitgevoerd.'

'Het idee om van de stut een schommel te maken, ontstond tijdens het ontwerp. Dat konden we bij de productie van de stut meteen meenemen,' aldus Verhoeven. De schommel zorgde wel voor nieuwe beren op de weg, geeft hij toe. 'Bij het plaatsen van de schommel kwamen er ineens allerlei randvoorwaarden om de hoek kijken, omdat het ontwerp dan als speeltoestel gezien wordt. In het uiteindelijke ontwerp hoefde de stut echter niet als speeltoestel gekwalificeerd te worden.' Kuppen Boomverzorging was verder verantwoordelijk voor het vergroten van de boomspiegel en het aanleggen van een mulchlaag. Verhoeven toont zich enthousiast over zijn betrokkenheid in Heerlen: 'Het project was voor ons een leuke uitdaging. We hebben extra meegedacht bij de uitvoering en er moest vaak snel gehandeld worden. Des te groter is de voldoening dat het uiteindelijk allemaal zo goed heeft uitgepakt.'

Alle partijen tevreden

Naast Terra Nostra en Kuppen Boomverzorging waren er nog verschillende andere bedrijven bij het project betrokken. Zo heeft Streetlife alle

banken, bakken en boomroosters geproduceerd en geleverd en heeft Krinkels BV Heerlen alle elementen geplaatst. De samenwerking tussen al deze verschillende bedrijven maakte het des te specialer dat het project in een korte tijd is gerealiseerd, aldus Geerits. 'Tussen het ontwerp en de uiteindelijke oplevering, afgelopen december, zaten zo'n drie tot vier maanden. Een korte tijd. De samenwerking vond ik dan ook erg goed. Volgens mij is dit project naar ieders tevredenheid verlopen.'

'Het idee om van de stut een schommel te maken, ontstond tijdens het ontwerp

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6717

RootBarrier B.V. verkoopt diverse gietranden van zowel **HDPE 2mm** als **LDPE 3mm**

LDPE 3mm groen

HDPE 2mm groen

HDPE 2mm zwart

Scherpe prijzen | Hoogste kwaliteit | Breed assortiment | Korte levertijden | Deskundig advies

Bij het plaatsen van bomen moet er rekening gehouden worden met de watertoevoer. Een droge grond en een gebrek aan water kan leiden tot groeiproblemen bij jonge bomen. Een gietrand is hiervoor dé oplossing. Voor gietranden tegen **scherpe prijzen** bent u bij RootBarrier B.V. aan het juiste adres. RootBarrier B.V. is gespecialiseerd in duurzame oplossingen voor de professionele groenvoorziening.

RootBarrier BV

RootBarrier B.V. levert zowel HDPE als LDPE gietranden. Mede dankzij ons brede assortiment zijn wij in staat om onze gietranden tegen de scherpst mogelijke prijzen aan te bieden. Geïnteresseerd? Neem dan vrijblijvend contact met ons op via onderstaande gegevens!

RootBarrier B.V. | T 0 320 215 805 | sales@rootbarrier.nl | www.rootbarrier.nl | Nikkelstraat 5, 8211 AJ Lelystad

**Maak u gereed voor het
eikenprocessierups seizoen,
KWH is er klaar voor!**

Canon Sprayer Phantom 270

*Enkele kenmerken:
Speciaal ontwikkeld voor het bestrijden
van plagen in hoge bomen en parasitaire plagen
zoals muggen en sprinkhanen.*

*Effectieve lagedruk techniek en gepatenteerde
KWH spuitkoppen om electrostatisch te spuiten*

*Uniek concept spuitkanon met 270 graden.
Bestrijding in boomtoppen of direct naast
de machine in een sloot, alles is mogelijk.*

*Luchtsnelheden over 200 km/h. Meer rendement
en stuwkracht met enkel 22 pk vermogengebruik.*

*Spuitafstanden van 20 tot 30 meter kunnen
behaald worden.*

**Vraag nu
vrijblijvend
een offerte.**

**Bestel nu voor een
tijdige levering in 2017**

**De beste oplossing
voor uw gewas**

• Fruitteelt • Bometeelt • Wijnbouw • Biologische teelt

Bezoek onze nieuwe website www.kwhholland.nl

KWH **holland**

agricultural crop protection specialists since 1946

+31 (0)344-661248 info@kwhholland.nl

Het knippen van de heg was tot voor kort voor velen een vermoeiende bezigheid. De schadelijke uitlaatgassen van een benzinemachine in combinatie met het lawaai zorgden ervoor dat de hele buurt kon meegenieten van een goede snoeipartij van heg of ander groen. Sinds mei heeft Stihl een nieuwe accumachine op de markt die hetzelfde werk geruisloos doet – zonder uitstoot. 'Een revolutie', zegt Paul van der Poel.

Auteur: Guus van Rijswijk

Nieuwe accumachine maakt krachtig en geruisloos snoeien mogelijk

Duurzaam tuinieren: het klinkt mooi, maar het moet natuurlijk wel leuk blijven. Groenvoorzieners hebben met name voor het grove werk al gauw een voorkeur voor de ouderwetse benzine-machine. Zodra deze begint te ronken, is de gebruiker immers verzekerd van krachtige degelijkheid. Volgens Paul van der Poel kan deze denkwijze vanaf nu op de helling: 'De nieuwe accumachines van Stihl, zoals de HSA 94, kunnen zich wat kracht betreft moeiteloos meten met de sterkste machine op benzine. Het apparaat biedt revolutionaire voordelen. Het geeft minder lawaai, nul procent uitstoot en daarnaast heb je als tuinier of hovenier ook nog eens minder last van trillingen én ben je weinig tijd kwijt met onderhoud.'

Van buxus tot beukenhaag

Tot nog toe leverden gebruikers bij een accumachine altijd wel enige efficiency in, vertelt Van der Poel. 'Met een lichtere machine kon je minder doen op een dag. Met een accumachine kun je nu evenveel werk verzetten als met een machine op brandstof. Je kunt er op een grootschalige manier professioneel mee werken. Vroeger zette je een accumachine dikwijls enkel in voor het lichtere

werk, om "erbij" te gebruiken. Voor het wat grovere werk pakte je dan toch de benzinevariant. Deze nieuwe accumachine is inzetbaar voor alle soorten heggen: van buxus tot beukenhaag. Hij is net zo sterk als de benzinemachine, waardoor je er moeiteloos de lastigste heg mee kunt knippen.' Het zal volgens Paul van der Poel niet lang meer duren voordat deze machine de benzinevariant vervangt. 'De markt schreeuwt erom deze zo snel mogelijk te leveren; er is heel veel vraag naar. Tuiniers willen er zo snel mogelijk mee aan de slag.' Van der Poel heeft een enorme voorraad aangelegd, vertelt hij. 'We kunnen vanaf nu direct uit voorraad leveren.'

Krachtig zonder geronk

Een ander voordeel is dat de messenset van de heggenschaar uitwisselbaar is met de messen van de machine die gebruikers al hebben liggen. 'De voorraad messen die mensen al hebben, kunnen ze blijven gebruiken op deze machine. Ze hebben er met deze machine meteen een reserveset messen bij.' Gebruikers die de machine in de testfase beoordeelden, bleken tevreden: 'De algemene teneur was dat de machine licht is,

maar toch krachtig, prettig in de hand ligt, niet trilt en weinig geluid en uitstoot geeft. Je hoeft dus geen gehoorbescherming te gebruiken en krijgt geen last van benauwdheid door alle uitlaatgassen die in de heg blijven hangen. Het apparaat is dus erg handig in gebruik in woonwijken, kantoorruimten, bij ziekenhuizen en campings.' Voor veel gebruikers is het bovenal prettig om zonder ronkende benzineschaar in alle stilte de eigen tuin op orde te krijgen. 'Kortom, het knippen gaat even snel en krachtig, de buren kunnen rustig slapen en als tuinier kun je tijdens het maaien de vogeltjes bijna horen fluiten.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6718

Veelzijdige Wellink Caesar Multitoolkraan nagenoeg overal inzetbaar

Van Lokven uit Vinkel heeft drie mobiele Wellink Caesar-kranen en speciaal voor hun bedrijf gebouwde aanhangwagens. Eigenaar Johnny van Lokven is enthousiast over de vele mogelijkheden. 'Zo kunnen we ons door de mechanische wielaandrijving zeer snel verplaatsen van het ene karwei naar het andere. Met de aangekoppelde aanhangers vervoeren we tijdens dezelfde rit zware lasten. En dat alles op een zeer milieuvriendelijke manier.'

Auteur: Sylvia de Witt

DE BESTE CHEMIEVRIJE OPLOSSING VOOR ONKRUIDBESTRIJDING

Heatweed is, met meer dan 35 jaar ervaring in onkruidbestrijding, een innovatief, op kennis gebaseerd bedrijf. De op heet water gebaseerde Heatweed®-Methode is goed gedocumenteerd, beproefd en veilig. De geavanceerde temperatuur regeling stelt het uitstekende resultaat op het onkruid veilig, met minimale inspanning en de laagste kosten per meter van behandeld oppervlakte.

B-270@demopark 2017

Turbinestraat 16A, Veenendaal | +31 (0)318 469799
mail@heatweed.com | HEATWEED.COM

 HEATWEED
TECHNOLOGIES
THE WEED CONTROL COMPANY

Het al vele jaren in Vinkel gevestigde bedrijf Van Lokven Groen Grond & Infra wordt veelvuldig ingeschakeld door gemeenten, aannemers, hoveniers en particulieren. Bij zeer veel werkzaamheden wordt gebruikgemaakt van de oranje Caesar-multitoolkranen die het bedrijf bezit. Qua uiterlijk wijkt de machine niet echt af van zijn soortgenoten in de markt, zeker voor de leek. 'Maar als je kritisch gaat kijken, constateer je echt wel belangrijke verschillen', vertelt Johnny van Lokven. 'We doelen dan op de mechanische wiel-aandrijving, de grote bandenmaat en de dubbele cilinders op de lepelsteel.'

Koppelen en schakelen alsof je met een zware tractor rijdt

'Voor de normale veldwerkzaamheden wordt gebruikgemaakt van de standaard gemonteerde hydraulische wielaandrijving. Voor het echt zware werk en op de openbare weg schakelen we meteen over op de eveneens standaard gemonteerde mechanische wielaandrijving. Hier zit het grote voordeel', zegt Van Lokven. 'Er is geen andere mobiele kraan dan de Caesar met deze mogelijkheid. Gewoon koppelen en schakelen alsof je met een zware tractor rijdt. En in feite doen

we dat ook.' De ontwikkeling van de machine is gebaseerd op een combinatie uit de jaren 60: een tractor met opgebouwde kraan, waarbij de tractor gewoon kan blijven trekken. Dat is bij de Caesar ook het geval. 'Zo spannen we bijvoorbeeld de bomenwagen achter de kraan, we gaan bomen rooien en komen met 15 ton groenafval terug. Het volgende moment koppelen we een gronddumper aan, geladen met 15 m3 teelaarde, die we tien kilometer verderop gaan verwerken.'

Lagedrukbanden

De 17 tons Caesar-machines van Van Lokven BV zijn ook weer standaard uitgerust met speciale lagedrukbanden. 'Dit om de bodem te beschermen, want er gaat een zware grond dumper achter. We willen veel hefvermogen als we bomen rooien en ook nog met hoge snelheid comfortabel rijden. Dat is voor ons een normale bezigheid. Door de combinatie van een zware aandrijving, waarbij het volledige motorvermogen kan worden benut, de grote banden (minder rolweerstand) en de lage bodemdruk (minder insporing), kunnen we altijd langer doorwerken dan onze collega's. En dat is ook een stuk meerwaarde', glundert Van Lokven. 'Ook is het fijn dat de machines zijn voorzien van

een compressor, waardoor we de bandenspanning zo nodig snel kunnen aanpassen tijdens het werk.'

Lage CO2-uitstoot

Met zijn Caesars beschikt Van Lokven over zeer milieuvriendelijke machines. Het gemiddelde brandstofgebruik per uur ligt zo extreem laag, dat geen enkele soortgenoot dit kan evenaren. Daarnaast levert het combineren van transporten een flinke brandstofbesparing op. 'Zoals de combinatie van slootmaaaien en tegelijk laden, of bermen verlagen of verhogen en meteen afvoeren. Overal een trekker of vrachtauto minder, dat betekent hoe dan ook veel minder brandstof. Ook van belang is de lage bodemdruk. Het is in ons werk belangrijk om het bodemleven zo veel mogelijk met rust te laten. De rijshade is niet alleen de insporing; de structuurschade is vaak veel groter en niet zo goed te herstellen. We spreken dan over milieuschade. Hetzelfde geldt voor geluidsschade voor flora en fauna. De machines kunnen met lage motortoeren – en daardoor een lage geluids-productie – toch nog goed presteren. De Caesar is dus met recht milieuvriendelijk te noemen.'

DE HUSQVARNA ACCU VOORDELEN

**NIEUWSGIERIG?
VRAAG VANDAAG NOG
EEN ACCU DEMO AAN BIJ
UW HUSQVARNA DEALER!**

www.husqvarna.com/nl

ÉÉN ACCU

Een accu voor alle machines,
efficiënt en eenvoudig in gebruik.

KOSTENBESPAREND

De hogere aanschafprijs van een
accumachine is snel terugverdiend
omdat u geen benzine meer hoeft te
kopen. Op de lange termijn
bespaart u dus veel geld.

GEEN DAMPEN, MINDER LAWAAI

Voor stiller en aangenermer werken.
Op elk moment van de dag.

Hulpstukken

De Caesar-kranen zijn volgens Van Lokven allang geen gewone machines meer, maar multitool-machines, specifiek voor de groene sector.

‘Daarmee bedoel ik de hulpstukken, die verder gaan dan een smalle of brede graafbak. Natuurlijk kunnen wij ook sleuven en gaten graven en die weer dichtmaken, maar daarvan zijn er bosjes’, vertelt Van Lokven lachend. ‘Onze Caesars moet je vergelijken met een moderne trekker. Daar is ook altijd iets aan gekoppeld. Dat is bij ons ook het geval en daarin onderscheiden wij ons. Soms hebben we een aanhanger vol hulpstukken, zodat we de klus altijd kunnen klaren. Dan moet je denken aan bomengrijpers en knippers, snoei-apparaten of een speciale stobbeschaar. En altijd een aanhanger in de vorm van een bomenwagen of gronddumper, of zelfs een zeer speciale perswagen die zich kan verbreden tot wel zes meter. Heel makkelijk bij het uitmaaien van watergangen, als het maaisel meteen geladen moet worden. Als het karwei geklaard is, rijdt de machine met geladen aanhanger naar de loslocatie en kan de aanhanger zelfstandig gelost worden, hetzij met de gripper, of normaal achterover kiepend.’

Je kunt er iedere wagen achter hangen

In principe is elke aanhanger aan te koppelen, mits deze is aangepast. Het aanpassen houdt in dat de juiste aansluitingen aanwezig zijn voor de

‘Het hefvermogen is in ons werk van groot belang’

besturing, beremming, verlichting en voor de kip-installatie. ‘Voor boomstammen gebruiken we een andere aanhanger dan wanneer we bijvoorbeeld bladafval gaan verzamelen en afvoeren. Bij het aanvullen van bermen hebben we er een grond-dumper aan hangen met 15 m3 grond. Hoewel wij het gewoon vinden om met totaalgewichten van ruim 40 ton te rijden, vinden we het toch nog steeds uniek.’

Groot hefvermogen

Een extra voordeel is het bovengemiddelde hefvermogen van de Caesar-kranen. Daarvoor zijn de dubbele hydraulische cilinders op de lepelsteel verantwoordelijk. ‘Het hefvermogen is in ons werk

van groot belang. Bij het bomen rooien laten we het liefst zo min mogelijk vallen; we houden meer van weggleggen.’

Bij het wegnippen van stobben wordt een stobbeschaar van 1800 kg gebruikt en de bomenknipper weegt 1200 kg. Dit zijn gewichten waarbij de meeste graafmachines al aan hun limiet zitten, maar niet de Caesar. En dit altijd zonder stempels, want die kunnen weer bodemschade veroorzaken. ‘Als je wilt snoeien met een giek lengte van tien meter, heb je hefvermogen nodig. En al rijdende kun je gewoon niet stempelen’, verduidelijkt Van Lokven. ‘Maar met deze unieke Caesars lukt dat wel.’

Hij noemt nóg een voordeel: ‘Door die dubbele cilinders kunnen we ook van de machine af laden, een soort shovelen, om zo maar te zeggen. Zo hou je altijd een schone omgeving rond de machine en het werkt sneller.’

Onderscheiding

De Caesar-machines kwamen in handen van Van Lokven na de bedrijfsovername van Van der Veeken uit het naburige Rosmalen op 1 maart 2013. Van der Veeken had al meer dan veertig jaar zeer goede ervaringen met het merk Caesar en het bedrijf wist zich altijd zichtbaar en onzichtbaar te onderscheiden, zowel met zijn machines als met zijn activiteiten. De gedachtegang van de fabrikant sloot 45 jaar geleden naadloos aan bij die van Van der Veeken: een machine bouwen in het belang van de natuur, vooral de bodem en de flora en fauna. Daarnaast moest het brandstofverbruik zo laag mogelijk zijn. De ontwerpers waren zelf akkerbouwers en wisten waar de winst of juist het verlies zat. ‘Ze hebben er in die tijd een concept neergezet dat tot op de dag van vandaag door niemand is verbeterd. Aan datzelfde concept hing een

prijskaartje dat met kop en schouders boven de concurrentie uit stak. Als een dergelijke machine wordt gepresenteerd en er staan vijftientwintig mensen bij, dan roepen er drieëntwintig dat hij veel te duur is. Twee mensen lopen dan echter weg met een folder en kopen de machine. Een daarvan was Van der Veeken. Hun eerste machine stond te pronken op de beurs in Zuidlaren – ver genoeg verwijderd van Rosmalen,

want Van der Veeken wilde voorlopig geen concurrentie. Later kwam hij erachter dat er voor iets wat zich onderscheidt geen concurrentie bestaat.’

Elk nadeel heeft zijn voordeel

Dat geldt niet alleen voor Johan Cruijff, maar evenzogoed voor een Caesar-gebruiker, vindt Van Lokven. ‘Voor een kraan die zich weet te onderscheiden, bestaat geen concurrentie. Dat hebben we als een voordeel ervaren. De hoge aanschafprijs weerhoudt collega's ervan om ook een dergelijke machine aan te schaffen. Zij zullen mij eerder inschakelen; dat is mijn ervaring. Je moet je wel continu blijven bewijzen waarom je altijd een hoger tarief hanteert. Dat moet je goed kunnen onderbouwen, en dat kan voor sommigen weer een nadeel zijn. Wij hebben dat echter altijd gezien als een voordeel, omdat je daarmee vaak de kans krijgt om een gesprek aan te gaan. In dat gesprek moet je aantonen dat de klant duurzaam investeert als jij het werk uitvoert. Kortom: je doet hetzelfde als je Caesar: hij komt, hij kijkt en hij overwint.’

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6719

BOOMROOIERIJ

Van Weert Rondhout B.V.

Stop met googlen U heeft ons al gevonden!

- Bomen / beplantingen rooien
- Bomen snoeien
- Verhuur verreiker met zaagkop
- Stobben frezen
- Klepelen takhout / begroeiing
- Transport groenafval en gras
- Groenrecycling
- In- en verkoop stamhout

Heideweg 3, 5472 LC Loosbroek

Telefoon +31(0)413 - 22 41 00 • info@vanweerttrondhout.nl

www.vanweerttrondhout.nl

De partijdemocratie staat bij mij in
hoog in het vaandel, **mits de
vergaderingen onder grote
eiken plaatsvinden**

Ik ben boos. Ik wilde de Partij voor Bomen (PvB) oprichten, maar had geen € 12.000, kon niet in ieder kiesdistrict genoeg mensen vinden die wilden tekenen en was te laat voor de aanmelding.

Het partijprogramma en de statuten waren al maanden gereed. Niet dat dit veel voorstelde. Het was niet meer dan wat er op een A4'tje past. Een tipje van de sluis: iedereen mag voor niets lid worden, op voorwaarde dat hij of zij een boom plant. De partijdemocratie staat bij mij in hoog in het vaandel, mits de vergaderingen onder grote eiken plaatsvinden. Bij de geboorte of naturalisatie van een nieuwe Nederlander planten wij natuurlijk een nieuwe boom. Rijbewijs? Eerst een boom planten. Medewerkers in het groen? Twee schalen erbij. Dienstplicht? Een halfjaar in het groen werken. Alles conform de grondwet.

Bij de aanmelding aan het loket werd me gevraagd of ik wel goed snik was

Bij de aanmelding aan het loket werd me gevraagd of ik wel goed snik was. 'Er is toch nooit genoeg grond om al die bomen te planten?' Daar hadden ze wel een goed punt. Achter mij stond een aantal partijbonzen die hun kieslijsten inleverden. Ik vroeg hoe zij dat nou flikten. Een grijnzende *middle-ager* in grijs kostuum zei: 'Wie zegt dat je bomen in de grond moet planten? Je kunt ze toch ook op het dak zetten?' Natuurlijk, dat is het, dacht ik, zo simpel! Na het

vragen van zijn handtekening bedankte ik de man voor zijn tip en wilde ik me weer wenden tot de medewerker achter het loket. De licht getinte man had het loket net gesloten en toen was het te laat. Ik was kwaad, zeg.

Daarna heb ik mij beklaagd bij een blonde schoonmaker met een op Russisch gelijkend accent die toevallig voorbijkwam. De man brabbelde wat terug in slecht te verstaan Nederlands: 'Misschien *jetzt* te laat, maar zeker op tijd voor over vier *Jahre*.' Deze Cruyffiaanse spreuk stelde mij enigszins gerust en ik ging op mijn fiets naar huis.

Die avond keek ik naar een verkiezingsdebat op tv. Het ging er hard aan toe. Na een uur soebatten kwam de winnaar van het debat uit de bus. De lachende winnaar vertelde dat iedereen erop vooruit zou gaan als hij de verkiezingen zou winnen. 'Wat vooruit?' briepte ik naar de tv, alsof de debater mij zou kunnen verstaan. 'Wordt de lucht daar schoner van?'

En daarom ben ik boos.

Groet,
Chris Winter

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6720

Bomen behouden en herplanten dankzij de Bomenmakelaar

Initiatiefnemer Arjan Zoontjens: 'Iedereen wordt hier toch blij van?'

Drie jonge ondernemers sloegen de handen ineen en richtten het platform de Bomenmakelaar op. Het is een online platform dat bemiddelt tussen overheid en marktpartijen om gezonde bomen te kunnen behouden. De focus ligt hierbij op duurzaam ondernemen in een circulaire economie. 'En daarbij willen wij dat honderd procent van de aangeboden bomen ook daadwerkelijk verplantbaar is', zeggen de initiatiefnemers.

Auteur: Sylvia de Witt

Vaak wordt alles in een bestaand gebied met de grond gelijk gemaakt voor nieuwe projectontwikkelingen. En daar horen helaas ook volwassen, gezonde bomen bij. Eeuwig zonde, natuurlijk. Ze worden gewoon gekapt, terwijl ze op een andere locatie misschien prima een nieuw leven zouden kunnen krijgen. Deze manier van denken is misschien nog wat onorthodox, maar zijn niet heel veel positieve dingen begonnen met een out of the box-idee?

Mensen met elkaar verbinden

Zo'n half jaar geleden nam Arjan Zoontjens contact op met twee ondernemers die hij al kende van voorgaande projecten. Konden ze niet iets moois opzetten met elkaar? Een concept waardoor gezonde bomen geen vroegtijdige dood tegemoet hoeven te gaan door kap? Deze twee ondernemers – Roy Wouters, mede-eigenaar van Burobol in Den Bosch, een landschapsarchitect, en Jasper Putter, eigenaar van Realiz Infra – hadden hier wel oren naar.

'Je ziet in gemeenten nog vaak dat bomen moeten

wijken voor iets anders, omdat er geen contacten zijn', vertelt Zoontjens. 'Waardoor zou je kap kunnen voorkomen, vroegen wij ons af. Alleen een platform creëren waar mensen uit eigen beweging iets op zetten, is niet genoeg. Zoiets moet je dynamisch maken, interactief, zodat mensen met elkaar verbonden worden. Want pas dan ontstaan er dingen.'

Bewust kiezen voor hergebruik

Dit willen verbinden van mensen mondde uit in de totstandkoming van de Bomenmakelaar, een

online platform waarop volwassen bomen worden aangeboden. Dit zijn bomen die weg moeten van hun huidige locatie, omdat ze in de weg staan. Putter: 'Er volgt een kapaanvraag en er ontstaat vaak veel weerstand van belanghebbenden die de boom willen behouden.' Aan de andere kant zijn er gemeenten en projectontwikkelaars die volwassen bomen willen planten. Die kunnen dan geschikte bomen uit het aanbod selecteren. Putter: 'Doordat het zoek- en afzetgebied heel Nederland kan beslaan, is de kans op een match veel groter.' Op deze manier blijven bomen behouden en is het voor opdrachtgevers eenvoudig en voordelig om bomen met een forsere maat aan te planten. Zoontjens: 'Als een boom ergens niet meer behouden kan blijven, wordt het tijd om mensen te gaan verbinden. Door de Bomenmakelaar hebben gemeentes die ergens bomen willen planten, de keuze uit mooie, grote bomen en kiezen ze bewust voor hergebruik. Voor de koper is op de site een voorziening getroffen, waar partijen gekozen kunnen worden die bomen kunnen taxeren, beoordelen op vitaliteit, uitgraven, transporteren en verplanten.'

Transitie in denken

Het behouden, uitwisselen en verplanten van gezonde bomen draagt volgens Roy Wouters van Burobol ook bij aan een circulair beleid. 'En dat is toch waar we uiteindelijk met z'n allen naartoe willen. Het past prima binnen ontwikkelingen als cradle-to-cradle en Green Deal. Doordat ons platform gekoppeld wordt aan bedrijven, wordt een circulaire economie in gang gezet.' Zoontjens: 'Wij zien elke dag weer dat bomen omgezaagd worden, omdat een buurgemeente bijvoorbeeld niet weet dat er ergens in de regio een boom beschikbaar komt. Er dient een transitie in het denken plaats te vinden. Men moet anders gaan denken om regionaal niet alleen stenen en grond te hergebruiken, maar ook bomen.' De circulaire economie is één van de aanjagers van het platform. Wouters: 'Overheden worden steeds meer gestimuleerd om circulair in te kopen. Daar past dit platform natuurlijk perfect bij. Uiteindelijk verbindt het platform ook partijen. Als iemand ergens een goede boom ziet en op zoek is naar partijen om deze te beoordelen of verplanten, kan hij die via de Bomenmakelaar vinden.'

Een boom is zo veel meer dan een stuk hout

Maar hoe bemiddel je nou in bomen? Wat is nu de waarde van een boom? De economische waarde wordt berekend aan de hand van de methode van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (NVTB). Die heeft een rekenmodel waar-

mee de vervangingswaarde kan worden berekend. Los van de economische waarde zijn er ook maatschappelijke waarden aan een boom toe te kennen. Een boom is zo veel meer dan een stuk hout met blad. Bomen geven onder meer verkoeling, reguleren hemelwater, bieden schuilplaatsen voor vogels, vangen vervuilende stoffen op, geven rust en verhogen de waarde van een huis. Wouters: 'De meetmethode die we hierbij voor ogen hebben, is i-Tree. Met dit softwarepakket worden de verdiensten van bomen in euro's uitgedrukt. Ook geeft i-Tree boombeheerders en beleidsmakers de mogelijkheid om in harde valuta over bomen te communiceren. De voordelen van bomen moeten met cijfers hard worden gemaakt; anders sneuvelen bomen altijd omwille van planning en kosten.'

Verbinden

'De naam "Bomenmakelaar" zegt precies waar we voor staan. Het is onze ideologie', vervolgt Wouters. 'Wij drieën zien vanuit onze verschillende werkvelden wat er allemaal met gezonde, volwassen bomen gebeurt en hebben nu onze kennis en krachten gebundeld. Anders zou zo iets als de Bomenmakelaar niet tot stand kunnen komen. Deze naam moet bij mensen blijven hangen: dát is het platform, daar vindt alle bemiddeling en verbinding tussen mensen plaats.'

De initiatiefnemers zijn erachter gekomen dat ze niet alleen hun gezamenlijke kracht moeten gebruiken, maar ook die van de hele markt. Dit is iets wat je met de hele maatschappij moet doen; anders komt het niet van de grond. 'Er zullen bedrijven nodig zijn die deze bomen gaan verplanten', zegt Zoontjens. 'Iedereen plukt daar de vruchten van. Ook de bewoners van nieuwbouwwijken die, nog voordat hun huis gebouwd wordt, al een mooi plaatje krijgen voorgeschoteld met volgroeide bomen, terwijl het pas na twintig jaar zover is. Het zou pas écht mooi zijn als er al direct volwassen bomen geplant zouden worden. Uiteindelijk wordt iedereen hier blij van.'

Factor tijd

Bij het verplanten van bomen is de factor tijd van groot belang, benadrukt Wouters. 'Dit proberen we bij mensen tussen de oren te krijgen. Als er ergens grootschalige plannen ontstaan, duurt het altijd nog jaren voordat ze uiteindelijk gerealiseerd worden. Men moet zich er dan van bewust zijn dat er op die locatie misschien bomen staan waarvan al duidelijk is dat die daar niet behouden kunnen blijven. Op dat moment kan de plannenmakers al worden verteld dat die bomen op ons platform kunnen worden geplaatst. Tijdens de realisatie

kunnen geïnteresseerden op dit platform kijken en daar bepaalde bomen kiezen.'

Het platform geldt in principe voor bomen in heel Nederland. In de praktijk zal het echter niet gauw gebeuren dat een boom van Delfzijl naar Vlissingen verhuist, dus het zal vooral gaan om regionale samenwerking door buurgemeenten. Zoontjens: 'Maar ach, als die boom eenmaal ingebonden en verpakt op de vrachtwagen ligt, maakt het misschien niet meer uit of je er nu één uur mee rijdt of twee uur.'

Bewustzijn

Het drietal richt zich met de Bomenmakelaar vooral op overheden en projectontwikkelaars. Maar mocht er een particulier zijn die bijvoorbeeld iets met een landgoed wil, dan kan die ook gebruikmaken van dit platform.

Wouters: 'Maar vooral bij degenen die het mandaat hebben bij grootschalige projecten moet het bewustzijn komen dat niet zomaar de zaag in een boom gaat, maar dat een boom zijn leven elders kan voortzetten. Dáár zijn de grote klappers te halen. En dat een gemeente vervolgens via de Bomenmakelaar ook andere volwassen bomen kan plaatsen, die terug kunnen komen in een plan. Dan heb je als gemeente ook een heel ander verhaal naar de bevolking toe.'

Breed draagvlak creëren

Om een breed draagvlak te creëren, willen ze er mensen bij betrekken van de branchevereniging VHG, de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en de NVTL (Nederlandse Vereniging voor Tuin- en landschapsarchitectuur). Wouters: 'Wij zoeken naar mogelijkheden om de wortels van de Bomenmakelaar zo goed mogelijk te verankeren in de branche. Het wordt een bemiddelaar tussen overheid en marktpartijen. En doordat dit platform gekoppeld wordt aan bedrijven, treedt er ook een economische rondgang in werking. Alles met het doel om gezonde bomen te behouden. Wie kan hier nu tegen zijn?'

Kwaliteit van het verplanten blijft gewaarborgd

Hoe gaat het in zijn werk? Een potentiële afnemer kiest een boom op de site. Hij kan meteen ook uit een aantal aannemers kiezen die de boom kunnen verplanten en kan daarvoor een prijs opvragen. Zoontjens: 'Wij willen dat honderd procent van de aangeboden bomen daadwerkelijk verplantbaar is. Dat moet in een voorstadium al worden vastgesteld. Wij bieden inzicht in de ervaringen met betrokken partijen, door de afnemer te vragen een boordeling in te vullen van het hele proces, van A tot Z. Wij kijken af en toe mee of alles verloopt

Boomrooierij Weijtmans

Wij werken veilig en verantwoord

Kinderen planten bomen aan bij boomfeestdag Tilburg

Geen storkkosten, maar opbrengst houtsnippers

Bomen rooien

Bomen snoeien

Stobben frezen / rooien

Afvoer van snoeihout,
blad en schoffelvuil

In- en verkoop van hout

In-/verkoop van
houtsnippers

Vooroplopend en vooruitstrevend

Boomrooierij Weijtmans is specialist in het rooien, snoeien en onderhouden van bomen. Vandaag de dag telt ons bedrijf ruim 30 vaste medewerkers, goed opgeleide boomrooiers, ervaren chauffeurs en machinisten, 9 gecertificeerde tree workers en 3 tree technicians.

Uniek zijn onze telescoopkranen met 42 meter mast: hiermee kunnen we elk karwei veilig uitvoeren zonder schade aan te richten.

Wij kopen stamhout en houtsnippers graag in en verzorgen een verantwoorde afvoer van snoeiafval. Boomrooierij Weijtmans ontzorgt opdrachtgevers door overname van compleet beheer van gebieden, zie www.tilburgsbos.nl

Boomrooierij Weijtmans verbreedt haar werkzaamheden door boomfeestdagen te organiseren. Hierbij worden kinderen van basisscholen begeleid in het aanplanten van bomen om zo hun eigen groene toekomst te creëren.

Eén van onze unieke telescoopkranen in actie

Kreitenmolenstraat 175
5071 BD Udenhout

Tel. 013-511 14 83
Fax 013-511 43 73

algemeen@weijtmans.nl
www.boomrooierijweijtmans.nl

volgens onze inzichten. We proberen betrokken te blijven, want de successen willen we op deze site delen. Er komt ook aandacht voor succesvol verplante bomen. Op foto's zie je waar de boom eerst stond, wie hem heeft verplant. Wie zijn werk goed heeft gedaan, krijgt dus niet alleen een goede review, maar wordt ook nog eens benoemd in de succesvolle projecten. Ook de gemeentes die in staat zijn hun organisatie zo uit te lijnen dat ze dit voor elkaar krijgen, kunnen zich op deze manier profileren. Wij willen een positieve stimulatie en dit ook uitdragen. We willen dat iedereen die er belang bij heeft, een platform krijgt om een positieve bijdrage te leveren aan het behoud van gezonde bomen.' Putter: 'Wij hebben er vertrouwen in dat dit allemaal gaat lukken. De Bomenmakelaar wordt een succes!'

Ook gemeentes zijn enthousiast!

Bergen op Zoom:

'Momenteel is er een grootschalig project in Gageldonk West, waar we bekijken of we al een aantal bomen kunnen aanbieden via de Bomenmakelaar', vertelt Ron Becking, groenontwerper bij de afdeling Realisatie en Beheer van de gemeente Bergen op Zoom. 'Ieder jaar zijn er wel projecten waarbij bomen punt van discussie zijn. Het is altijd een overweging waard om te kijken of een boom verplantbaar is. En met een stichting als de Bomenmakelaar zijn er meer mogelijkheden om bomen een goede, nieuwe plaats te geven in de regio. Anderzijds zijn er ook weer projecten in onze stad waar juist grotere bomen nodig zijn om het geheel wat aan te kleden. Dan is het altijd even zoeken om geschikte exemplaren te vinden.'

Arjan Zoontjens

Door het initiatief van de Bomenmakelaar ontstond het idee om in de toekomst bomen een tijdelijke plantplaats te geven. Als er geen totale reconstructie van de weg gemaakt kan worden, is een goede plantinrichting een dure ingreep. Becking: 'Een "tijdelijke boom" kan dan in een vak van 2 x 2 meter met wortelgeleidingsscherm worden geplant voor een periode van tien tot vijftien jaar. Later verplanten of vervangen we hem dan, als de totale straat wordt gereconstrueerd. Hierbij kan de Bomenmakelaar ook weer een rol spelen. Als gemeente hebben we ambitieuze plannen met bomen. Maar het zijn dan ook de dragers van de groenstructuur in je stad; daar hak je niet met de botte bijl in.'

Leidschendam-Voorburg:

Jorian Eichholtz van de afdeling Stadsbeheer van de gemeente Leidschendam-Voorburg vindt het inderdaad jammer dat bomen moeten sneuvelen voor een renovatieproject, terwijl ze nog kerngezond zijn. 'Wellicht dat andere gemeenten deze bomen zouden willen overnemen. Vaak wordt er bij werkzaamheden waarvoor bomen moeten wijken alleen gekeken of ze verplant kunnen worden binnen de gemeente zelf, en zo ja, waar. En als er geen mogelijkheid is, dan worden ze gewoon gekapt. Dat is hartstikke zonde! Zeker als een buurgemeente zo'n boom, die al vijftig jaar staat, wél ergens kan neerzetten, in plaats van nieuwe jonge boompjes te planten. Dat is een win-winsituatie. Een boom blijft bespaard en een andere gemeente is er enorm blij mee, omdat ze niet vijftig jaar hoeft te wachten totdat het gewenste eindbeeld is gerealiseerd. Als wij ergens een project hebben en

Roy Wouters

we denken dat bomen in aanmerking komen voor deze bomenmarktplaats, moet er iemand langskomen en beoordelen of ze te verplanten zijn. Als dat het geval is, komen ze op de website van de Bomenmakelaar.'

Voorschoten-Wassenaar:

Ook de gemeenten Voorschoten en Wassenaar juichen het initiatief van de Bomenmakelaar toe, zegt senior beheerder Groen Patrick Spiegeler. 'Te gemakkelijk wordt een boom gekapt en vervolgens een sprietje teruggeplant. Hopelijk komt door dit initiatief het besef bij andere gemeenten en groenvoorzieners dat door het verplanten van een boom de "groene waarden" (esthetisch, ecologisch, klimatologisch en economisch) voor de samenleving behouden blijven. Ook moet men zich bewust worden van het feit dat verplanten per definitie niet duurder is. Men moet kijken naar de totale "groene waarde" die een boom vertegenwoordigt. Deze waarde wordt niet gecompenseerd door de aanplant van één of meerdere bomen die net van de kwekerij komen. Met de Bomenmakelaar ontstaat de mogelijkheid de groene sector te overtuigen van het nut van het verplanten van bomen. De gemeenten Voorschoten en Wassenaar dragen hier graag hun steentje aan bij.'

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6721

Onze producten
www.itsfortrees.nl

Leefwereldverbeteraars®

Ontdek de waarde van groen

Select Plant
Deelnemer Laan- en Sierbomen

Wij luisteren en kijken naar mensen in hun leefwereld
en passen ons eeuwenoude en nuchtere verstand van bomen,
struiken en planten toe om die leefwereld te verbeteren.

Wij zijn M. van den Oever, wij zijn Leefwereldverbeteraars.

Kerkeind 12 • 5076 AC Haaren • The Netherlands • +31(0)411 - 62 19 64 • info@mvandenoever.nl

De BEA

Voor een boomwortel ligt dat
duidelijk anders; **wortelschade**
levert hoe dan ook ellende op

BEA staat voor 'bomeneffectanalyse'. Iemand bedenkt iets in de nabijheid van een boom en een deskundige bekijkt wat het effect van de voorgenomen werkzaamheden op de boom is. Soms is het volgens de APV een verplichting om een BEA uit te voeren, meestal niet.

Ik heb het gevoel dat dit allemaal niet zo veel uitmaakt. Wat in de BEA staat wordt vaak voor kennisgeving aangenomen, er wordt bekeken wat de boete is voor het wegzagen van de boom en die wordt ingecalculeerd. Zodra in de BEA staat dat behoud van de boom bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden niet mogelijk is, wordt de BEA dichtgeklapt en wordt deze passage aangevoerd als argument om de boom te kappen. Aanbevelingen om het project op boomvriendelijke wijze uit te voeren of te staken omwille van de boom, of eventuele aanpassingen in het ontwerp, worden terzijde geschoven. BEA: 'bomen eruit, allemaal', dat lijkt de nieuwe betekenis te zijn van de afkorting.

'Bomen Eruit, Allemaal' lijkt de nieuwe betekenis te zijn van de afkorting BEA

De Bomenstichting heeft in 2003 de modelverordening opgesteld. Het wordt hoog tijd dat deze verordening aangepast wordt. Enkele gemeenten, maar bijvoorbeeld ook het Normeninstituut, hebben een aangepaste versie. Hans Kaljee, de hoofdstedelijke bomenconsulent en Ceciel van Iperen van CROW,

hebben onlangs contact gehad met de Bomenstichting om de BEA te herzien. De Bomenstichting vindt dat CROW, specialist op het gebied van standaardiseren, de aangewezen partij is om de BEA een nieuw gezicht te geven. Ik wens hen succes bij dit goede initiatief.

Gerrit-Jan van Prooijen pleitte ervoor om de BEA in een vroeg stadium in te zetten. Ik juich dat toe. Kijk daarbij eerst eens met welke bomen rekening gehouden moet worden. Ga bijvoorbeeld geen BEA opstellen voor een dode boom, wat overigens ook nooit de bedoeling was. Het idee van Rogier van Dijk, de KLIC-melding voor boomwortels, is uitgewerkt door mijn collega Teatske van Dalen en Jan Schneider, die werkzaam is bij Dolmans Landscaping.

De gedachte daarbij is dat een stroomkabel bij beschadiging gerepareerd kan worden. Voor een boomwortel ligt dat duidelijk anders; wortelschade levert hoe dan ook ellende op.

Beste Ceciel en Hans, mochten jullie inspiratie nodig hebben, bel dan. Ik, maar ook de andere acht European Tree Technicians, hebben verbeterpunten genoeg.

Herman Wevers, Alles over Groenbeheer

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6722

Bomen over boomprojecten

De mooiste projecten van de afgelopen periode in the spotlights

GROOT ONDERHOUD AAN MONUMENTALE BONTE ESDOORN BIJ KASTEEL COEVORDEN

Een monumentale Bonte Esdoorn van ± 125 jaar oud, staat in een erg schrale en zeer zwaar verdichte groeiplaats. De 30 jaar oude kroonverankeringen zijn vervangen, de ondergrond is middels “ploffen” belucht en bemest.

De dichte graszoden is binnen de kroonprojectie met inzet van een roterende verreiker icm handkracht verwijderd, waardoor geen extra verdichting op trad. Er is een Cortenstalen borderrand aangebracht, om betreding met maaimachines te voorkomen. Hierbinnen is eerst een laag schimmeldominante compost aangebracht. De verlichting onder de kroon is weer teruggeplaatst. Daarna is de boomspiegel afgewerkt met Dennenbast en zijn er 4 kg compostwormen uitgezet. Als afsluiting is de boom ook nog gesnoeid. Het is weer een “plaatje” zo kan hij er weer jaren tegen.

Verdere bijzonderheden (bijvoorbeeld bijzondere technieken):

Inzet van roterende verreiker om verdichting binnen de kroonprojectie te voorkomen.

Aanneemsom: ± € 4.500,- excl

Opdrachtgever: Gemeente Coevorden

Contactpersoon opdrachtgever: Lambert Westerhof

Projectbegeleiding: Landschapsbeheer Drenthe (Bomenwacht Drenthe)

Contactpersoon: André Effink, 0592-316616

Aannemer: Brand Boomverzorging

Contactpersoon aannemer: Gerard Brand, 0528-231344

ACTUALISATIE GROEN- EN BOMENBELEIDSPAN GEMEENTE OPMEER

Eenmaal in de vier jaar wordt het beleidsplan 'Groen en bomen' van de gemeente Opmeer herzien. In de versie 2017-2020 worden toevoegingen en wijzigingen doorgevoerd. Het beleidsplan komt beschikbaar in de vorm van een website. De website maakt de burger op overzichtelijke wijze wegwijs in het beleid en het beheer van het openbaar groen in de gemeente. Daarnaast wordt een online platform tot stand gebracht waarop burgers hun reactie achter kunnen laten. Het wordt voor de burger mogelijk om direct online te reageren op het plan. De reacties worden beantwoord en indien van meerwaarde gebruikt. Medezeggenschap van de burger is de wens van de gemeente. Het moet een vaste plek krijgen binnen het groenbeheer. De website en het online platform komen in de zomer van 2017 online.

Opdrachtgever: Gemeente Opmeer

Aannemer: Alles over Groenbeheer

Contactpersoon aannemer: Michiel de Bresser

KAPPEN VAN 1600 ULMUS LOBEL LANGS DE N240

Betreft een spoedkapprocedure die plaatsvindt in het broedseizoen binnen een periode van twee weken. Het te kappen bestand wordt van te voren beoordeeld op aanwezigheid van nesten, deze bomen worden overgeslagen en later gekapt.

Opdrachtgever: Quercus BV in opdracht van de Provincie Noord-Holland

Aannemer: Peter Mul Boomverzorging BV

Contactpersoon aannemer: de heer Peter Mul, 0226-353247

RAAMOVEREENKOMST ADVIESDIENSTEN BOMEN GEMEENTE GOUDA

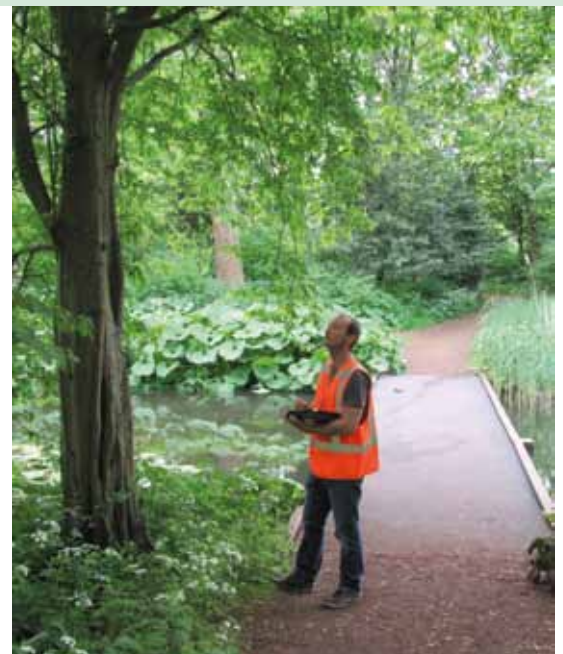
Met ingang van 1 januari 2017 verzorgt Treevision, op basis van een raamovereenkomst met een initiële looptijd van 2 jaar, alle boomadviesdiensten voor de gemeente Gouda. Naast het uitvoeren van de boomveiligheidscontrole bij zowel gemeentelijke als waardevolle en monumentale particuliere bomen, verzorgen wij waar nodig of gewenst het nader technisch onderzoek, groeiplaatsonderzoek, groentechnisch advies bij kapaanvragen, monitoring massaria, schadetaxaties, opstellen kaplijsten, alsmede het beoordelen van snoei- en plantwerkzaamheden.

Opdrachtgever: Gemeente Gouda, Afdeling Beheer openbare ruimte

Contactpersoon opdrachtgever: Dhr. P. Westgeest, pieter.westgeest@gouda.nl

Aannemer: Treevision boomtechnisch ingenieursbureau

Contactpersoon aannemer: Dhr. ing. T. (Tjeerd) Visser, info@treevision.nl

Eenvoudig en zonder moeite de volledige regie over uw boomdata.

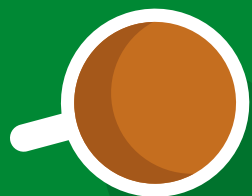
Treedash®: beter beheren, analyseren, rapporteren en presenteren.

Treedash® vist selecties van gegevens uit uw systeem en geeft deze weer op een dashboard met een digitale kaart en overzichtelijke diagrammen. Het eindeloos (en vaak ingewikkeld) selecteren in uw beheersysteem is hiermee verleden tijd!

Welke bomen zijn in een bepaalde wijk aan een snoeibeurt toe? Hoeveel bomen vormen een risico voor de omgeving? U weet het met één muisklik. Een directieraming maken voor het snoeien van alle bomen in de gemeente kleiner dan 6 meter? Eén muisklik. Werkt u met een gebiedsindeling? Eén klik op het gebied en u heeft het

totaaloverzicht, of het nu gaat om de aantallen of de kosten. Handig bij het aanvragen van offertes of maken van uw snoeibestek!

Treedash® geeft verantwoordelijken voor boombeheer de regie over de gegevens (weer terug) in handen!

> treedash.nl

tree-o-logic

boomtechnisch onderzoek & advies

T 0318 479 166 @ info@treeologic.nl | www.treeologic.nl

VERVANGING BOMEN NIEUWESTAD LEEUWARDEN

Zo'n 85 procent van de bomen in de binnenstad van Leeuwarden is er slecht aan toe. Daarom besteedt de gemeente 3 ton uit algemene middelen aan het planten van nieuwe bomen. Het voornemen is om voor 2018 de 37 bomen aan de drukke kant van de Nieuwestad en het Groot Schavernek te vervangen. Eerst zijn de 37 slecht groeiende bomen verwijderd. Er worden straks 35 lindes teruggeplaatst. Om de bomen voldoende doorwortelbare ruimte te geven en problemen met de opdruk van de boomwortels in de toekomst te voorkomen, wordt groeiplaatsverbetering toegepast onder de verharding. Op advies van Joosten Kunststoffen is gekozen voor een sandwichconstructie met AquaMulti Airboxen van GreenBlue Urban. Deze constructie met een hoogte van 15 centimeter is afgevuld met een krattensubstraat om de boom in de toekomst van extra voeding te voorzien. Verder zijn wortelschermen aan de zij-kanten van de constructie aangebracht om wortelgroei richting het wegdek te voorkomen.

Opdrachtgever: Gemeente Leeuwarden

Aannemer: Oosterhof Holman Groen

Leverancier: Joosten Kunststoffen

PARKBOS DE HAAR

In opdracht van Natuurmonumenten heeft T&G in 1,5 jaar tijd 75 hectare weiland omgevormd tot een nieuw natuur en recreatiebos aan de westkant van Kasteel de Haar, vlakbij de stad Utrecht. Het bos is aangelegd in een moderne stijl die aansluit bij de historische tuinen van het kasteel. Daarbij zijn de ideeën van de omwonenden meegenomen in het ontwerp. Op het terrein zijn 70.000 bomen en struiken aangeplant en zijn delen ingezaaid met diverse (bloem)mengsels.

Aanneemsom: € 790.000,-

Opdrachtgever: Natuurmonumenten

Contactpersoon opdrachtgever: Ellen Kool

Directievoerder: SmitsRinsma

Contactpersoon directievoerder: Ritso Sikma

Contactgegevens directievoerder: ritso.sikma@smitsrinsma.nl

Aannemer: T&G Terrein en Groenvoorziening b.v.

Contactpersoon aannemer: George van Lit

Contactgegevens aannemer: lit@teng.nl

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6723

Meezwiepen

Het nare is dat boombeheerders
en boomverzorgers ook een **beetje**
verslaafd zijn aan die angstcultuur

Iedereen die dit vakblad leest, en zeker iedereen die zich helemaal door deze extra dikke uitgave van Boomzorg heeft geworsteld om op de laatste pagina aan te komen, is op de een of andere manier gek van bomen. Voor mij geldt dat in ieder geval wel. Als klein *menneke* van twee of drie werd ik door mijn vader meegenomen naar het bos en werd dan net zo makkelijk een klein halfuur zonder problemen aan de voet van een boom aan mijn lot overgelaten. Ik denk dat toen bij mij de liefde voor bomen en bossen is geplant. Of een paar jaar later, toen ik me op de kleine takjes van een fijnspar naar boven worstelde en daar lekker kon meezwiepen op de wind, en dan dat lekkere spannende gevoel in je buik door het zwaaien in de top van die boom, maar ook door het idee dat je ook uit de boom kon *pleuren*. Ik denk dat iedereen die dit blad leest dergelijke verhalen heeft en over zijn eigen wow-moment met bomen kan vertellen.

**De maatschappij wil meer betalen om
het risico van uitbrekende takken van
één honderdste procent tot één duizendste
procent te verlagen, dan in het echt
vergroenen van de stad**

Hoe anders gaat het vaak echt in onze sector. Daar worden bomen eigenlijk voornamelijk als een probleem gezien, eerder als een probleem dan als inspiratiebron. En wordt de passie die boomverzorgers en liefhebbers hebben

voor bomen, begraven onder dikke rapporten, enge boomziektes, moeilijke afkortingen, zorgplicht en effectanalyses. Natuurlijk is dat niet alleen de schuld van de bomenbranche. Het is inherent aan onze maatschappij, die tot heel veel cijfers achter de komma over alles zekerheid wil, en jammer genoeg meer wil betalen om het risico van uitbrekende takken van één honderdste procent tot één duizendste procent te verlagen, dan in het echt vergroenen van de stad. Dat met datzelfde geld wel honderd bossen geplant kunnen worden, waar kinderen in bomen kunnen klimmen en lekker op de wind mee kunnen zwiepen, wordt er nooit bij verteld. Het nare is dat boombeheerders en boomverzorgers ook een beetje verslaafd zijn aan die angstcultuur die is ontstaan rondom bomen. Die angstcultuur zorgt namelijk ook voor centjes. Omdat iedere boom een gevaar vormt, moet deze tot wel drie keer per jaar worden gecontroleerd. En dat betekent heel veel werk voor iedereen in de sector. Natuurlijk pleit ik niet voor een maatschappij waarin we alles maar laten groeien. Maar het gevolg van deze angstcultuur is ook dat we meteen naar de motorzaag grijpen om ieder probleem, vaak nog voordat het echt een probleem is, vooraf in de kiem te smoren.

Met vriendelijk groet,

Hein van Iersel (hein@nwst.nl)
Hoofdredacteur

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6724

De partners van

Boomzorg

Filosoof, doorzetter of pionier? ■■■

Boek 'De boomhoroscoop'

Uit welk hout ben jij gesneden?

De symboliek van bomen spreekt al eeuwen tot de verbeelding. Zo is het menselijk karakter in de Keltische boomkalender onlosmakelijk verbonden met de bomenwereld. De Kelten herkenden in bomen duidelijke karaktereigenschappen die mensen inzicht geven in hun eigen persoonlijkheid en gedrag. De eigenwijsheid van een esdoorn? De fijngevoeligheid van een lijsterbes? Of het doorzettingsvermogen van een eik?

In dit rijk geïllustreerde naslagwerk ontdekt u aan de hand van bijzondere karakterbeschrijvingen van bomen uit welk hout u gesneden bent. Daarnaast vindt u in dit boek natuurlijke legendes en praktische informatie en wetenswaardigheden over bomen en bossen.

Bestel 'De boomhoroscoop' voor € 19,95 op

www.ebben.nl > Kenniscentrum > Literatuur

